

Elämän arvoitus

Kirjoittanut
Väinö Lehtonen

Tampereella 1947.
P. E. n Kannatusliitto.

ELÄMÄN ARVOITUS.

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1947 painoksesta.

Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut jäädä alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

(Ks. J. R. Hannula, Kristosofian Polulla II, s. 304.)

Lahdessa elokuussa 2014
Jaakko Kesävuori

Elämän arvoitus

Kirjoittanut

VÄINÖ LEHTONEN.

Tampereella 1947.

P. E:n Kannatusliitto.

SISÄLLYS :

Nykyisen ajan pulma	5
Elämän arvoitus I	23
Elämän arvoitus II	33
Maailmanuskonto	47
Elämän koulu ja kuolemanjälkeinen elämä I	68
Elämän koulu ja kuolemanjälkeinen elämä II	80
Kaksi valoa	95
Kulmakivi	113

NYKYISEN AJAN PULMA.

Muistellessamme aikaa ennen nykyisiä suursotiamme näyttää, kuin ei maailman kansoilla olisi todella ratkaissattomia pulmia ollutkaan. Olimme tottuneet ajattelemaan — niinkuin oppineet aivan oikein olivat oivaltaneet — että ihminen on kehityksen tuote. Ihmiskunta sellaisena kuin se esiintyy, on tulos pitkän pitkästä kehityksestä, jonka alkupää häipyä eläinkuntaan ja ehkä alemmaksikin. Kaikki, mikä tässä ilmenneessä elämässä esiintyy, on selitettävissä luonnollisella tavalla. Maapallon kiertoliike synnyttää yön ja päivän, joten ihminen on pakotettu seuraamaan luonnon järjestystä: nukkumaan yönsä ja aamulla jatkamaan keskeytyneitä tehtäviään. Tieto siitä, että kesää seuraa talvi, panee hänet varustautumaan talven varalle, ja eletyn elämän vaikeudet panevat hänet keksimään keinoja helpoittaakseen toimeentuloon.

Näin on elämä itse ja vallitsevat luonnon lait pakottaneet ihmistä kehittämään järkeään ja tulemaan yhä kykenevämmäksi tässä olemassaolon taistelussa. Sillä elämä ei ole taistelua ainoastaan luonnon järjestämiä esteitä vastaan, vaan myöskin toisia ihmisiä vastaan. Ihminenhän on vain eläinkunnan korkeampi muoto — kuten selitetään — joten on luonnollista, että hänessä elää

myöskin eläimen luonto. Hän haluaa riistää itselleen sitä mitä häneltä puuttuu ja jota toisella on. Luonto itse on syyppä siihen, että on sotia, että kansat hyökkäävät toistensa kimppuun ja että siinä heikompi sortuu. Kaikki tämä on luonnollista, sillä ihminenhän on perinnöllisyyden lain alainen, oikeastaan edesvastuuton olento, koska hän on eläimelliset taipumuksensakin perinyt esivanhemmiltaan. Todellista elämän pulmaa ei näinollen näytä olevan.

Tämä vallitseva tieteellinen elämäнкäsitys saa tukea historialta. Se näyttää, että elämä sinään on kehityksen lain alainen. Katsokaamme vaikka maanviljelyksen kehitystä primitiivisestä kaskenpoltosta nykyaikaiseen koneellistettuun maanviljelykseen. Ihminen on todella osannut helpottaa elämisen mahdollisuuksiaan. Maailman viljatuotanto oli ennen sotia niin suuri, että syntyi ruuhka-aikakaudet ja varastot olivat tulvillaan.

Samoin koneellistettu teollisuus synnytti kaikkia mahdollisia tavaroita niin paljon, ettei kysyntä vastannut tuotannon suuruutta. Ihmiskunnan loistavimmillakaan hyvinvoinnin unelmilla ei näyttänyt olevan toteutumisvaikeuksia, sillä järjenkyvyt osoittivat herkkää taipumusta kehitykseen. Koulut ja yliopistot kasvattivat systemaattisesti älyn kehitystä, joka teki mahdolliseksi ratkoa eteentulevat esteet ihmiskunnan onneksi. Historia opettaa, että ihmiskehityksen kohteena on ollut: saada elämä niin helpoksi kuin suinkin mahdollista; säästää elävää voimaa mahdollisimman paljon ja päästä kaikesta minimaalisen pienellä ponnistuksella.

— — —

Tämä on nyt katsottu ihmiskunnan ulkoisen toimeentulon näkökulmasta. Mutta emme saata sivuuttaa totuutta, jonka kristikunnan Mestari aikoinaan lausui: ”Ihminen ei elä ainoastaan leivästä”. Ihmiskunta on aina tar-

vinnut myöskin uskontoa. Jos katsomme miten alkukantaista ihmistä tahansa, niin huomaamme, että hänellä on tarve palvoa itseänsä ylempää, jotain korkeaa ja jumalallista. Oli ihminen pakana tai kristitty, hän tahtoo langeta polvilleen sen jumaluuden edessä, jonka hän tajuaa korkeammaksi. Tämä voima on ihmisessä sisäisesti, emmekä näinollen voi asiaa sivuuttaa.

Me kristityt katsomme halveksuen n.s. pakanakansoja ja säälimme heidän taikauskaisia menojaan. Me aivan kuin tahtoisimme sanoa: "Voi teitä pakanat. Te näette aivan liian paljon vaivaa jumalanne tähden. Paljon vähemmällä työllä täytyy tulla toimeen. Katsokaa meitä ja ottakaa esimerkkiä. Uskonnon pitää kehittyä käytännölliseksi ja helpoksi tunnustajilleen".

Ja kun katsomme kirkkojemme kehitystä on se todella tähän suuntaan kulkenut. Kun Vanhan Testamentin patriarkat rakensivat alttarin ja uhrasivat eläimiä ja kymmenyksiä vuodontuloista, pirskoittivat verellä pihtipielensä, paastosivat ja valmistivat omaa pyhyyttään, vaati tämä paljon vaivaa ja syvää uhrimieltä. Ja kun Jeesus Natsarealainen kehoitti seuraajiaan sopimaan riitapuolensa kanssa, jakamaan osastaan köyhille, kärsimään pilkkaa ja vainoa hänen tähtensä, oli tällainen elämä vaikeaa ja kiusallista. Helpommaksi täytyi uskonnon kehittyä.

Ja se on myöskin kehittynyt. Vain muutama vuosisata vallitsi kristittyjen kesken alkuseurakunnallinen henki. Heidän elämänsä oli vaikeata ja vaivaloista ainaisten vainojen takia. He noudattivat Mestarinsa neuvoa: "Pistä miekkasi tuppeen, sillä joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu". Kristityt kieltäytyivät tekemästä lippuvallaa Rooman keisarille, siksi heitä vainottiin. Tämä kieltäytyminen perustui siihen tietoon, että ihminen on jälleensyntyvä olento, joka saa tulevaisuudessa niittää tekojensa hedelmät.

Sentähden, jotta kristittyjen elämä tulisi vähemmän vaikeaksi, oli siltä riistettävä tieto jälleensyntymisestä. Tämän huomasi hallitseva kirkko, ja niin se kirosi jälleensyntymisopin Konstantinopolin kirkolliskokouksessa v. 553. Ratkaiseva askel uskonnon ”käytännöllistytämiseksi” oli otettu. Se lopetti tiedon mahdollisuudet. Kun tieto loppui, tuli sijaissovitussoppi tiedon tilalle. Samalla entinen eläinuhri monine puuhineen tuli tarpeettomaksi. Sillä sen tilalle tuli Jeesuksen jatkuva ”uskossa uhraaminen” ristinpuulla. Käsitys uhrimielestä ja hyvistä töistä menetti merkityksensä.

Meillä kristikunnassa on uskonto tunnustajilleen tullut todella maailman helpoimmaksi asiaksi. Pari sakramenttia tosin vielä on käytännössä, mutta ne ovat autuuden asioissa merkitystä vailla. Lapsikaste ei pelasta ikuiselta kadotukselta, koska kastettu saattaa jälkeensä mennä ”lapsuuden uskonsa” — kuten sanotaan — mikäli hänellä sellaista on ollutkaan. Herran ehtoollinen niin ikään on vain muotiasia, koska kaikki lopulta riippuu uskosta. Kristityn ainoana pelastajana on usko siihen, että Jeesus verellään on meidät lunastanut.

— — —

Nämä kaksi linjaa näemme selvästi tässä länsimaisessa kulttuurissamme: materialistis-tieteellisen ja kirkollisen, jotka kumpikin osottavat, että eräänlaista kehitystä todella on tapahtunut. Näemme hyvinkin huomattavaa älyn kehitystä, joka vuorostaan on vienyt kulttuuria eteenpäin. Molemmilla virtauksilla on yhteistä se, että ne yrittävät muokata elämää helpommin elettaväksi, kuten jo mainitsimme.

Tämä ei nyt tietenkään merkitse sitä, että me olisimme laiskuuttamme tavoitelleet helpompia oloja. Päinvastoin. Paratiisilliset onnenpäivät ovat ehkä leijailleet mielikuvituksessamme jonkinlaisina tulevaisuuden toivei-

na, mutta sen eteen olemme osanneet aivan ihmeellisesti ponnistaa. Se on kysynyt arvaamattoman paljon, ei ainoastaan tieteiden harrastajilta ja muilta kulttuurimme huippumiehiltä, joiden työn tuloksista olemme jokainen saaneet nauttia, vaan myöskin varsinaiselta kansalta, joka on ylläpitänyt koulut ja yliopistot. Olemme rakentaneet opinahjoja lukemattomia, ja ne ovat pyrkijöitä tulvillaan. Laiskuudella emme ole kulttuuriamme rakentaneet.

Ja kun katselemme kristikunnan lukemattomia, toinen toistaan mahtavampia kirkkoja, joissa huolehditaan uskonnollisista tarpeistamme näemme, etteivät nekään ole syntyneet kädet ristissä istuen. Niiden suojissa toimii kokonainen yhteiskuntaluokka, papisto ja muut kirkon palvelijat, jotka ovat omalla tavallaan uhranneet elämänsä ihmiskunnan hyväksi. Näin ollen ei ihmiskunnan hyvinvoinnista pitäisi puuttua mitään. Tieteellis-teknillisen työn tuloksena pitäisi olla aineellinen hyvinvointi ja kirkollis-uskonnollisen työn ja kehityksen tuloksena sielun rauha ja varmuus onnellisen tilan jatkumisesta kuoleman jälkeenkkin. Näin ajatellen ei meidän länsimaisessa kulttuurissamme pitäisi olla todella ratkaisemattomia elämän pulmia.

Mutta kesken kaiken tuli sota, kaksikin, verraten pienin väliajoin. Nämä repivät maahan miljoonakaupungit, tuhosivat kymmeniä miljoonia ihmisiä ja hävittivät suunnattomasti kulttuurimme parhaimpia saavutuksia. Siinä kaatuivat kirkot — joiden olemme ymmärtäneet olevan kaikkivaltiaan Jumalan suojeluksessa — aivan yhtä helposti kuin muutkin rakennukset. Niinikään kuoli yhtä helposti kristitty kuin pakanakin. Ei myöskään merkinnyt mitään kunnia tai valta, sillä sodan ryöppyihin hukkuivat molemmat, niin monen yksilön kuin kansankin kohdalla. Ei merkinnyt mitään eri puolueiden tunnustaminen ei jonkun määrätyn aatesuunnan omaksuminen, ei

rikkaus eikä köyhyys, tai pyhän omistusoikeuden loukkaamattomuus. Sota nieli hornan kitaansa kaiken, mitä se maailmasta ja ihmisistä irti sai. Kaikki kuuluivat sodalle: elävä ja kuollut materiaali, yksityinen ja yhteisomaisuus, ja lopuksi ihmiset, kansat, ruumiineen ja sieluineen.

Eikä riittänyt tämäkään. Sillä lopuksi vei sota suurelta osalta ihmiskuntaa uskon materialistis-tieteelliseen elämäncäsitykseen kehitysoppeineen. Sillä mitä merkitystä on kehityksellä, jos kaiken lopputulos on kaikkien yhteinen tuho. Myöskin se vakavasti horjutti uskoa Jumalaan. Sillä onko Jumala kaikkivaltias ja kaikkivoipa salliessaan tällaista tapahtuvan? Katsellessamme ihmiskunnan nykyistä tilaa muistuttaa se puoliksi tainnutettua härkää, joka ei ole selvillä, kuka sitä on lyönyt, ja seuraako uusi, entistä kovempi isku. Se ei enää osaa katsoa valoisasti tulevaisuuteen, sillä vaikka sota on päättynyt, niin sodan hirmu ei suinkaan ole häipynyt. Päinvastoin se tuntuu entistä uhkaavammalta ja väistämättömämmältä — atomiaseineen ja muine uusine tuhovälineineen.

Näemme nyt, että vaikka meillä ei näyttänyt olevan mitään elämän pulmaa, niin sota opetti, että sellainen kuitenkin on. Se näytti, että edessämme on todella pulmien pulma, jossa ei ole kysymys vähemmästä kuin siitä, aikooko ihmiskunta asua tällä planeetalla vai ei. Ja tämä pulma on merkillisen todellinen siksi, ettei se ole riippuvainen esim. jonkun tiedemiehen laskelmista — että aurinko kylmenee, tai komeetta törmää maapalloon. Ei ole myöskään sinään kysymys viisaan ennustajan lausunnoista, ei jonkun profeetan kertomuksesta, että Jumala hukuttaa ihmiskunnan silloin ja silloin. Ei ole kysymys mistään epämääräisestä ennustuksesta vaan siitä, tuhoako ihmiskunta itsensä vai ei. Koettu sota näytti, ettei ihmiskuntaa tuhoa Jumala eikä paholainen, vaan se voi itse

tuhota itsensä. Ihmisillä itsellään on käsissään onnensa tai onnettomuutensa avaimet.

— — —

Tällaisen pulman edessä olemme ja tämän tajuaminen panee meidät vakavasti kysymään: missä on vika? Onko vika kansoissa, vallitsevassa kulttuurissa, vaiko ihmisessä itsessään? Sodan kestäessä ja sen jälkeenkin olemme nähneet, ettei mikään kansa tunnusta olleensa hyökkäävä puoli. Jokainenhan vain puolusti maataan. Ja jotta oltaisiin kaukaa viisaita, oli useammissa maissa sotavoimat nimetty puolustusvoimiksi. Jokainen kansa tunnusti näin rauhanrakkautensa . . .

Jos kiinnitämme epäluuloiset silmämme sivistyksemme etuvartijoihin: kouluihin, yliopistoihin ja kirkkoihin, saamme kieltävän vastauksen, ilman mitään epäilyä. Nehän ovat aina pyrkineet valistamaan ihmiskuntaa, luomaan sen keskuuteen onnea ja hyvinvointia. On epäviisasta — saamme kuulla näiden vastaavan — epäillä sivistyksen ahjoja niin julmasta asiasta kuin sota. Siksi toiseksi: kirkoissa rukoillaan joka sunnuntai, että Jumala suojelisi meitä sodilta.

No niin. Sodan syy täytyy siis piillä itse ihmisluonteessa. Mutta kuitenkin, jos katselemme ihmismerta esim. suurkaupungin kadulla, sotii tämä ehdottomasti käsitystämme vastaan. Siellähän liikkuu tuhansittain ihmisiä kaikessa rauhassa, eikä — poikkeuksia lukuunottamatta — kenenkään päähän pälkähdä hyökätä toisen kimppeun, ja tappaa häntä. Ja jos äkkiä pantaisiin toimeen ruumiintarkastus, niin ani harvalta tavattaisiin minkäänlaista asetta. Jos lisäksi tiedustelemme — itseltämme tai muilta — olemmeko halukkaita uhrautumaan sodan jumalalle, niin useimmassa tapauksessa saamme kieltävän vastauksen. Ei kukaan todenteolla halua sotaa.

Ja kuitenkin voimme sanoa suoralta kädeltä: syvin syy omaan onnettomuuteemme piilee meissä itessämme, ihmisen omassa olemuksessa. Yksilöistä muodostuvat kansat, ja ihmiset itse luovat kulttuurinsa. Me luomme sivistyksemme omien mittapuidemme mukaan, eikä meillä ole oikeutta syyttää muita kuin itseämme omista aikaansaannoksistamme.

(Mutta koska nyt olemme osanneet luoda aivan kirjaimellisesti tämän maanpäällisen helvetin — joko tietemme tai tietämättämme — on velvollisuutemme ajatella asiat päähän asti — jotta osaisimme korjata, mitä korjattavissa on.

— — —
Kun katsomme asioita suoraan silmiin ja kysymme: miksi yleismaailmallinen sota pääsi syttymään, saamme eittämättömän vastauksen: Se syntyi siksi, että kansoilla oli sitävarten varustetut armeijat. Eihän se olisi ollut muuten mahdollista. Eiväthän yksityiset kansalaiset voi aikaansaada moista leikkiä — ellei ole erikoista organisaatiota, joka lain puitteissa voi pakottaa yksityiset kansalaiset pukeutumaan sotavormuihin, ja ellei sama laitos ole oikeutettu hankkimaan aseita ja ammuksia.

Niin kyllä, vastataan. Mutta kansahan tahto ylläpitää armeijaa. Varsinkin kansanvaltaisissa maissa myöntää kansa edustajiensa välityksellä varoja armeijan käyttöön. Eihän armeijaa olisi, ellei kansa sitä ylläpitäisi. Armeija pitää olla, kaiken varalta. Vaikka emme tahdoisikaan hyökätä, niin tahdomme puolustaa maatamme.

Sodan syy piilee siis ihmissielussa ja kansan tajunnassa olevassa, joko vihassa, ryöstön- ja kostonhalussa toista kansaa kohtaan, tai siinä uskossa, että rajantakaiset kansat ovat vihollisiamme. Onnettomuutemme syy on silminnähtävästi elämäkatsomuksessamme, uskossamme ja asennoitumisessamme toisia kansoja kohtaan.

Mutta mehän synnymme tänne pieninä lapsina, joilla ei ole elämänkatsomuksesta tietoa sinne eikä tänne, ennenkuin sen pääasiallisesti kasvatuksen kautta saavutamme. Ja kasvatuksesta huolehtivat koulut, yliopistot ja kirkot. Ilman näiden apua tulisi meistä aivan primitiivisiä olentoja. Osaisimme kenties käyttää nuijaa ja keihästä, mutta emme kykenisi valmistamaan tykkejä, lentokoneita, emmekä trotyyliä.

Näin ollen täytyy meidän päätyä siihen, että nykyisen kurjuutemme syy piilee edellämainituissa, länsimaisen sivistyksemme tukipylväissä. Ensi kädessä syy kohdistuu näihin, sillä niillä on ollut käytettävissä kaikki se tieto ja viisaus, mitä maailmassa löytyy. Vasta toisessa sijassa on syy varsinaisessa kansassa ja ihmiskunnan henkisessä laiskuudessa — koska emme ole ajatelleet asioita päähän asti, emme vaatineet opettajiksemme kansojen älymystöstä niitä, jotka olisivat kyenneet antamaan meille valoisamman elämänkatsomuksen ja uskon ihmisyhteeseen. Koulujen ja kirkkojen esittämän maailmankatsomuksen täytyy perustua valheeseen.

Katsellessamme nykyistä koulunkäyntiä, jossa toisella tunnilla selitetään, että ihminen on vähitellen kehittynyt eläimestä ja toisella tunnilla kerrotaan, miten Jumala loi ensimmäiset ihmiset maan tomusta niin ymmärrämme, etteivät selitykset sovellu yhteen. Koska opetus käy jatkuvasti samaan ristiriitaiseen suuntaan kehittyä oppilaisista pakostakin joko kaikki kieltäviä materialisteja tai oikeaoppisia uskovaisia. Ainoastaan joku harva rohkenee heittää kummatkin. Hän joko antautuu epämääräiseen välinpitämättömyyteen tai hankkii selvyyttä koulujen ulkopuolelta. Sillä koska molemmat oppisuunnat eivät voi olla yhtä totuuden kanssa, on toinen tai molemmat erheellisiä.

Nyt joudumme kysymään: mistä on lähtöisin materia-

listis-tieteellinen viisaus ja mistä kirkollinen opetus? Koska nämä edustavat määräävästi eri käsityskantoja, täytynee niillä olla myöskin erilaiset lähtökohdat.

Vastaus on edellisen kohdalta selvä: Tiede edustaa sitä viisautta, mikä soveltuu viiden aistimme havaintopiiriin ja niihin päätelmiin, joita tämän nojalla voidaan tehdä. Niinpä ihminen ei tämän mukaan ole muuta kuin ruumis, jossa sieluelämä toimii jonkinlaisten eritteiden vaikutuksesta. Mitään kuolematonta ei ihmiseen sisälly. Näinollen tiede tunnustaa olevansa puhtaasti ihmisviisautta, joka tietomäärä karttuu jatkuvasti tiedemiesten tutkimusten kautta. Tähän elämänkäsitykseen ei mahdu Jumala eikä kuolemantakainen elämä, koska niiden olemassaoloa ei voida materialistis-tieteellisin menetelmin todistaa.

Entä uskonto, jota kirkot edustavat? Ovatko uskonnolliset käsityksetkin ihmisviisautta?

Kirkko väittää, että Jumala on olemassa, ja että kristinuskon ensimmäinen julistaja oli Jumalan Poika. Näinollen kirkon edustama uskonto pitäisi olla jumalallista viisautta. Jumala itse vaelsi omassa persoonassaan maanpäällä, esittäen uutta oppia.

Kun nyt vertaamme näiden tietojen alkuperää toisiinsa ja ymmärrämme kirkon tavalla, että Jumala on luonut tämän planeetan ja meidät ihmiset, on luonnollista, että Jumalan viisaus on ylivoimaisesti pätevä. Tiede suurine saavutuksineen on lasten leikkiä verrattuna Jumalan tietoon ja viisauteen. Mikä näinollen on luonnollisempaa kuin se, että jos ihmiskunta noudattaisi kirkkojen esittämää jumalallista tietoa, olisi maanpäällinen paratiisi jo olemassa.

Joudumme näinollen toteamaan, että koska ihmisviisaus osottautui liian pieneksi, lähetti Jumala ihmiskunnalle apua. Tämän avun turvin olisi oma viisautemme

pitänyt avartua ja ihmisviisauden laajentua käsittämään Jumalaa, ja ihmistä kuolemattomana olentona. Ja koska kirkolla on ollut tavallaan yksinoikeus tässä Jumalan Pojan sanomassa, täytynee olla kirkon saamattomuutta, ettei ihmisviisautta edustava tiede ole siitä hyötynyt.

— — —

Kun jälleen käännämme huomiomme koettuun sotaan ja sitä seuranneeseen ihmiskunnan kurjuuteen, täytynee sanoa, että suurin syyllinen ei voine olla ihmisviisautta edustava tiede, vaan Jumalan viisautta edustava kirkko. Emme tarvitse perusteluja sanoaksemme, että kirkko on huonosti hoitanut leiviskänsä. Se on sanonut Jumalan olevan sotajoukkojen mukana taistelukentillä. Se on kasvattanut miehet sotilasikään, pitänyt heistä kirjaa, luovuttaakseen heidät näin valmistettuina armeijaan. Se on vannottanut lippuvalat kirkoissaan, siunannut armeijat taistelukentälle ja rukouksissa huutanut Jumalaa avuksi omille aseille. Se on aina madellut vallassaolijoiden jaloissa ja ihmisten syntisyyteen ja pahuuteen vedoten pitänyt yksinoikeuden uskonnon asioissa. Ja tämän yksinoikeutensa turvin se on tehnyt Jumalasta sadistisen itsevaltiaan, joka pitää siunaavan kätensä ainoastaan niiden yli, joiden käsissä on mammonan mahti ja valta. Kirkollinen jumalankuva ei vastaa edes jokapäiväisen ihmisen siveellisyyskäsitteitä, sillä mielipuolena pidämme ihmistäkin, joka omien töittensä epäonnistumisesta suuttuneena janoaisi sovituksiksi oman poikansa verta.

Mutta tällaiseksi selittää kirkko jumalansa ja näinollen on luonnollista, ettei se ole voinut antaa mitään kohottavaa ihmisviisauden avuksi. Päinvastoin on se opetuksessaan näyttänyt, miten Jumala oli mukana Golgatan murhenäytelmässä, vieläpä oli sen suunnitellut. Ja miten se on jatkuvasti mukana kaikissa veriliekeissä, mitä ihmiskunta on osannut keksiä.

Voimme huomauttaa, että tämä on karkeata puhetta, mutta eikö velvollisuutemme ole katsoa asioita suoraan silmiin ja nähdä ne sellaisina kuin ne ovat. Monivuotisen maailmanpalon liekit ovat juuri vaimentuneet, ja olemme omin korvin kuulleet, miten tässä kristittyjen kansojen keskinäisessä kamppailussa tuhansissa kirkkoissa rukoiltiin Jumalan siunausta omille sotajoukoille — toisten kristittyjen päänmenoksi. Miten tällainen jumala kykenee opastamaan ihmistä paremmille teille ja antamaan hänelle uskoa ihmisyyden voittoon — koska normaalin ihmisen oma ihmisyyksitekin kohoaa tämän kirkon jumalankuvan yläpuolelle.

— — —

Voimme siis todeta, että jos alkuperäinen tieto olisi kirkkoissa säilynyt, jos ei gnostilaisuutta olisi tuhottu ja jälleensyntymisoppia ja sen mukana syysuhteen lakia riitaisissa kirkolliskokouksissa kirottu, olisi tänä päivänä kristikunnalla selviönä ihmisen henkinen alkuperä. Materialismiin taipuva ihmisviisaus olisi saanut kaipaamansa avun kirkolta ja siinä olisi herännyt vastuuntunto ihmiskunnan elämää kohtaan. Sillä jos ihminen on henkiolento, joka yhä uudelleen syntyy tänne aineelliseen elämään kuin kouluun, kasvaakseen lopulta ihmisenä täydelliseksi — kuten Jeesus nimenomaan kehoittaa meitä kasvamaan — lankeaa itsestään, että olemme ikuisuusolentoina vastuussa teoistamme. Niinkuin sanotaan: ”Mitä kylvätte, sitä niitätte. Millä mitalla mittaatte, sillä teille mitataan. Joka tuulta kylvää, se myrskyä niittää” j.n.e. Mutta kun Jeesuksen opetuksilta riistettiin järjellinen pohja, tuli hänen sanoistaan korulauseita, joilla ei ole käytännöllistä merkitystä. Sentähden tieteellisen elämäntähtäyksen muodostuminen joutui organisoitumaan yksinomaan alemman ymmärryksen varassa ja hylkäämään sen avun, joka sille oli alkuaan tarkoitettu. Sillä

miten nouseva tiede, jonka intressit olivat kokonaan aineellisen elämän arvoissa, ja joka luotti ainoastaan aistiin, olisi osannut ratkoa ihmissielua koskevia ja kuolemantakaisia kysymyksiä — koska näitä ei osannut tietoon perustuen selittää kirkkokkaan siitä huolimatta, että se väitti omistavansa taivasten valtakunnan avaimet.

Emme pääse väistämään sitä tosiasiaa, että tämä länsimaalainen, eurooppalainen kulttuuri on syntynyt kristittyjen kansojen keskuudessa, ja että tämä kulttuuri parhaillaan hallitsee maailmaa. Niinikään olemme omin silmin nähneet, mihin se on ihmiskunnan johtanut. Yhä hirvittävämmän sodan peikko vaanii meitä jatkuvasti ja yhäti näemme sanomalehdissä tiedemiesten toistuvia vakuutuksia, että edessä on kaikkien yhteinen tuho ellei osata sodasta luopua. Näin vakuuttavat tiedemiehet, jotka itse ovat tätä yhteistuhoa luomassa. Silmännähtävän syyn, miksi tähän kurimukseen olemme joutuneet, olemme nähneet. Se on väärässä elämänkatsomuksessa, valheellisessa uskossa ihmisen olemassaolon tarkoituksesta, joka usko on meihin kasvatuksen avulla istutettu.

— — —

Nyt joudummekin asian ytimeen ja voimme kysyä: ”Mikä on siis tämän olemassaolon tarkoitus? Mikä on ihmisen arvoitus?” Silloin emme katsele asioita pinnallisesti, aivankuin aineen kannalta, vaan otamme mukaan myöskin ihmisen uskonnollisen tarpeen. Niinkuin alussa mainitsimme, piilee jokaisessa ihmisessä sisäinen tarve johonkin korkeampaan, ja siksi tätä kaipuuta ei voida ennakkokäsityksien nojalla sivuuttaa. Se on kuolematomuuden kaipuuta, ja koska se on tavattavissa kaikissa kansoissa ja kaikissa roduissa, on se ihmiselle olennaista ja hänen sieluelämänsä kuuluvaa.

Kaikista sotien kauhuista ja uuden maailmanpalon uhkasta huolimatta olemme vielä tässä olemassa. Sentähden on velvollisuutemme selvittää itsellemme näitä kysymyksiä. Ajatellen ymmärrämme, että jos ihmiselämällä on joku tarkoitus, niin tämä tarkoitus ei voi olla miten sattuu, vaan siihen sisältyy totuus. Onko ihminen pelkkä ruumis, vai onko hän ruumis, sielu ja henki? kuten Paavali määrittelee. Molemmat määritelmät eivät voi olla tosia. Totuus on toisessa tai toisessa, ei molemmissa.

Mutta missä on totuus? Jos kysymme tiedemiehiltä, onko ihminen kuolematon olento, niin he poikkeuksesta vastaavat: ei. Mutta jos panemme heidät koville ja kysymme: mistä tiedätte, ettei tajunta jatku ruumiin kuoltua, niin he — jos ovat rehellisiä — tunnustavat: me uskomme niin. Emme sitä tiedä.

Jos taas käännyimme papiston puoleen tiedustellen samaa asiaa, vastaavat he: Uskomme mukaan ihminen kuolee ja vasta viimeisenä päivänä — ylösnousemuksessa — hänet herätetään haudastaan. — Mikä herätetään, kysymme, ruumis vai sielu? — Ruumis, saamme vastauksen.

Toinen pappi voi selittää, että sielu menee taivaaseen heti ruumiin kuoltua, ja ystävät ovat siellä vastassa. Ja kun tiedustelemme, mihin hänen käsityksensä perustuu, kuulemme vastauksen: Uskomme mukaan.

Joku filosofi voi esittää viisaita oletuksia ihmisestä ja Jumalasta. Mutta kun menemme asian ytimeen ja kysymme mihin nämä oletamukset pohjautuvat, niin huokuu esiin vastaus: Järkipäätelmiin, joita pidämme totena. Uskomme näin.

Viisas valtiomies, tai poliittinen maailmanparantaja, esittää kuvia ihanneyhteiskunnasta, jossa ihminen, luomakunnan kruunu, on päässyt oikeuksiinsa. Sitten kun asian puolesta on vuodatettu tuhottomasti verta, menem-

me kysymään: Mihin perustuu käsityksenne ihanneyhteiskunnasta, veljeydestä ja tasa-arvoisuudesta, kuulemme edelleen: Me uskomme, että näin on oikein.

Huomaamme tästä, että suurin piirtein kaikki yrityksemme perustuvat ”uskoon”, ennakolta oletettuun totuuteen. Usko on se pohja, jolle rakennetaan, tuli rakennuksesta sitten hyvä tai huono. Tämä antaa tukea siihen, mitä jo edellä esitimme, että uskonnollisessa elämässä ja sen antamassa elämänymmärryksessä on olevan kurjuutemme pohjimmainen syy. Näin ollen pelastuksemme on myöskin uskonnollisen elämän uudistuksessa: uskonpuhdistuksessa. Ja koska tämä häviön kulttuurimme on syntynyt kristinuskon keskellä, joudumme kysymään: Mitä siis on kristinuskko? Onko se vanhaa kaldealaista tähtien palvontaa, koska Abraham tuli aikanaan Kaldeasta? Vai onko se sitä Jehovan lakia, jonka enkelit aikanaan antoivat Moosekselle? Vai onko se Salomonin viisautta tai profeettojen neuvojen ja ennustusten yhteisummaa? Ainakin kirkoissamme opetetaan eniten näistä, Jeesuksen sovitusopin rinnalla.

Kun tutkimme evankeliumeja näemme, että siellä puhutaan Vanhasta ja Uudesta Liitosta. Vanha oli ennen Jeesuksen esiintymistä vallalla, ja Uusi Liitto pohjautuu Kristukseen. Näinollen, koska elämme Uudessa Liitossa ja puhumme kristinuskosta, on kristinuskko luonnostaan Jeesuksen tuoma. Se on sitä sanomaa, josta Jeesus puhui ja opetti.

Olemme eläneet puolitoista vuosituhatta mitä suurimmassa pimeydessä, käsittämättä, mitä kristinuskko on. Olemme rakentaneet dogmeja ja pykälä, kiistelleet milloin mistäkin teologisesta kysymyksestä. Mutta itse uskonnon ydin on unohtunut. Emme ole oivaltaneet sitä yksinkertaisinta ja selvintä totuutta, että jos meillä on tässä uudessa ajassa, Uudessa Liitossa jotain opittavaa,

on meidän kuunneltava tämän uskonnon ensimmäistä sananjulistajaa, Jeesusta itseään. Hänen opissaan ja opetuksissaan on kristinusko, muualta sitä on turhaa etsiä.

Ja kun tältä pohjalta alamme tutkia, mitä kristinusko on, eli mitä siis Jeesus tahtoo opettaa, joudumme todella aivan muuhun tulokseen, kuin mitä kirkko opettaa. Ensiksikin huomaamme, että Jeesus puhuu täydellisyydestä, johon tilaan hän kehoittaa seuraajiaan tulemaan: Tulkaa täydellisiksi, niinkuin taivaallinen Isänne.

Yksistään tämä lause riittää — kun otamme huomioon, että se on lähtenyt Jeesuksen suusta — paljastamaan sen perusajatuksen, mikä kätkeytyy ihmisen ongelmaan. Meidän tulee kasvaa täydellisiksi ihmisiksi. Tämä on selvä Jeesuksen neuvo ja samalla se uusi apu, jolla alkuperäinen kristillinen julistus voi auttaa materialisoitumiseen taipuvaa ihmisviisautta totuuden tielle. Emme vielä ole ihmisinä täydellisiä; meidän on siksi tultava, kehityttävä. Niinpä Jeesus puhuukin tiestä, kaidasta tiestä, joka johtaa täydellisyteen, taivasten valtakuntaan.

— — —

Mikä siis on ihmiskunnalle asetettu täydellisuuden normi? Onko se siinä, että kehitymme tässä tieteellis-tekniillisessä "sivistyksessämme" yhä taitavammiksi listimään päitä toisiltamme; että keksimme yhä parempia tuhovälineitä, atomipommeja, myrkkyykaasuja ja tautibakteerien kylvökoneita, jotta saisimme mahdollisimman nopeasti pyyhkäistyksi tuon tai tämän kansan maanpinnalta; ja että kirkoissamme rukoilemme Jumalan apua, jotta tämä keksimämme "täydellisyys"-unelma tulisi yhä täydellisemmäksi? Kun lopulta onnistumme saamaan tämän maapallon elämän mahdollisimman täydelliseen hävityksen ja kaaoksen tilaan, niin käännymme rukouksessa Jumalan puoleen, että hänen Poikansa ottaisi päälleen

kaikki meidän pahat tekomme. Tätäko Jeesus tarkoittaa täydellisyyteen johtavalla kaidalla tiellä?

— — —

Emme pääse asioihin sisälle, ennenkuin otamme kiinni Jeesuksen omista puheista sellaisina, kuin ne esiintyvät Vuorisaarnassa. Siellä sanotaan mm.: autuaita rauhan rakentajat, sillä heitä kutsutaan Jumalan pojiksi. Ja että lempeät tulevat lopulta perimään maan. Ihmiskehityksen täydellisyys perustuu siihen tosiasiaan, että hän on sisäiseltä olemukseltaan Jumalan poika. Ihminen on henkiolento, Jumalasta lähtöisin, ja hänen täydellisyysspyrkimyksensä tulee näkyviin mm. siinä, että hän rakentaa rauhaa, kasvattaa itsessään lempeyttä, sydämen vilpittömyyttä ja hyvää tahtoa. Vain tällaiset ihmiset kykenevät lopulta maanpiirin kansoittamaan ja siinä asumaan. Sillä kuten omin silmin näemme, ei vallitseva ihmisviisaus siihen ajanmittaan kykene.

Samassa Vuorisaarnassa antaa Jeesus viisi käskyään, jotka viittovat kristityn kaidan tien. Näissä ei ole kysymys mistään sokeasta uskosta, vaan elämän käytännöstä, miten suhtaudumme toisiimme ja missä suhteissa tarvitsemme puhdistusta ja elämän muutosta. Käskyt ovat annetut jokaisen omakohtaisesti noudatettavaksi, ei joukkopoliittiseksi ohjelmaksi. Vain niiden käytännöllinen toteuttaminen tekee ihmisestä kristityn. Jeesus sanoo nimenomaan, että joka niitä noudattaa, häntä sanotaan suurimmaksi taivasten valtakunnassa. Mutta joka ei niitä noudata, hän jää pienimmäksi ja on kuin tyhmä mies, joka rakentaa talonsa hiekalle, tuulien ja myrskyjen tuhottavaksi.

Emme nyt käy yksityiskohtaisesti tutkimaan näitä käskyjä. Toteamme vain, että jos tahdomme ratkaista aikamme pulman, sen, että tässä tieteellis-teknillisessä sivistyksessämme on todennäköinen ihmiskunnan hauta,

silloin meidän täytyy ottaa oppia Jeesuksen omista sanoista — jos tahdomme pelastua. Ja koska kirkot ovat kääntäneet hänen opetuksensa palvelemaan omia pyyteitään, tuhoten kristillisen tiedon alkeetkin, on otettava avuksi teosofis-kristosofinen sanoma, joka esittää mm. alkukristillisen tiedon ja viisauden alkuperäisessä valaistuksessa.

ELÄMÄN ARVOITUS I.

Edellisestä ehkä kävi selville, että aikamme ihmisluonteelle on ominaista yleinen piittaamattomuus elämän syvimmistä kysymyksistä. Kun vertaamme toisiinsa nykyistä kulttuuriamme ja esim. vanhaa indialaista sivistystä huomaamme, että elämämme täällä länsimailla on sängen pinnallista, materialistista ja kevyttä. Otamme elämän sellaisena, millaisena se etemme tulee. Huomiomme ja kiinnostuksemme viihtyvät pääasiassa ulkoisissa asioissa.

Vanhoissa kulttuureissa sensijaan tapaamme vakavampaa otetta elämän kokonaisuuteen. Niinpä vanhassa Indiassa oli luonnollista, että kun ihminen oli suorittanut normaalin elämäntyönsä, meni hän metsään, eläkkeeseen vanhuutensa päivät mietiskelyssä, jotta ihmiselämän koko olemassaolon arvoitus hänelle selviäisi. Hän saattoi elää vapaaehtoisessa köyhydessä, eikä tämä suinkaan ollut tekopyhää hurskautta, vaan kuoleman vakavaa totuudenetsintää. Metsissä eli viisaita joojeja, joilta saattoi saada kokemusperäiseen tietoon perustuvia ohjeita mietiskelyssä ja jumalan etsinnässä. Tämä oli niin luonnollista, että jokainen kunnioitti ihmistä, joka kokonaan antautui henkisen elämän etsintään. Olihan kuolema jokaista vastassa ja ihmistajunnan jatkuminen

tämän pyhän tapahtuman jälkeen kuului niinkään elämän salaisuuksiin. Vaikka jälleensyntyminen kuuluikin luonnollisiin elämänselityksiin, niin sen järkipäriäinen ymmärtäminen ei yksin riittänyt. Oli saatava ensikäitistä, kokemusperäistä tietoa näistä asioista.

Uskonto ja tieto olivat vanhassa Indiassa sama asia.

Tämä on meille länsimaalaisille outo käsite, sillä meille on aina teroitettu, että asiat sellaiset kuin Jumala ja kuolemantakainen elämä ovat kokonaan uskon varassa. Niistä ei ole kukaan koskaan tiennyt, ja lisäksi kirkko kieltää näiden asioiden tutkimisen. Mutta tuloksena tästä on ollut, että elämämme on muodostunut sangen pinnalliseksi. Katseemme on melkein kokonaan tullut käännetyksi ulkoiseen elämään. Enemmistö antaa mieluummin joko hymähtäen tai vaieten koko kysymyksen elämän ongelmasta vierä ohi, vähemmistön vähän haparoiden ajattellessa, että näkeehän sen sitten, kuoleman jälkeen, jos on jotain nähtävää.

Kuitenkin tekee mieli uskoa, että tämä pinnallisuus on suureksi osaksi näennäistä. Kun tarkemmin tutkimme ihmistä huomaamme, että hänessä on myöskin totuuden kaipuuta. Jokaisessa ihmisessä elää sisäinen tarve polvistua korkeamman eteen, se on melkeinpä alitajainen vaatimus. Mutta nykyajan ihminen osaa tämän suureksi osaksi peittää välinpitämättömyyden naamarilla. Olemme saaneet sellaisen kasvatuksen. Aikanamme on aivankuin ilmassa, että kaikki, mikä vivahtaa sovinnaiten käsitysten ja yleisen mielipiteen materialisoituneita käsityksiä vastustavaksi, on humpuukia, lapsellista lorua. Vaikka — melkeinpä voimme sanoa — ihmiskunnan enemmistö uskoo tavalla tai toisella johonkin ”yliluonnolliseen”, joka hipoo asioita viiden aistimme ulkopuolella, niin yleisen mielipiteen luoma suggestio pitää

meitä niin lujasti pauloissaan, että melkeinpä hävettää näistä puhua.

Kun vertaamme toisiinsa mainitsemiamme itämaisen ja nykyisen länsimaisen kulttuurin kasvatteja, voimme todeta, että olemme enemmän laumaihmissiä, epäitsenäisiä olentoja. Emme uskalla tuoda esille syvintä itseämme, koska pelkäämme yleisen mielipiteen tuomiota. Mielellämme kyllä kuvittelemme olevamme itsenäisiä ja seisovamme omilla jaloillamme, kun emme ole uskovinamme asioihin, joita maailman auktoriteetit nimittävät lastenkamarisaduiksi. Toiselta puolen aivan säikähdämme, jos väitetään meillä olevan sokean auktoriteettiuskon.

Pysähtykäämme hetkeksi tämän asian pariin ja katsekkaamme asioita uskonnon ja eettisten kysymysten näkökulmasta.

— — —

Saamme kuulla teosofis-kristosofisessa sanomassa, että ihminen on paitsi jumalsyntyinen, myöskin jälleensyntyvä olento. Niinkuin profeetta Elias — Jeesuksen sanojen mukaan — syntyi Johannes Kastajana, samoin syntyy jokainen ihminen yhä uudelleen tässä elämän koulussa. Jokaisen päämääränä on täydellisyys, eikä se ole yhden elämän puitteissa saavutettavissa. Samoin on jokainen syyn ja seurauksen lain alainen: ”Mitä kylvätte, sitä myös niitätte”. Jokainen tekomme synnyttää aikaan kaltaisensa hedelmän.

Kun nämä asiat tulevat selviöksi, seuraa luonnollisena kysymyksenä: Miten tässä siis on elettävä? Ja vastauksen löydämme Vuorisaarnan käskyistä. Niissä on kristityn elämänohjeet jokapäiväiseen elämään sovelletuttuna.

Näistä on neljäs käsky ratkaiseva, sillä se on kulmakivi Jeesuksen opissa: Älä vastusta pahaa. Saman asian hän esittää toisilla sanoilla: Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu. Väkivalta on tässä ihmiskunnan elä-

mässä se pohja, jolle olemme kaiken rakentaneet. Se on tähän asti ollut elämämme perusta, mutta elävä elämä opettaa, mihin se on käytännössä johtanut. Sentähden, jos tahdomme astua sille täydellisyyteen johtavalle polulle, josta kristinuskon Mestari puhuu, on väkivalta kieltävä. Pahaa ei pidä vastustaa. Sillä koska jokainen teko synnyttää kaltaisensa hedelmän, on luonnollista, että paha kasvaa pahaa tekemällä. Väkiältä lisääntyy väkivallan käytössä, mutta se vähenee, kun opettelemme rakastamaan vihollisiamme ja lakkaamme sotimasta. Voimme sanoa, että täällä kristikunnassa on Jeesus meille ehdoton auktoriteetti. Uskomme, että hän ristikuolemallaan sovitti syntimme Jumalan edessä.

Mihinkä tämä uskomme perustuu? Perustuuko se siihen, että olemme tämän kysymyksen kanssa paljon ponnistelleet ja ajatelleet, ja lopulta meille on selvinnyt, että näin on. Tai näemmekö esimerkkejä elämässä, että kristikunnassa synty ja muu itsekkyyks olisivat vähentyneet, että me kristityt olemme inhimillisempiä kuin halveksimamme pakanakansat? Onhan luonnollista, että jos Jeesus on ottanut kannettavakseen meidän syntikuormamme, niin silloinhan olemme itse siitä vapautuneet ja olemme siis synnittömiä. Näinollen kristikunnassa pitäisi olla suunnaton määrä ihanneihmisiä. Onko heitä näkyvissä?

Jälkimmäiseen kysymykseen täytyy vastata kieltävästi. Sillä juuri kristityt kansat osasivat toimeenpanna koetut suursodat. Kaukana siitä, että olisimme ihmisyydessä toisia kansoja paremmat.

Järjenkäyttöön ei uskomme liioin perustu, koska kirkot nimenomaan kieltävät ajatuksen käytön uskonasioissa. Uskomme perustuu siihen, että meillä on vähempiä auktoriteetteja — kirkon mahtimiehiä — jotka näin opettavat. He väittävät historiallisena totuutena, että Jeesus kuoli ristinpuulla synteimme tähden. Uskomme, koska

nämä auktoriteettimme näin opettavat. Itse emme vai-
vaudu asioita pohtimaan, jotta ensin ymmärtäisimme ja
vasta sitten uskoisimme.

Jos ajattelisimme niin ymmärtäisimme heti, että Jee-
suksen kuolema lienee historiallisesti todistettavissa,
mutta syntien sovitus ei kuulu historiaan. Se on teolo-
ginen kysymys, josta voidaan olla eri mieltä. Emme löy-
dä järjellistä pohjaa ajatukselle: jos teen rikoksen toista
ihmistä kohtaan, niin tämä teko häviää olemattomiin
sillä, että joku s i v u l l i n e n — olkoonpa vaikka Juma-
lan Poika — antaa sen minulle anteeksi. Tekoani ei voi
tehdä tekemättömäksi taikatempuilla. Vasta kun itse olen
kaiken sovittanut asianomaisen kanssa, voidaan puhua
oikeudenmukaisesta sovituksesta.

— — —

Edellä esitetystä selvinnee, että ainakin väärää auk-
toriteettiuskoa voi olla. Lieneekö myöskin oikeata? Teo-
sofiaan perehdyttyämme huomaamme kuitenkin, että
esim. H. P. Blavatskylalla oli auktoriteettisuhde kahteen
Mestariin. Hänhän nimenomaan sanoo, ettei teosofia ole
hänen keksintöään, vaan hän tekee työtään niiden asial-
la, jotka hänet lähettivät. Miten tämä on ymmärrettä-
vissä?

Jos otamme esim. Jeesuksen vastaan — ei ihmeiden
tekijänä vaan opettajana — ja tutkimme hänen opetuk-
siaan, voi meille selvitä asioita, jotka asettavat hänet
auktoriteetiksemme uudella tavalla. Kun hän opettaa
esim. suuttumattomuutta, niin ymmärrämme, että suuttu-
muksen aikaansaama paha vähenee maailmasta, jos
osaamme olla suuttumatta. Se poistuu sen ihmisen osal-
ta, joka osaa tätä käskyä toteuttaa.

Samoin poistamme omalta osaltamme sitä kurjuutta,
mikä aiheutuu holtittomuudesta sukupuoliasioissa — jos
kykymme mukaan toteutamme puhtauden käskyä. Niin-

ikkään valheesta ja petoksesta johtuvaa pahaa poistamme kolmatta käskyä toteuttamalla.

Jos lisäksi opettelemme pahan vastustamattomuutta, lakkaamme samalla käyttämästä väkivaltaa toisiamme kohtaan. Sen sijaan, että ennen kostimme meihin kohdistuneen pahan pahalla, voimme lopulta oppia vihollisiamme rakastamaankin.

Eikä tässä kyllin. Myöskin näyttämämme esimerkki vaikuttaa toisiin ihmisiin kohottavasti. Jos vielä ymmärrämme, että ajatukset ja tunteet ovat vaikuttavia voimatekijöitä näkymättömässä maailmassa, saavat viisaan opettajan totuuteen perustuvat neuvot laajan kanta-vuuden.

Kaiken tämän voimme ajatellen ymmärtää; ne myöntää järki tosiasioiksi. Mikä on silloin luonnollisempaa, kuin että tunnustamme Jeesuksen auktoriteetiksemme elämänkysymyksiä pohtiessamme. Eikä tässä oikeassa auktoriteetiuskossa ole mitään hämärää ja sokean uskon varaista. Se on vain rehellisen tunnustuksen antamista itseämme viisaammalle; koska hän on osannut ratkaista elämän pulmat niin viisaasti ja selkeästi, että mekin voimme niitä ymmärtää. Vastalahjaksi saamastamme opetuksesta annamme syvän kunnioituksemme ja rakkautemme.

— — —

Löytäessämme näin järjellisen pohjan, miksi Jeesus pätee opettajaksemme, joudumme luonnollisesti tarkastelemaan hänen toisia opetuksiaan. Ymmärrämme, että koska hänen eräät opetuksensa ovat niin viisaita, että ne käytäntöön sovellettuina kykenevät muuttamaan koko tämän elämän inhimillisemmäksi, paratiisilliseksi ja kauniiksi, niin täytynee hänen toisissakin opetuksissaan olla viisautta kätkeytyneenä. Hän kuvaa muun muassa viimeistä tuomiota. Ja vaikka emme sitä heti ym-

märtäisikään, niin luottamus hänen käskyihinsä panee meidät kysymään, mikä tässä on totuus?

Ja asiat selvenevät kysyen. Kristosofisen sanoman valossa, joka valaisee sellaista, mikä Jeesukselta ehkä jäi sanomatta, tai hänen oppilailtaan muistiin merkitsemättä — tietävästi Jeesus itse ei mitään kirjoittanut — selviää, että meillä yksilöllisesti katsottuna on viimeinen tuomio joka kerran kun kuolemme. Siinä meidät herätetään uudessa ruumiissa vainajien maailmassa ja jokainen saa palkan tekojensa mukaan: Kuolemanjälkeen joudumme leikistä todellisuuteen siinä mielessä, ettemme enää voi kieltäytyä katselemasta totuutta silmiin. Näemme menneen elämämme, sellaisena kuin se on, jumalallisen totuuden näkökulmasta, ja meidän on itse tuomittava tekomme. Joudumme jakamaan ne oikealle ja vasemmalle motiivinsa mukaan, ja tässä lajittelun tuskassa selviää, mikä on Elämän oma tahto.

Näin on jokaisen yksilön kohdalla, eikä sentähden ole ensinkään yhdentekevää, miten olemme elämämme eläneet. Emme pääse irti elämästä. Vaikka kuolemmekin, elämme kuitenkin. Edessämme on päinvastoin uusi jälleensyntyminen korkeammasta minästämmestä. Silloin tuomiomme, jonka kuolemantakaisessa elämässä itsellemme langetimme, on edessämme fyysillis-sielullisena todellisuutena.

Mutta ihmiskunnan kokonaishistoria kulkee myöskin omaa latuaan. Se elää parillaan kuolema silmiensä edessä. Olemme miten optimisteja tahansa, tai vaikkapa sulkisimme silmämme kaikkea näkemästä, emme voi tätä tosiasiaa kieltää. Jos yleensä otamme elämän vakavasti, pitäisi meidän nyt pysähtyä kysymään: Mitä Jeesus todella tarkoittaa viimeisellä tuomiolla — historiallisesti?

Tähän vastaa kristosofinen viisaus: Niinkuin ihminen yksilönä joutuu viimeiselle tuomiolleen kuolema silmäinsä edessä, niin myöskin on ihmiskunta joutunut. Jumalan Pojat, Valkoisen Veljeskunnan lähetit, ovat pitkin ihmiskunnan historiaa syntyneet maanpäälle, opettaneet ja perustaneet uskontoja. Mutta nyt on tullut aika, jolloin Jumalan Poika on tullut tuomiolle, tullut perustamaan maanpäälle uutta valtakuntaa, sitä, jossa Isä hallitsee. Ja koska uusi voima jo vaikuttaa ihmiskunnassa, ei voida välttää vanhan luhistumista. Ihmiskunta on joutunut jakamaan tekojaan oikealle ja vasemmalle, sillä vanha, vuosimiljoonia kestänyt väkivaltainen elämänsäilytys, on käynyt kestäättömäksi.

— — —

Taas kysyy materialisoitunut ymmärryksemme todisteita. Emme näe missään erikoista Jumalan Poikaa, joka langettaa tuomiota taivaalliselta valtaistuimelta. Ihmiskunta on aina käynyt sotia ja vahvempi on heikompaansa sortanut. Kaikki on niinkuin ennenkin. Maailman loppua on odotettu Jeesuksen päivistä asti, eikä meillä ole mitään syytä olettaa, että se nyt olisi entistä lähempänä.

Vastaamme tähän ensinnäkin, että kysymys on henkisistä asioista, ei ylifyysillisistä taikailmiöistä. Taivaan pilvistä tulevaa tuomaria — jos otamme viimeisen tuomion kuvauksen kirjaimellisesti — saamme turhaan odottaa. Samoin maailmanloppua siinä mielessä, että tämä maapallo häviäisi. Kysymys on henkisten todellisuuksien aineellisesta täyttymyksestä, siitä, että arvot sellaiset kuin hyvyys, puhtaus, totuus, rauha ja rakkaus toteutuisivat täällä ihmiskunnan keskinäisessä elämässä. Nämä asiat ja arvot ovat jumalallisia, henkisiä todellisuuksia.

Kysymys kohdistuukin näinollen vanhan elämänsäilytyksen tuomioon ja uuden aikakauden ja uuden kulttuurin syntyymiseen.

Ajattellessamme ihmiskunnan pitkää historiaa, miten meissä vähitellen on kasvanut ja kehittynyt kriittillisen ajattelun ja järjeilemisen kyky, sekä ajatusten käytännönsovelluttamisen taito — kuinka se on vaatimattomasta alusta kasvanut ja huipistunut tässä tieteellis-tekniillisessä sivistyksessämme, niin voimme ymmärtää, että kerran tulee sillekin raja. Ei sillä tavalla, etteikö järki voisi yhäti kehittyä ja kasvaa, mutta raja tulee sen nykyiselle suuntaukselle. Ihmiskuntahan ponnistaa nyt kaikki voimansa ja kykynsä tuhovälineiden valmistukseen, ja terve järki sanoo, ettei tuhoaminen voi jatkua sitten enää, kun kaikki on tuhottu. Tässä tulee kerran raja, jonka yli ei voida mennä.

Jos väitämme, että maailmassa on aina sodittu ja että aina tullaan sotimaan, niin emme ole ajatelleet asioita päähän asti. Ei koskaan ihmiskunnan historiassa ole sota saanut sellaisia mittasuhteita, laajuutta ja totaalisuutta kuin nykyaikana. Aikaamme ei tässä suhteessa voida verrata mihinkään ennen olleeseen. Kuten jo olemme maininneet, elämme kuolema silmäimme edessä, emmekä voi ymmärtää elämää ensinkään, ellemme ajattele asioita henkiseltä näkökulmalta.

Mainitsimme jo, että Jeesuksen ilmoittama elämänymnärrys on käsitettävä ihmiskunnalle tarjotuksi avuksi. Mutta Jeesus puhuu nimenomaan myöskin tuomion alkamisesta, jonka Isä yksin tietää. On kuin Jeesus sanoisi: ”Minä annan teille uuden elämän tienviitat, että osaisitte vapaaehtoisesti rakentaa taivasten valtakuntaa maanpäälle. Kun kuljette Vuorisaarnan tiellä, saavutatte täydellisen ihmisen päämaalin ja nostatte ihmisyiden sille kuuluvaan arvoonsa. Mutta kerran tulee aika, jolloin ihmiskuntana joudutte samaan asemaan kuin vainaja tuonelan kynnyksellä. Maapalloa uhkaa kuolema, jonka te itse aiheutatte. Kuljette suoraa päätä itsemurhaa koh-

ti. Ja silloin alkaa tuomion kausi. Sillä Elämän tarkoitus ei ole, että maapallo tuhoutuisi. Päinvastoin suunnitelma on ollut, että se kohoaisi kirkastuksen vuorelle ja ihmiskunta saavuttaisi täydellisyyden. Sentähden Kristus-Isä tulee tuomiolle ja perustaa valtakuntansa maanpäälle. Ja ihmiskunta joutuu leikistä todellisuuteen. Kukin tulee silloin saamaan palkkansa tekojensa mukaan. Jotka sotaa tekevät, ne saavat sodassa tuomionsa, mutta jotka rauhaa rakentavat, he saavat sisäisen rauhan ja jumalan poikain oikeudet.”

Nyt on teosofis-kristosofinen sanoma paljastanut, että elämme parhaillaan jo alkaneessa tuomiokaudessa. Isän valtaistuimella on peruuttamattomasti laskeutunut maanpäälle. Se on näkymätön valtaistuimella, sillä se on henkinen todellisuus. Vaikka se on tässä maailmassa, niin se ei ole tästä maailmasta. Sillä se on uusi elämän laki, jonka mukaan meidän ihmisten on vaellettava, jos tahdomme maanpäällistä kehitystämme jatkaa. Sen valtaistuimen voima näkyy vaikutuksissaan m.m. siten, että ajatuksemme, tahtomme ja tekomme saavat yhä nopeammin ilmennyksen äärimmäiset muodot. Yhä selvemmin alamme nähdä vanhan ja uuden elämäntähtämyksen eron, josta edellinen on nimeltään väkivalta, jälkimmäinen rauha. Mitä enemmän ponnistamme vanhaan suuntaan, mitä enemmän ajatteleme, tahdomme ja toimimme niin, että väkivaltainen mahti voimistuisi itsessämme tai kansassamme, sitä nopeammin saamme niittää sadon verileikeissä ja kyöneleissä.

Myöhemmin katselemme viimeisen tuomion ajatusta vielä karman näkökulmasta.

ELÄMÄN ARVOITUS II.

Pohtiessamme Jeesuksen antamia elämän opetuksia joudumme luonnollisesti kysymään: Mistä tiedämme, että hän on antanut viisi käskyään elämänneuvoiksemme? Ovatko näistä kirkot opettaneet? Ja vastaus on hämmästyttävä, kuten jo olemme nähneet: Kirkot ovat aina opettaneet päinvastaista kuin heidän tunnustamansa Messiaari! Emme tietäisi Jeesuksen opettamasta elämänymmärryksestä juuri mitään, ellei täällä Suomessa Pekka Ervast olisi siitä puhunut ja opettanut. Tämä huomio panee meidät arvioimaan asiat uudella tavalla. Koska täällä on elänyt ihminen niin viisas, että hän on osannut paljastaa sellaista, josta ihmiskunnan suurimmatkaan nerot eivät ole olleet tietoisia sitten alkukristillisen ajan, ansaitsee tämän ihmisen — Pekka Ervastin — opetukset perinpohjaista tutkistelua. Vaikka hän, kuten Jeesuskin, on saattanut puhua asioista, joita emme heti ymmärrä, on luonnollista, että se mitä ymmärrämme, kannustaa meitä etsimään vastausta hämäämpiin asioihin. Tähänkin kannustaa luottamus, joka syntyy käsittäessämme hänen opetustensa käytäntöön soveltuvia puolia.

Huomaamme, että Pekka Ervastin opetuksissa Vuori-
saarnan neuvot muodostavat tien, jonka käytännöllinen seuraaminen vie totuuden tietoon. On kysymys tiedosta

eikä sokeasta uskosta. Kristosofinen tietous on täysin tieteellistä sikäli, että se osoittaa tietoon johtavan tie n. Pekka Ervast kertoo itse sen tien kulkeneensa, joten hänelle avautuivat elämän ja kuoleman mysteerit. Näkyväinen ja näkymätön maailma vainajineen, enkeleineen ja jumaliseen paljasti hänelle itsensä. Elämän valtainen kehitysdraama paljastui hänelle luomisen alkusyntyjä myöten.

Kun hän siis kertoo kaiken tämän tiedon paljastuneen itselleen Vuorisaarnan tietä kulkien, samaa tietä, jota hän kehoittaa meitä kulkemaan, ja jonka meidän järkemme ja sydämemme hyväksyy, voimme pitää luonnollisena tosiasiana, että hänen opetuksensa näkymättömistä maailmoista, luomispäivistä ja koko kehitysjärjestelmästä perustuu tietoon. Kun tähtientutkija piirtää käyriä ja ympyröitä laskiessaan planeettojen ratoja, uskomme hänen tietoonsa, vaikka emme näistä asioista suoraan tiedäkään. Uskomme siksi, koska ymmärrämme hänen tietoonsa johtavan tutkijan tien olevan jokaiselle mahdollisen. Samoin perustein syntyy oikea auktoriteetisuhde meidän ja Pekka Ervastian välille; jos otamme hänen opetuksensa vakavasti.

Seuraavassa yritämmekin luoda lyhyen yhteenvedon meille kaikille ajankohtaisista kysymyksistä, elämän arvoituksesta nykyhetkissä puitteissa.

— — —

Ensinnäkin voimme tehdä erään havainnon, joka koskee meitä ihmisiä ja ilmenee varsinkin suhtautumisessamme Pekka Ervastian opetukseen: Olemme herkkiä taktertumaan yksityiskohtiin, emmekä näinollen osaa kyllin selvästi nähdä asioihin sisältyvää kokonaisuutta. Pekka Ervast puhui sangen monenlaisista asioista: teosofiahan on yhtä sisältörikasta kuin itse elämä. Kun hän puhui ja teki työtä esim. kansallisen itsenäistymisemme

puolesta, tuntui tämä teosofeista kauniilta unelmalta. Siihen oli helppoa innostua. Muutamista taas koko asia saattoi tuntua epäteosofiselta ja itse teosofisten aatteiden kannalta merkitystä vailla olevalta. Mitä merkitystä on sillä, että jokin maa saavuttaa kansallisen olemassaolonsa oikeudet? Mitä tekemistä sillä on jälleensyntymisen, karman ja ihmiskehityksen kanssa? Mestarihan ovat kansallisuusrajojen ulkopuolella, ja ihmiskehityshän tähtää mestariuteen.

Kun P. E. vielä puhui Suomen kansan erikoisuudesta Euroopassa ja sen henkisestä tehtävästä, tuntui tämä varmaan monesta kansalliselta ylpeydeltä. Miksi Suomen kansalla olisi sen kummempi tehtävä kuin muillakaan kansoilla?

Emme osaa ymmärtää koko kysymystä, jos otamme sen erillisenä, emmekä katso asioiden kokonaisuutta. Arvostelu olisi kukaties paikallaan erillisenä asiana, mutta jos aavistamme, että tämä on yksi vaihe suuressa suunnitelmassa, voimme asioihin syvennyttyämme saada kiinni johtavasta aatteesta.

Toinen asia, josta Pekka Ervast puhui varsinaisen okkultis-siveellisen opetuksensa ohella on se, että kristikunta kaipaa uutta uskonpuhdistusta. Viimeisessä vuosikokouksessa hän vielä toi esille, että Jeesus Kristus tahtoo, että uskonpuhdistus on aloitettava. Että se pannaan alulle Pohjolassa, Suomessa.

Jos tämänkin asian otamme irrallisena emmekä näe, että sekin on osa suuremmasta suunnitelmasta, jää asia meille hämäräksi. Voimme korkeintaan myöntää, että puhdistusta tämä kristinusko kyllä kaipaa. Mutta missä on se suuri reformaattori, joka tämän kykenee toimeenpanemaan? Emme heti näe mitään todisteita, että Suomessa toistaiseksi olisi uskonpuhdistusta aloitettu.

Näin voimme ajatella. Voimme pitää irrallisena asiana sitäkin, että kuudes juurirotu on jo okkultisesti pantu alulle. Että elämme samanlaisessa ajassa kuin muinoin Palestiinassa, Jeesuksen päivinä. Ja että meidän päivinämmä taas esiintyy maailmassa suuri Jumalan Poika. Kaikki nämä asiat jäävät kuin pohjaa vaille, jos emme yritä nähdä niitä aivankuin lintuperspektiivistä, ylhäältä päin. Tämä katseleminen on käynyt mahdolliseksi sen vuoksi, että meille on paljastunut nähtäväksemme syntysana. Mikä se on? Tuomiokausi. Tämä on se avainsana, joka antaa perustan näille eri kysymyksille, jotka ensi kuulemalta tuntuvat varsinaiseen teosofiaan kuulumattomilta.

Otamme siis pohjaksi sen tosiasian, että ihmiskunta on tullut historiansa suurimpaan vaihekauteen. On kuvaavaa nimittää tätä tuomiokaudeksi, sillä sana merkitsee paljon.

Muistamme Jeesuksen sanat: ”Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi”. Samoin Pekka Ervast, Jeesuksen opetusten selkeimpänä esittäjänä antaa ymmärtää, että tuomiovalta on yksin Isällä, toisin sanoen niillä elämän sisäisillä voimilla, joita nimitetään karmaksi. Meillä ihmisillä ei elämän kannalta katsottuna ole oikeutta langettaa tuomioita toisillemme, sillä näin tehdessämme tulemme itse tuomituiksi. Tuomiovalta on vain Isällä. Jumalallinen tasapainon laki antaa meille kaiken, minkä me annamme toisillemme. Jos siis ihminen tekee toisen elämän tavalla tai toisella mahdottomaksi, tulee hänen omakin elämänsä aikanaan tukalaksi. Mutta jos hän tekee kaikkensa toisten elämää helpottaakseen, tulee hänenkin elämänsä helpommaksi.

Jos nyt edellä esitetyn valossa katselemme ihmiskunnan elämää koettuine suursotineen, näemme, että teknillisen sodan avulla, sen kehittyessä yhä totaalisemmaksi,

teemme toistemme elämän maanpäällä äärimmäisen tuskalaksi, ellemme sanoisi mahdottomaksi. Parhailaan suunnitellaan mitä mielikuvituksellisimpia aseita, niin ettei maanpäälle jäisi kolkkaa, mihin ei sodan mahti ylettyisi. Eivätkä tätä hävitystä ole luomassa vain kenraalit ja tiedemiehet, vaan välillisesti myös kansat, jotka kaiken rahoittavat. Voimmepa niinikään sanoa, että jokainen, joka tälle kaikelle puuhailulle antaa moraalisen tukensa, on osallisena yhteistä hävitystä luomassa. Sanomalehdistö ja kirjallisuus kykenevät matkan päästä vaikuttamaan ihmisten sieluelämään ihannoimalla sodan hirviötä, joten yleisen mielipiteen kahlehtimat kansat saadaan uhrautumaan sodan alttarille.

Miten tämä nyt on ymmärrettävä karman kannalta?

Siten, että kaikki ne ihmiset, jotka tekevät tai yrittävät tehdä toisten elämän maanpäällä mahdottomaksi, ne lopulta tekevätkin mahdottomaksi oman elämänsä. Karman mittaa jokaiselle tekojensa mukaan. Jos elämä saisi jatkuvasti kehittyä tähän suuntaan, niin siinä jo karmakin joutuisi ymmälle. Sillä onhan aina sentään niitäkin, jotka yrittävät elää rauhan puolesta ja toisten elämää helpottaakseen. Missä he voisivat elää, sillä tekojensa mukaan mittaa karma heillekin?

Ajatellessamme tilannetta näin pitkällä tähtäimellä ymmärrämme, että kun ihmiskunta on tekniikan ansiosta muodostumassa kuin suureksi riitaiseksi perheeksi, jossa mantereita eroittavat valtameretkään eivät ole sitä jakamassa, täytyy rajat asettaa avaruuteen. Niinpä Pekka Ervast mainitseeikin, että osa ihmiskuntaa siirretään toiseen taivaankappaleeseen. Tämä on Jumalan tuomio ihmiskunnan yli. — Entisajan inkvisiittoreilla oli varmaan pieni, nurinpäin kääntynyt aavistus asioista — puhuesaan Jumalan tuomiosta, joka oli peruuttamaton. Tuo-

miokauden alkamisen voimme ymmärtää karman järjestelevän käden toimenpiteeksi.

Nyt on tietenkin niin, että ihmiskunnan kehitys tapahtuu määrätyn suunnitelman mukaan, ja tästä suunnitelmasta ovat elämän johtavat voimat tietoisia. Ihmiskunta on saapunut kuudennen juurirodun ja myöskin nykyisen juurirodun kuudennen alarodun vaihteeseen, ja tarkoitus on kuten P. E. mainitsee että tulevassa rodussa sodan valta on lopussa. Kun hän vielä mainitsee, että kuudes juurirotu on jo okkultisesti pantu alulle, selviää näiden opetusten tarkoitus alkanutta tuomiokautta ajatellessamme. Olemme tulleet rotuhistoriallisestikin ihmiskunnan suurimpaan murroskauteen, koska myöskin sukupuoliuus nykyisessä merkityksessä, tämä ihmisruumiitten oleellisin eroavaisuus, vähitellen häviää. On suunniteltu syntyväksi ihmistyyppi, jossa ei ole kahta sukupuolta, joka on astraalisesti selvänäköinen ja joka moraalisesti edustaa ihmistä, jolla me ymmärrämme lähinnä Mestarin oppilasta.

Että näin valtava muutos voisi alkaa, täytyy todella suurien voimien olla samanaikaisesti vaikuttamassa. Niinpä P. E. jälleen opettaa, että astrologisesti alkoi uusi jakso, siirryttäessä Kalojen merkistä Vesimiehen merkkiin. Samalla päättyi erään toisen aikakauden, Kalijugan, pimein ajanjakso. Kaikki kosmilliset ja planetaariset voimat vaikuttavat samanaikaisesti siihen suuntaan, että uusi ihmistyyppi voisi muodostua. Samanaikaisesti kun alkoi tuomiokausi, — joka väkivallan palvojille mitataa siten, että erottaa heitä muusta ihmiskunnasta, — samanaikaisesti mitataan rauhan rakentajille: valmistamalla uutta ihmistyyppiä ensin sisäisesti ja vähitellen ulkonaisesti, että heidän toimintakenttensä laajentuisi.

Pekka Ervast mainitsee H. P. Blavatskyn alkuunpanemasta teosofisesta liikkeestä, että se on ollut huutavan

ääni ihmiskunnan erämaassa, joka kaihoten kutsuu: Valmistakaa Herran tietä. Teosofinen liike on ollut valmistusta alkanutta tuomiokautta varten. Se on näyttänyt suuntaviivat uudelle ihmistyyppille. Ajatelkaamme vain näitä tulevan rodun ominaisuuksia: sotimattomuutta, selvänäköisyyttä ja sukupuolettomuutta, ja verratkaamme niitä teosofisen liikkeen ohjelmapykäliin. Ensimmäisessä pykälässä esitetään veljeyden ytimen muodostamista ihmisten ulkonaisista eroavaisuuksista huolimatta. Veljeyden toteuttaminenhan käytännössä merkitsee, ettei olla epäveljellisiä missään suhteessa, ei siis myöskään käydä sotia.

Toinen pykälä terottaa tutkimaan eri uskontoja ja etsimään esille niitä yhdistävä Salainen Veljeskunta. Tässä työssä jos missään kasvaa uskonnollinen suvaitsevaisuus, joka jo sinään on moraalista selvänäköisyyttä. Kun ihminen selvästi ja ennakkoluulottomasti näkee ensin totuuden silmällä, niin tämä voi vähitellen johtaa uusien aistien avautumiseen hänessä.

Kolmas ohjelmapykälä kutsuu tutkimaan tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia kykyjä. Tämähän on samaa kuin Mestarin oppilaaksi pyrkiminen. Tällä tiellä taas sukupuolivoima kohdistuu henkiseen luovaan työhön, ja ihmisestä tulee sukupuoleton. Tämä tapahtuu tietenkin ensin sisäisesti, toteutuen lopulta ulkonaisesti, aluksi ihmiskunnan eturivin ihmisissä.

H. P. Blavatskyn alkuunpanema teosofinen liike on siis alusta pitäen tähdätty tulevaisuuden suuria muutoksia valmistamaan. Ensi kuulemalta H. P. B:nkin opetuksista saa sellaisen käsityksen, että teosofian tarkoituksena oli vain avartaa ihmisten ajatusmaailmaa ja murtaa materialismin pakkopaita. Hänen muutamat viittailunsa tulevaisuuden kohteisiin häipyivät metafyyssisten selitysten paljouteen.

Mutta Pekka Ervast antaa ymmärtää suurempia näköaloja. Hän mainitsee, että vastuun H. P. B:n teosofisesta sanomasta ottivat kaksi Mestaria: Moorina ja Kuthuumi. Länsimaiset Mestarit olivat kyllä myötämielisiä yritykselle, mutta he katselivat sivusta — toistaiseksi . . .

Jos nyt otamme uskonpuhdistuksenkin erillisenä asiana ja ymmärrämme, että sen tarkoitus on saattaa Jeesuksen opetukset alkuperäiseen puhtauteensa, joudumme rajoittumaan yksinomaan kristikuntaan. Niinpä sekin voi ensi kuulemalta tuntua irralliselta yritykseltä, melkein epäteosofiselta, kuten muutamat ovat ymmärtäneetkin. Emme taaskaan pääse asioihin sisälle, ennenkuin ymmärrämme sitäkin tuomiokauden näkökulmasta, ja syvennymme Kristuksen mysterioihin. Niinpä yritämmekin tehdä koko suuresta kysymyksestä lyhyen yhteenvedon, mikäli se näin lyhyen esityksen puitteissa onnistuu.

— — —

Ihmisen ja ihmiskunnan kehityksen kohde on täydellisyys, täydellinen ihminen. Kuitenkaan ei ihminen ole ainoastaan tämä päivätajuinen olento, vaan hän on syvimässä olemuspuolellaan Jumalan poika. Sentähden ei kehitys ole sitä, että tämä persoonallisuutemme, tämä päivätajuinen minuutemme, suoralta kädeltä kehittyisi joskus täydelliseksi ihmiseksi, vaan se on tuon meissä olevan Jumalan pojan asteettaista astumista tähän päivätajuiseen elämäämme. Jumala aivankuin tulee lähemmäksi ihmistä, voidakseen ilmentää itseään ihmisessä. Kun Jumala ja ihminen yhtyvät, on ihmisestä tullut hengenmaailman kansalainen, ja tie täydellisyyteen on avattu.

Saman asian vastaavaisuus pitää paikkansa suuren ihmiskunnan suhteen. Luomispäivämme historiallinen kehitys on myöskin siinä, että Kosmillinen Jumalan Poika, Kosmillinen Kristus, on asteettain lähestynyt ihmiskuntaa. On kysymyksessä maapallon kehitys. Niinkuin ih-

misessä Jumalan ja ihmisen yhtyminen avaa tien täydellisyteen, koska ihminen nyt tietää, mikä täydellisyys on, samoin, kun Kosmillinen Kristus itse lähestyy ihmiskuntaa, niin se voi ilmentää itsensä jossain ihmisessä kokonaan, ja avata planeetallemme kirkastuksen tien. Luomakuntahan huokaa ja odottaa Jumalan poikain ilmestymistä, kuten apostoli sanoo. Sen huokailu loppuu vasta kun taivasten valtakunta toteutuu maanpäällä, kun Jumala, Isä, voi täällä toteuttaa omia lakejaan. Kun koko planeettamme alkaa kirkastua ja sen ihmiskunta kulkee itsetietoisesti Isän viittomalla tiellä, silloin vasta lakkaa luomakunnan huokailu ja sen vapautuksen päivä alkaa.

Tämä on nyt lyhyesti sanoen asian teoreettinen puoli. Sen käytännöllinen toteuttaminen taas vaatii yhteistyötä sekä Jumalan että ihmisen puolelta. Jumala ei pääse ihmisessä esille, ellei ihminen tee paljon työtä sen asian toteutumiseksi. Se tapahtuu vasta vakavan totuudenetsinnän tuloksena, jolloin ihminen valmistaa itsensä — puhdistuksen tietä kulkiessa — Jumalan työtoveriksi.

Sama asia toistuu suuren ihmiskunnan ja planeetan kohdalla. Siinä kysytään yhteistyötä sekä ihmisten että Jumalan puolelta. Niinpä kristosofisessa sanomassa saammekin kuulla, että tätä yhteistyötä edustavat kaikki uskonnot, jotka ovat valmistaneet maaperää tätä suurta tapahtumaa varten. Niinkuin yksityisen ihmisen kulunut historia johtaa hänet monen jälleensyntymän kautta mystillisen kuoleman portille ja sen kautta henkiseen uudestisyntymiseen, samoin ihmiskunnan pitkä historia johtaa uskontojen jälleensyntymien kautta kuoleman portille.

Ja mikä on tämä portti? Se on tuomiokausi, jonka aikana häämöttää ihmiskunnalle kirkastuksen tie, uusi ihmiskunta, joka toteuttaa Isän tahtoa ja elää taivasten valtakunnan elämää.

H. P. Blavatskyn alkama teosofinen sanoma valmisti nyt ratkaisevasti maaperää tälle tapahtumalle. Se valmisti tulevaa suurta uskonpuhdistusta valistamalla ihmiskunnan järkeä ja poistamalla materialismin sumua. Uskonpuhdistus, varsinkin kristinuskoa koskeva, on uusi vaihe tässä käytännöllisessä työssä. Eikä sitä voinut toteuttaa muu kuin sellainen ihminen, joka oli Kristusmysterion ratkaissut. Tässä suhteessa H. P. B. viittasi Suomeen sanoen, että Suomesta tulee valo.

Teosofista työtä tehtiin niinkään sekä Jumalan että ihmisten puolelta. Siis ensiksi Mestarien ja heidän lähettiläänsä taholta ja toiseksi niiden ihmisten puolelta, jotka näitä opetuksia yrittivät toteuttaa. Toiset ottivat alkuvastuun päälleen, kuten mainitsimme, toiset taas odottivat myöhäisempää aikaa, varsinaisen uskonpuhdistuksen alkamista. Sillä kysymyksessä ei ole uskonpuhdistus vanhassa, rajoitetussa merkityksessä, vaan uusi maailmanuskonto, joka pätee tienviitaksi uutta rotua ja uutta ihmistyyppiä varten.

Käytännöllisen elämän puitteissa joutuu tämä työvaihe yhä rajoitetummalle alueelle. Tulee kysymykseen paikka täällä maanpäällä, missä tämä suuri, käänteentekevä rynnistys voisi alkaa. Sillä Jumala, Isä, joka asteettain laskeutuu ihmiskuntaa lähelle, ilmenee tietenkin ihmisenä ja ihmisessä, koska ihminen on täällä korkein tajuinen olento. Jumala ilmeni edellisissä vaiheissa Buddhassa ja Jeesuksessa, jotka tietenkin olivat ihmisiä. Hekin elivät jonkun kansan keskellä, mikä kansa noina aikoina oli toivorikkain asian menestymiseksi.

Kuten mainitsimme, H. P. B. jo viittaili Suomeen, mistä valoa odotetaan. Tämä maa oli katsottu edullisimmaksi. Ja, kuten P. E. selittää, Suomen kansaa on jo vuosituhansien aikana valmistettu tätä aikaa varten. Edellytyksenä oli silloin kansan itsenäisyys. Se on edellytys

työn lopullista onnistumista varten, sillä vain vapaa kansa voi vapaaehtoisesti alkaa toteuttaa tulevan rodun ihanteita käytännössä. Vain vapaa kansa voi itse riisua ammeijansa ja näin astua alustavasti uutta aikaa kohti. Aseeton kansa on se pohja, jolle uusi sivistys lasketaan.

Kun nyt seuraamme Pekka Ervastian elämänvaiheita, kuulemme hänen itse kertovan, että teosofinen sanoma vei hänet lopulta Kosmillisen Kristuksen luo. Hänessä itsessään toteutui teosofisen liikkeen tehtävä.

Niinikään hän itse kertoo, miten suuri kosminen vuodatus maapalloomme alkoi teosofisen liikkeen alkaessa ja saavutti tämän kemiallis-fyysillisen tason v. 1926. Se muuttui uudeksi luonnonvoimaksi ja viritti koko planeetan korkeampaan värähtelytilaan.

Pekka Ervast oli itse se keskushenkilö, joka toi Kristustajunnan, Isän, tähän ihmiskunnan keskelle. Jumala esiintyi maanpäällä taas aivan uudella tavalla.

Samalla voimme sanoa, että hänen työnsä tuloksena Suomi tuli itsenäiseksi ja saavutti kansallisen olemassaolonsa oikeudet. Häneltä niinikään kuulemme, että kuudes juurirotu on jo pantu alulle okkultisesti samalla, kun on alettu valmistamaan tämän viidennen juurirodun kuudetta alarotua, joten uutta ihmistyyppiä valmistetaan ainakin sisäisesti.

Kun näin käymme asiat ympäri, joudumme siihen, että Suomi nähtiin siksi luvatuksi maaksi, jossa parhaimmalla tavalla voitaisiin lausua tulevaisuuden ihmiskunnan syntysanat. Ja kun tutustumme Pekka Ervastian kirjalliseen tuotantoon kokonaisuudessaan, voimme ymmärtää, että hänellä tosiaan oli kaikki se tieto ja viisaus, mitä ihmiskunta tarvitsee. Hänessä on kaikki pulmat ratkaistu. Hänen kauttaan tuli Jumala ihmiskuntaan lopullisessa syvytydessään. Ihmiskunta joutui samalla kuoleman kynnykselle. Katselemme tilannetta miltä puolelta tahan-

sa niin näemme, että ihmiskunta seisoo kuoleman edessä: Joko fyysillinen kuolema tai mystillinen kuolema. Fyysillinen kuolema uhkaa yhä paisuvan sodan muodossa, sodan joka uhkaa tuhota koko ihmiskunnan. Mystillinen kuolema taas seisoo ovella ja odottaa: osaatteko kuolla itsekkyydelle ja väkivallalle? Osaatteko luopua aseista ja armeijoista? Vasta tämän ratkaisun tehtyänne avautuu tie uuteen aikakauteen ja uuteen elämään. Tuomiokausi on todenteolla alkanut.

Kun katselemme Pekka Ervastian elämäntyötä ulkoisten saavutusten näkökulmasta huomaamme, että oli kolme asiaa, jotka jäivät suunnitelmiksi, vaille toteutumista. Ensiksikin Suomi ei osannut olla aseeton valtio. Vaikka se sai itsenäisyytensä kohtalon kädestä ilman asevoimaa, ei se osannut pitää kunniaa tätä lahjaa. Toinen seikka oli, että P. E:n suunnittelema koulumuoto jäi toteutumatta. Näistä syistä ehkä johtui kolmas, se, ettei P. E. itse voinut lopullisesti paljastaa itseään ja omaa okkultista asemaansa. Nämä seikat olivat kuitenkin tähtäimessä ja voimme ymmärtää, että näissä piilee lopullinen asiain onnistuminen, mikäli on ulkoiset seikat kysymyksessä. Näiden onnistumisesta riippuu kansallinen olemassaolomme, sillä sen saimme nimenomaan kristosofista työtä silmälläpitäen. Jos armonaika tässä suhteessa loppuu, on työn rauhallinen jatkuminen kyseenalaista.

Kun ajattelemme P. E:n ”Kadonneessa Sanassa” hahmoittelemaa koulusysteemiä huomaamme, että tämä on entistä rajoitetumpi alue, jossa uuden tulevan ihmistyyppin luominen tapahtuu. Ensimmäinen oli kansallinen rajoitus, toinen rajoitus on tämä koulusysteemi, joka tapahtuu aseettoman kansan keskellä. Näin joutuu suurien, koko ihmiskuntaa käsittävien asioiden käytännöllinen sovellutus yhä rajoitetummalle alueelle, kunnes kolmannen

rajoituksen näemme ihmisessä, koulun oppilaassa. Tämä on konkreettinen kuva siitä, että kun rajoittamaton jumalallinen aatteilu laskeutuu aineeseen, joutuu se rajoituksen alaiseksi. Mutta ihminen, joka tässä rajoituksessa löytää jumalansa, voi astua rajoituksen ulkopuolelle ensin tajunnassaan. Myöhemmin hän voi astua ulos myöskin koulusta ja kansallisuusrajat sivuuttaen viedä ihmiskunnalle sitä uutta sanomaa, jota tuleva ihmiskunta toteuttaa.

Vielä voimme ajatella, että koska nämä kolme asiaa jäivät P. E:n elässä toteutumatta, ne ovat samalla suhteissa toisiinsa. Mysterio-opiston syntyminen, joka nähtävästi edelleen on tulevaisuuden tähtäimessä, on tekemisissä aseettomuuden ja Pekka Ervastin todellisen aseman ymmärtämisen kanssa. Jos tahdomme todella auttaa ihmiskuntaa siten, että se mahdollisimman paljon viisasuisi tuomiokauden ratkaisevana ja vaikeana aikana; jos tahdomme, että mysterio-opisto, uuden maailmanuskonnon opinahjo syntyisi, ei nähtävästi riitä yksin väkivallan hengen kieltäminen. On selvästi tajuttava koko se jumalallinen pelastusdraama, jonka keskellä elämme. Siinä tulee keskeiseksi henkilöksi Pekka Ervast, jonka okkultinen asema tulee ymmärtää. Näin joudumme häneen nähdessä oikeaan auktoriteettisuhteeseen käsittäessämme, että hänessä on se jumalallinen lääkäri, jonka parantavaa kättä henkisesti sairas ihmiskunta tarvitsee.

Tässä työssä joudumme tekemään tiliä omasta uskottamme: mitä olemme ymmärtäneet ja mikä on epäselvää. Sillä kun katselemme tätä kristosofista työtä tulevaisuuden tähtäimellä ja olemme kuulleet, että Jeesus Kristus tahtoo uuden uskonpuhdistuksen alkavaksi, ja että suuren maailmanuskonnon syntysanat on lausuttu, joudumme ihmisinä kuin sisäisen tuomiokauden eteen. Joudumme tekemään tiliä omien käsitystemme, uskomustemme ja

toimintatapojemme kanssa. Tämä vie meidät paljaina sieluina Mestarin eteen. Hänen opetuksensa velvoittavat meitä luopumaan entisestä elämästämme näiden suurten asiain vuoksi. Voimmeko jotain tehdä tämän ihmiskunnan hyväksi? Voimmeko olla suolana kansamme keskelä, ettei se kävisi mauttomaksi ja näinollen tulisi pois heitetyksi? Voimmeko olla ihmisille valona, etteivät he pimeyhteensä sortuisi?

Näin joudumme — nykyisen elämän arvoitusta kristosofian valossa tutkiessamme — omaan itseemme. Sillä vaikka nämä suuret asiat ovat tapahtuneet, niinkuin elämän järjestys sen vaatii, riippuu kaiken kehitys lopuksi kuitenkin meistä yksilöistä. Niin paljon kuin olemme asioita ymmärtäneet, sulattaneet ja käytäntöön soveltaneet, niin paljon tulee ihmiskunta autetuksi näistä käänteentekevistä tapahtumista.

MAAILMANUSKONTO.

Edellä yritimme luoda yleissilmäyksen teosofis-kristosofiseen liikkeeseen. Tulimme siihen, että uusi rotu on aloitettu sisäisesti, että siis parhaillaan luodaan ihmisyyppiä, joka osaisi toteuttaa niitä ihanteita, jotka kuuluvat tulevan juurirodun ja syntymässä olevan kuudennen alarodun dharmaan, tehtävään. Nämä ihanteet ovat hahmoiteltuina teosofisen liikkeen kolmessa ohjelmapykälässä.

Samalla näimme, että asian käytännöllinen sovellutus elämään kulki kuin porras portaalta niin, että Pekka Ervast oli se keskushenkilö, joka omassa persoonassaan ja elämäntyöllään avasi kanavat Kosmillisen Kristus-Isän toiminnalle aineen maailmassa. Tässä työssään hän avasi näköaloja sellaisia kuin esim. Suomen kansan erikoistehävä, Kristus-mysterio sekä Jeesuksen erikoislaatuinen työ ja asema Salaisessa Veljeskunnassa y.m. Koko se uusi sanoma, joka teosofisen liikkeen kautta on maailmaan tullut, näyttäytyi lopulta kaikki elämän pulmat ratkaisevaksi julistukseksi.

Lopulta aatteen käytännöllinen sovellutus johti suuren maailmanuskonnon syntymiseen. Mutta samalla näimme, että asiain syvyys ja monipuolisuus vaati avainta, jotta osaisimme nähdä, mikä on se jumalallinen suunnitelma,

joka on kaikkien näiden eri voiman suuntausten takana. Ihmiskunnan tulevaisuuden kohteena on inhimillinen täydellisyys. Mutta koska väkivallan henki, se mahti, joka on ollut ihmiskunnan entinen kasvattaja ja tehnyt tästä planeetasta todellisen kuritushuoneen, on aivankuin ylivoimainen, niin ettei taivasten valtakunnan toteutumiselle ole täällä ollut edellytyksiä, on jumalallinen apu ja ratkaiseva toimenpide tässä suhteessa tarpeen. Ja tämä toimenpide on tuomiokausi: ihmiskunnan kahtiajako. Tämä on samalla avain, joka avaa koko teosofis-kristosofisen maailmankatsomuksen yhdeksi suureksi kosmillis-jumalallisten voimien purkaukseksi.

Tämän purkauksen näkyvä ilmennys ja ihmiskunnalle annettu apu on maailmanuskonto. Onhan uskonnon tarkoitus aina ollut viedä ihmiskunta täydellisyyttä kohti. Se on jokaisen uskonnon tehtävä. Tähän asti eri uskonnot ovat kuitenkin muodostaneet kuin karsinoita syystä, ettei ihmiskunta ole ollut samalla tavalla yhtenäinen kuin nykyään. Nykyaikana sitävastoin ulkonaiset esteet yhä enemmän väistävät, samalla kun tuomiokausi koskee koko ihmiskuntaa. Näinollen uskonnonkin on tullava koko maailmaa käsittäväksi. Ei kuitenkaan siten, että joku uskonto ottaa vallan ja tulella ja miekalla pakottaa toiset alamaiseksi. Uskontojen yhdistyminen pareminkin tulee tapahtumaan. Tähän on olemassa edellytys, sillä kaikilla uskonnoilla on yhtenäinen alkuperä: Salainen Veljeskunta.

Lähtiessämme tutkimaan maailmanuskonnon olennaisimpia perusvoimia, voimme tehdä itsellemme muutamia kysymyksiä. Voimme ensinnäkin kysyä, mitkä ovat ne perusominaisuudet, jotka tekevät uskonnon uskonnoksi? Mikä on uskonnon varsinainen tarkoitus?

Toiseksi voimme kysyä, missä suhteessa maailmanuskonto eroaa uskonnoista yleensä? Puhutaanhan nimen-

omaan esim. Vanhasta ja Uudesta Liitosta. Näinollen täytyy löytyä aivan perimmäisiä syitä uskontojen välillä. Voimmekin jo etukäteen aavistaa, että koska uskonnot ovat historiallisia, eri aikoina tapahtuvia asioita, ja koska elämässä vaikuttaa kehityksen laki, niin täytyy löytyä syvyyksasteita uskontojen kesken.

Alussa jo esitimme, miten uskonto jumalallisena viisautena on apu, jotta ihmisviisaus osaisi sen avulla suuntautua oikeille raiteille. Nyt tarkastelemme lisäksi sekä uskontoa yleensä että uskonnon suhdetta ihmiseen, uskonnon tunnustajaan.

Näemme ensinnäkin, että uskonto on kokoelma oppeja ja neuvoja. Kun otamme uskonnon sellaisena kuin sen esitti alkuperustaja, ovat nämä käytännölliset elämän neuvot silmiin pistävimmät. Alkuperustaja on tahtonut opettaa ihmisille uutta suhtautumista elämään. Sekä elämään yleensä että toisiin ihmisiin.

Tämä on ensi katsannolta keskeisin kysymys, mutta siitä huolimatta tulee jokaisessa uskonnossa aivankuin ensimmäiselle sijalle käsitys Jumalasta. Nimitettäköönpä tätä olemassaolon alkusyytä millä nimellä tahansa, niin uskonnon tunnustaja ymmärtää, että hänellä on henkilökohtainen suhde johonkin korkeimpaan mahtiin, näkyttömään jumalvoimaan.

Uskonnon suhde ihmiseen on siis siinä, että se asettaa tunnustajansa ainakin kahteen määräävään kontaktiin. Ensinnäkin hänellä on jokin suhde Jumalaan, elämän sisäiseen mahtiin. Jumala on ilmoittanut jotain itsestään uskonnonperustajan kautta, ja samalla esittänyt tahtonsa ja toivomuksensa ihmisen suhteen. Tämä toivomus on elämän laki, kaikki ne neuvot ja käskyt, joista uskonnossa puhutaan. Ne taas vuorostaan asettavat tunnustajansa määrättyyn suhteeseen toisiin ihmisiin, ulkoiseen elämään. Ne määräävät ihmisen suhtautumisen ulospäin.

Mutta koska ihmisessä itsessään on voimia, jotka eivät ilman muuta ole sopusoinnussa Jumalan esittämän elämänlain kanssa, pakottaa uskonto kääntämään huomion näihin sisäisiin voimiin. Se synnyttää sielullista painiskelua ja itsensä arvioimista, joten uskovainen joutuu kontaktiin myöskin oman itsensä kanssa. Näin ollen näemme, että uskonnoissa on kolme olennaisinta perusvoimaa, jotka asettavat tunnustajansa määrättyyn suhteeseen Jumalaan, ympäröivään elämään ja omaan itseensä. Ainakin nämä kolme perusvoimaa ovat selvästi nähtävissä.

Kun nyt oletamme, että syntynyt maailmanuskonto sisällyttää itseensä nämä samat perusvoimat, joudumme kysymään — kuten jo teimme — missä suhteessa se eroaa uskonnoista yleensä? Millä tavalla se muuttaa suhdettamme Jumalaan, toisiin ihmisiin ja omaan itseemme? Että saisimme näistä asioista jonkinlaisen yleissilmäyksen, on meidän tietenkin tarkasteltava, minkälaiset olivat nämä suhteet vanhoissa uskonnoissa, Vanhan Liiton aikana. Jeesuksen työn kautta jo kaikki muuttui toiseksi, mutta ennen häntä oli Jumala esittänyt itsensä toisissa detaljeissa, näyttänyt aivankuin eri puolia itsestään. Rinnastamalla toisiinsa vanhaa ja uutta, saamme asioista selvemmän käsityksen.

— — —

Puhuessamme ihmisen suhteesta Jumalaan ennen Jeesuksen esiintymistä, täytyy muistaa, että käsittelemme asioita aivan ylimalkaisesti. Ihmiskunnan historiahan on pitkä ja meidän ruumiillis-sielullisessa rakenteessamme on ollut monia kehitysvaiheita senjälkeen, kun tulimme järjelliseksi olennoiksi Lemurialla. Aika on tässä suhteessa ratkaiseva tekijä, sillä uskonnon asettama jumal-suhte on toisella nimellä henkisen tiedon tie. Tämä tie on okkultista itsekasvatusta, joka on suoranaisesti teke-

misissä ruumiimme fyysis-etterisen rakenteen kanssa. Tämä rakenteemme on ajan mukana suuresti muuttunut, ei ainoastaan neljännen juurirodun aikana vaan myöskin tämän viidennen rodun eri vaiheissa.

Koska siis ihmisen suhde Jumalaan kytkeytyy henkisen tiedon tiehen, näemme uskonnoissa yleisenä piirteenä tämän tien viitoittamisen. Ja viitoittaminen tapahtuu tietenkin sen mukaan, miten kaukana tai lähellä Jumala on. Jos jätämme huomioimatta aivan primitiiviset jumala-käsitykset ja pidämme aivankuin keskiarvona egyptiläistä mysterio-uskontoa, kuten Pekka Ervast tekee, saamme seuraavanlaisen kuvan:

Jumala on korkeuksien voima, laki, ehdoton totuuden henki. Jos sitä jotenkin määritellään, on se vanhurskaus, oikeamielisyys. Jumala on aivankuin ihmisen saavuttamattomissa oleva totuus, sillä ihmisen ja Jumalan välillä on näkymätön maailma monine asteineen. Jos siis ihminen tahtoo saavuttaa kokemusta Jumalasta, on hänen voitettava näkymätön maailma kaikkine vaikeuksineen, erehdyksineen ja harhoineen. Ei ole muuta mahdollisuutta. Elämä on aivankuin ankara ja tunteeton ihmisen suhteen. Joka tahtoo Jumalaa tuntea, hänen täytyy omin voimin raivata esteet tieltään, taistella ja voittaa. Ei tule kysymykseenkään valitus, ei oman heikkouden tähden vaikertaminen.

Verratkaamme tätä omaan kirkolliseen uskontokäsitykseemme, jossa meistä tehdään täysin saamattomia kaikessa hyvässä, synnin runtelemia ja vaivaamia poloisia. Kun ajattelemme, että Vanhan Liiton voitonkruunua kantava tietäjä seisoi edessämme, niin voimme ymmärtää, miten hän katsoisi meihin? Hän katsoisi niin, että häpeäisimme: "Kuinka teillä on sydäntä valittaa omaa mitättömyyttänne, te, jotka valituksen vaippaan peitätte oman kieroutenne, ahneutenne, mammonan palvontanne.

Teillä on kylliksi voimaa ollaksenne sankareita pahuudessa, kaikissa niissä asioissa, joilla palvotte omaa itsekyyttänne. Mutta kun tulee kysymys henkisestä tiedosta, joka uhkaa riistää naamarin kasvoiltanne, te vapisette kuin lehti tuulessa”. Näin varmaan Vanhan Liiton tietäjä katsoisi meihin, sillä hänessä elää suunnattomien taistelujen kautta saavutettu rauha.

Miksi Jumala ennen oli kaukana ihmistietoisuudesta? Se johtuu siitä — kuten kristosofisessa sanomassa saamme kuulla —, että Kristus oli ennen saavutettavissa ainoastaan korkeammilla elämän tasoilla. Jumalahan ilmenee kolmikavaisena. Siten kaikissa vanhoissakin uskonnoissa esitetään. Jumalan kolminaisuus ei ole ainoastaan kristillinen käsitys. Jumalan esiintymistä totuutena, järjestyksenä, lakina, olemme tottuneet nimitämään Pyhäksi Hengeksi. Kosmilliseksi Kristukseksi nimitämme taas sitä puolta, joka ilmenee rakkautena, ihanteena, kuvana täydellisyydestä, täydellisestä ihmisestä. Isäksi nimitämme Jumalan ilmenemistä tahtona, majesteettiutena.

Vanhassa Testamentissa jo saamme lukea, miten jotkut olivat Pyhän Hengen täyttämiä. Oli vihittyjä, tietäjiä, jotka olivat kokeneet Jumalaa ja joilla oli tietoa näistä asioista. He kokivat Jumalaa Pyhänä Henkenä, siis totuutena, oikeamielisyytenä, lakina. Tietenkin he kokivat Kristusta näkymättömässä maailmassa. Mutta koska Kristuksen vaikutus ei vielä ylettynyt ainemaailmaan, tekojen maailmaan asti, jäi tietäjiin elämänlaiksi taistelun tie. Jumala oli kaukainen voima ja ihmistä erotti hänestä näkymätön maailma, jota hallitsi, samoin kuin tätä fyysillistä maailmaakin, toinen mahti. Se mahti ei ollut Jumala muuten kuin oikeutta jakavana tasapainon — suytteen — lakina. Varsinainen hallitsija oli Saatana, maapallon sisäinen henki. Tämä henki oli esteenä henkisen elämän tiellä. Eikä se este ollut ainoastaan ulkonainen,

vaan oli se ihmisessä itsessäänkin. Se voima tuli maapallon sisästä ja herätti sukupuolivoiman. Ihmisessä itsessään paloi kuin maanalainen tuli, joka oli voitettava.

Näinollen henkisen tien kulkija noissa vanhoissa uskonnoissa joutui järjestämään suhteensa itseensä. Koska hänessä itsessään oli se este, joka erotti hänet Jumalasta, oli tämä este voitettava. Sukupuolivoima oli muserrettava taistelun kautta, sillä sen voittaminen vasta avasi tien näkymättömään maailmaan. Se päästi vapaaksi luovan käärmevoiman, joka viisaan opettajan ohjaamana suunnattiin eetteriruumiin voimapyörteitä elähyttämään. Aistit näkymättömään maailmaan avautuivat täten ja tämä maailma teki todellisuudeksi myöskin ihmisen sielulliset voimat. Ne tulivat vastaan — kun kokelas oli ulkona ruumiistaan — eläinten ja hirviöiden muodossa, ryntäsivät hänen päälleen, ja niitä oli taistelulla voitettava. Nämä hirviöt olivat todellisuuksia, mutta samalla symboleja ihmisen sisäisistä voimista, ja vasta kun ne sisäisessä taistelussa voitettiin, rauhoittui näkymätön maailma ja Kristuksen kokeminen siellä tuli mahdolliseksi.

Mitä tämä Kristuksen kokeminen silloin merkitsi? Samaa kuin tänäpäivänä: Ihminen tulee tietoiseksi Jumalan kuvasta itsessään, Jumalanpoikuudesta. Kaikki tieto Jumalasta, näkymättömästä maailmasta, Saatanasta ja ihmisen sisäisistä voimista oli parhaasta päästä metafyyssillistä tietoa ja näkymättömän maailman asioiden tajuamista. Mutta lopulta kaikki nämäkin kokemukset jäivät irrallisiksi yksityistapauksiksi eivätkä paljastaneet ihmisen sisintä salaisuutta. Sen voi paljastaa ainoastaan Jumala itse, Kristus. Vasta Jumalan kokeminen avasi olemassaolon salaisuuden. Vanhan Liiton tiellä tämä tapahtui päivätajunnan ulkopuolella. Noissa vanhoissa uskonnoissa tiellä kulkijan asenne sekä Jumalaan että omaan itseensä oli taistelijan asenne. Ja kun tällainen tietäjä,

profeetta, asettui suhteeseen maailmaan, toisiin ihmisiin, kuvastui hänessä sama ihanne. Oikeutta ja totuutta täytyi puolustaa taistelulla ja miekan terällä. Vääräys oli hävitettävä, jotta oikeus voittaisi. Hänen elämänsä oli kuin soturin elämä; täytyi taistella, tappaa. Miten hyvin tämä asenne onkaan kuvattu Vanhan Testamentin profeetoissa.

Ennenkuin käymme rinnastamaan Uuden Liiton ja syntyneen maailmanuskonnon henkeä edelläesitettyyn, voimme vielä lähemmin tarkastella syitä, miksi tämä taistelunhenki on näin silmiinpistävä. Mainitsimme jo pari syytä. Ensiksikin Kristus oli vielä korkeammilla tasoilla joten sen vaikutus ei ollut näkyvissä ainemaailmassa. Toiseksi mainitsimme maapallon hengen, joka luonnonvoimana vaikuttaa jokaisessa ihmisessä. Asia sietää kuitenkin selitystä.

Rinnastaessamme suhdettamme tähän ilmiölliseen elämään näemme, että on kolme voimaa, jotka pitävät meitä elämässä kiinni. Ensimmäinen on elämänvoima, joka tulee auringosta. Sehän läpäisee koko elollisen luonnon ja muistamme, miten sen ihmisruumiissa erilaistunutta voimaa nimitetään teosofisessa kirjallisuudessa praanaksi. Tiede on vielä epäilevällä kannalla elämänvoiman suhteen, mutta sen on täytynyt tunnustaa kokemuksen perusteella, että auringon voima synnyttää elollisessa luonnossa elämää ylläpitäviä aineita, joita se on nimittänyt vitamiineiksi. (Latinalainen sana *v i t a*, merkitsee elämä). Selviönä on jokaiselle, että ilman aurinkoa ja valoa elämä pian kuihtuisi ja sammuisi.

Toinen voima on edellämainittu maavoima, maapallon keskuksesta säteilevä luomisvoima. Okkultistit sanovatkin, että maapallon keskuksesta on planeetan haltian työpaja, josta tämä voima on lähtöisin. Sen osittainen

ilmennys ihmisessä on sukupuolivoima, mutta siitä läh-
töisin ovat kaikki sielussamme piilevät hämärän voimat.
On kuvaavasti nimitetty tämän voiman luonnetta saata-
nalliseksi, sillä vaikka se on luova voima — ei ainoastaan
luova sukupuolivoima vaan myös henkisesti luova, jos-
ta ammentavat runoilijat ja kirjailijat — niin se on
samalla hävittävä ja tuhoava. Elämä näyttää esimerkeil-
lään, että korkeammat taivaat ja syvimät helvetit ovat
sukupuolivoimasta johtuvia. Niinikään tiedekin jo myön-
tää, että kaikki himot, raakuus, murhaaminen ja sodat
ovat pohjimmiltaan sukupuolivoimista johtuvia. Sentäh-
den tämä hämärän voima on toinen silmiinpistävä tekijä,
joka kiinnittää meidät tähän elämään.

Kolmas voima on tahdonvoima. Se tekee meistä elä-
viä, toimivia ihmisiä siten, että osaamme toimia itsenäi-
sesti. Jos olisimme ainoastaan elämänvoiman ja maavoi-
man hallittavia, emme osaisi olla itsenäisiä. Vaikka meil-
lä on järki, joka sanoo: tee noin ja noin; ja vaikka sydä-
memme ääni sanoo: tuolla on ihminen hengen hädässä,
riennä auttamaan, niin emme osaisi toimia, emme saisi
ruumistamme tottelemaan, ellei meillä olisi tahtoa, tahdon
voimaa. Tahdonvoima tekee meistä ihmisiä, jotka voim-
me elää tätä maailmaa parhaan ymmärryksemme mu-
kaan. Ilman sitä olisimme eläimiä, kokonaan vaistojem-
me varassa eläviä tahdottomia luontokappaleita.

Nämä kolme voimaa pitävät meitä tässä elämässä. Ja
kun katselemme ihmistä hänen eri ikäkausissaan niin
näemme, että hänellä on eri aikoina joku näistä voimista
enemmän hallitsevana. Niinpä lapsessa on elämänvoima
etualalla. Lapsi kasvaa ja varttuu ruumiillisesti ja elä-
mänvoima aivan pursuaa hänessä. Lapsen pitää olla ala-
ti liikkeessä ja toiminnassa. Sensijaan sukupuolivoima
on toimetonna ja tahdonvoima astuu esille vasta vähitel-
len. Lapsihan toimii enimmäkseen mielikuvituksensa ja

vaistojensa varassa. Hän ei kykene itsenäiseen toimintaan.

Nuoressa ihmisessä näemme sukupuolivoiman olevan etualalla, ja elämänvoima vähitellen hiljentää otettaan. Kasvukausi lakkaa ja elämänvoima rajoittuu terveyden ja voiman ylläpitämiseen. Mutta samalla myöskin tahdonvoima astuu yhä enemmän näyttämölle.

Kunnes saapuu vanhuus. Silloin sukupuolivoima luonnonmukaisesti sammuu, elämänvoima heikkenee, mutta tahdonvoima on voimakas. Vanhuus ja viisaus ovat luonnollisia seuralaisia. Elämän omaan järjestykseen kuuluu, että ihminen vanhana ja kokeneena voisi asettaa kerätyn viisautensa tahtonsa käytettäväksi. Ettei näin aina tapahdu, ei ole elämän syy, vaan ihmisen, joka ei ole vaivautunut kysymään, mitä viisaus on.

Koska nämä voimat vaikuttavat näin perätysten ihmisyksilössä, on luonnollista, että ne samoin vaikuttavat ihmiskunnan eri ikäkausissa. Onhan ihmiskunnallakin ollut lapsuuskautensa, ja kehityksen lain mukaan sillä on myöskin nuoruuden ja täysi-ikäisyyden aste; sekä lopulta vanhuus.

Nyt sanookin okkultinen tietous, että ihmiskunta eli lapsuuskauttaan vanhemmissa juuriroduissa. Sehän näkyi ulkonaisestikin siinä, että kolmannen juurirodun ihmiset Lemurialla olivat kooltaan jättiläisiä, kuten nuo mystilliset Pääsiäissaaren kivikuvapatsaat osoittavat. Ruumiin kasvu ja koko oli aivankuin tärkein asia. Älynvoimat sensijaan olivat lapsen asteella ja sukupuolivoima astui näyttämölle silloin, kun jakautuminen kahteen sukupuoleen alkoi.

Mutta kun kasvuvoima, elämänvoima, hellitti otettaan, otti maavoima vallan. Sukupuolivoima tuli keskeiseksi Atlantiksella, ja sen mukana kaikki seuralaiset: raakuus, väkivalta, sota. Sehän veikin lopulta kaiken niin sekaisin,

että elämän johtavien voimien oli puututtava asioihin tietuin seurauksin.

Nyt elämme viidennen, aarialaisen juurirodun loppupuoliskoa. Koko tämän ajan on ihmiskunta — noin kolmannen juurirodun puolivälistä asti — elänyt nuoruusikaansa, jolloin maavoimalla on ollut ylivalta. Suurin valta sillä tietenkin oli Atlantiksella, joten nykyisessä juurirodussa jo tahtokin näyttölee huomattavaa osaa. Mutta hämärän voima on kuitenkin hallinnut ja siksi v ä k i v a l t a on kautta aikojen ollut se kulmakivi, jolle olemme elämämme rakentaneet. Saatanan voima — luova ja hävittävä tuli — on hallinnut tätä ihmiskuntaa. Sentähden emme ole osanneet ajatella täydellistä ihmistäkään muun mittapuun mukaan. Olemme nähneet kaksi voimaa sekä näkyväisessä että näkymättömässä maailmassa, hyvän ja pahan, jotka ovat olleet tavallaan sotajalalla keskenään. Olemme aina ymmärtäneet että väärä, valhe on tuhottava, jotta oikeus saisi voiton. Miekka, tuli ja sota ovat olleet luonnollisia aseita hyvän palveluksessa. Tämä on luonnollinen näkemys syystä, että tämä hämärän voima on meissä itsessämme. Se vaikuttaa meissä luonnonvoiman tapaan, ja mikäli se tavalliselle ihmiselle tulee vaivaksi, hänen täytyy taistella sitä vastaan. Hänen täytyy käydä sen kanssa sisäistä taistelua ja saada se surullinen kokemus, jonka aikamme ihminen helposti tekee, että se on ylivoimainen. Sisäinen taistelu ei tehoa enää, kuten ennen. Emme enää oikein jaksa ymmärtää ihmistä, joka on niin taistellut itsensä kristallin kirkkaaksi, ettei hänessä ole heikkouksia eikä siveellisiä puutteita.

Nyt voimmekin kysyä, mistä tämä johtuu? Onko ihmiskunta niin perin huonontunut, ettemme enää osaa olla oikeita sankareita? Emme osaa olla sankareita Vanhan Liiton tietäjän tavalla y k s i n. Suurin joukoin sodassa

uskottelemme kyllä olevamme jotain, kun on kysymys toisesta ihmisestä. Mutta itsemme kanssa emme osaa taistella heidän tavallaan, koska sitä taistelua ei kukaan näe, emmekä saa kunniamerkkejä rintaamme sisäisen voittomme merkiksi. Miksi näin on?

— — —

Tämän kysymyksen edessä avautuikin Uusi Liitto, syntyneen maailmanuskonnon mysterio. Niinpä sanomekin ilman pitkiä selityksiä, että Kosmillinen Kristus laskeutui Jeesus Natsarealaisessa tähän fyysilliseen maailmaan, sen eetteriselle tasolle. Edellä jo mainittiin, että Kristusvoima merkitsee rakkautta, veljeyttä. Samalla se on täydellisen ihmisen kuva, mitta. Kun Vanhan Liiton tietäjä, vihitty, löysi Kristusvoiman näkymättömässä maailmassa, niin hänelle samalla selvisi, hän tiesi, minkälainen täydellinen ihminen on, mikä on Jumalan tajunnassa oleva kuva hänestä itsestään täydellisenä ihmisenä. Hän tiesi, koska hän toisilla tasoilla oli kokenut Kristusta. Hän tiesi, että Jumala on totuus, oikeus.

Kun nyt Kosmillinen Kristus tuli eetteritasolle, paljasti se tämän fyysillisen maailman ensimmäisen totuuden: veljeyden. Ja koska se samalla on kosmillinen voima, tuli se uudeksi luonnonvoimaksi maailmassa, ja näin vaikuttaa jokaisessa ihmisessä. Jeesuksen jälkeen on ihmisen sisäisesti enemmän hereillä. Hän osaa selvemmin nähdä, minkälainen ihmisen tulee olla, ollakseen ihminen. Ihmissyys taju kirkastui meissä sisäisesti ja näin syveni kuva täydellisestä ihmisestä; joka toteuttaa veljeyttä elämässään. Näemme ihanteen edessämme selvempänä, mutta se ihanne on niin korkea, ettei sitä voi taistelulla saavuttaa. Tässä on syy, joka sisäisesti vie meistä uskon taistelulla saavutettuun voittoon. Väärin ymmärrettynä ja kirkkojen kieroon kasvattamana olem-

me tästä voimasta tehneet keppihevosen, jolla itsekkyydessämme ratsastamme.

Nyt meille on selvinnyt, että teosofis-kristosofisen sanoman yhteydessä Kosmillinen Kristus-Isä on laskeutunut aina tekojen tasolle asti. Eikä se ole tullut nytkään ainoastaan elämänymmärryksen muodossa, vaan samalla kosmillisena voimana koko ihmiskuntaan. Tämä merkitsee käännekohtaa ihmiskunnan historiassa ja myöskin sitä, että kolmas voima, joka pitää meitä tässä elämässä — tahto — on astunut ratkaisevasti näyttämölle. Ihmiskunnalle on tullut miehuuden, täysi-ikäisyyden aika, ja siltä odotetaan vanhuuden tuomaa viisautta. Elämänvoima rajoittuu terveyden ja fyysillisen kunnon ylläpitämiseen, ja sukupuolivoima alkaa vähitellen etsiä uusia uomia. Niinpä jo kuudennessa juurirodussa, jota parhailaan valmistellaan, sukupuolivoima tulee muuttumaan. Sensijaan tahdonvoima, henkinen voima, tulee yhä enemmän astumaan etualalle. Tämä merkitsee sitä, että meidän ihmisten on osattava erottautua laumaelämästä, ja itsenäistyttävä. Meistä pitää tulla yksilöitä, jotka ajatellaan puhki elämän pulmat, viisastamme ja tahdollamme toteutamme käytännössä näin selvinneen ihmisviisauden.

Missä tämä viisaus piilee, missä se on esitettyä? Se on paljastettu alkaneessa maailmanuskonnossa, kristosofisessa sanomassa. Siinä on ratkaistu kaikki elämän pulmat ja ongelmat, ihmisen ja olemassaolon arvoitukset. Vaaditaan vain, että ihmiset itsenäistyisivät niin paljon, että alkaisivat tutkia ja ajatella. Se vaatii työtä ja uutteruutta, mutta ylivoimaista se ei ole. Ihmiskuntaa, tai paremminkin yksilöä ja heidän muodostamiaan ryhmiä auttaa nyt tässä työssä kosmillinen tahto, josta totuuden etsijä voi saada omakohtaista kokemusta.

Millä tavalla tämä alkanut maailmanuskonto nyt eroaa entisistä uskonnoista? Miten se muuttaa meidän suh-

dettamme Jumalaan, omaan itseemme ja ympäröivään elämään, toisiin ihmisiin? Mitä tähän sanoo kokemus?

Huomasimme, että jo Jeesuksen elämäntyön kautta ihmisen ja Jumalan suhde muuttui niin, että — kuten Jeesus sanoo — taivasten valtakunta lähestyi. Jumalan ja ihmisen suhde tuli läheisemmäksi, koska Kosmellinen Kristus laskeutui eetteritasolle. Henkisen tiedon tie muuttui sikäli, ettei ihmisen enää tarvinnut taistellen raivata tietään näkymättömän maailman kautta Kristuksen luo, koska Kristusvoima oli meidän päivätajumtamme takana. Kun Vanhan Liiton ihmisen oli kuljettava alhaalta ylöspäin näkymättömän maailman kautta Jumalan yhteyteen, niin Jeesuksen avaamaa tietä kulkien tuli Jumalan, Kristuksen löytäminen ensimmäiseksi kysymykseksi. Tuli mahdolliseksi löytää ensin Jumala omassa itsessään. Tämän tietonsa valossa voi ihminen nyt astua näkymättömään maailmaankin. Tie Kristuksen luo on viitoitettu Vuorisaarnassa. Se ei ole enää taistelun tie, kuten ennen. Se on rauhan tie, taistelusta luopumisen tie. Älä vastusta sitä, joka on paha. Se on kulmakivi Uudessa Liitossa. Väkivallan kulmakivi on aikansa elänyt, sille ei enää voida rakentaa mitään pysyväistä.

Kun eteenpäin mennäksemme kysymme, miten uusi maailmanuskonto järjestää suhteemme Jumalaan, näemme, että Jumala on tullut entistä lähemmäksi. Sen voima vaikuttaa nyt tässä tekojen maailmassa niin, että henkisen tiedon tiestä on tullut tahdossa voittamisen tie. Ei taistella, vaan voittaa.

Tämä kuulostaa vähän hämärältä. Sillä emme osaa kuvitella voittoa ilman taistelua. Mistä saamme voiman voittaa? Mihin perustuu voitto ilman taistelua?

Pekka Ervast kuvaa tätä sattuvasti puhumalla yksilön iankaikkisuudesta. Tämä on sattuva kuvaus ihmismonadin alkusynnystä. Se merkitsee, että kun ihminen sisim-

mässä olemuksessaan on Jumalan poika, niin tämä poika ei ole tämän aurinkokunnan Logoksen poika eikä minkään persoonallisen olennon synnyttämä. Jumalanpoikuutemme alkusyy on samassa tuntemattomassa jumaluudessa, josta korkeimmatkin Logokset ovat lähtöisin. Olemme veljen suhteessa jokaiseen tajuntaan maailmankaikkeudessa. Jos olisimme jonkun persoonallisen jumalan poikia, silloin olisimme ajassa syntyneitä. Samoin tulisimme ajan mukana joskus häviämään. Mutta koska olemme ehdottoman, tuntemattoman jumaluuden, Isän poikia, silloin yksilöllisyytemme perusta on ajan ulkopuolella. Yksilöllisyytemme on iankaikkinen.

Ja koska tämä meissä oleva jumalan poika on lähtenyt toivioretkelle, elämän kiertokulkuun sentähden, että se tältä matkaltaan palaisi itsetietoisena, persoonallisena, luovana jumalana, niin ei ihmisellä — asiat syvästi ottaen — ole muuta mahdollisuutta kuin voittaa eteentulevat esteet. Sillä vaikka elämän kehitys tapahtuu ajassa, on kuin ajattomuus, iankaikkisuus vähitellen valautuisi tähän ajalliseen ja aineelliseen elämään. Koska yksilöllisyytemme perusta on iankaikkisuudessa, valautuu se aineeseen sillä tavalla, että meidän on luotava kuolematon ruumis, joka ei ajassa häviä.

Tämän luominen taas on henkistä työtä. Ja koska Jumala on tahtona saavuttanut tämän tekojen maailman, saamme siis teossa, henkisessä työssä, voittavaa ravintoa. Toisin sanoen: se, mikä ennen saavutettiin taistelun, voitetaan nyt henkisessä työssä.

Toinen, sanoisimmeko filosofinen perusta, joka esiintyy uuden maailmanuskonnon puitteissa ja selvittää suhdetamme sekä Jumalaan että toinen toisiimme, on minun uuden kaikkiallisuus. Olemme kaikki yhtä Kristuksessa, kuten apostoli sanoo, toinen toisemme jäseniä. Tämä merkitsee silloin muunmuassa, että jokai-

sen voitto on kaikkien voitto. Olemme veljämme vartijoita ja vastuussa koko ihmiskunnasta.

— — —

Lisäksi voimme katsella käsitettä: ”ei taistella, vaan voittaa”, annettujen opetusten valossa, okkultisemmalta puolelta.

Silloin on muistettava, ettemme ole ainoastaan henki ja sielu, vaan myöskin ruumis. Ruumiissa eläessämme olemme elämän järjestyksen mukaan kokonaisia olentoja, ja tässä ruumiissa vaikuttaa määrätyt voimat. Minuuksinä asumme punaisessa veressä, ja veremme on tulosta näistä kosmillisista voimista.

Edellä oli puhetta kolmesta voimasta: elämänvoimasta, maavoimasta — joka ilmenee sukupuolivoimana — ja tahdonvoimasta. Elämänvoima tulee meihin ylhäältäpäin, auringosta. Meidän ruumiissamme on rauhanen — perna — joka muuntaa ja personifioi tätä voimaa elimistömme ”ravinnoksi”. Se kiertää ruusunpunaisena hermoissamme ja tämän voiman ansiosta olemme fyysisesti eläviä.

Samalla tämä voima ottaa aivankuin kemiallis-fyysisen muodon siten, että perna muodostaa vereemme valkoisia verisoluja. Näin ollen minuutemme, joka asuu veressä, on valkoisten verisolujen avulla kosketuksessa tähän kemiallis-fyysisen maailmaan.

Maavoima tulee meihin alhaaltapäin ja ilmenee sukupuolivoimana. Sukupuolivoima vastaa tunnevoimia ja tunnevoimain välittäjänä toimii ruumiissamme maksa. Tämä puolestaan synnyttää vereemme punaisia verisoluja, joten minuutemme voi työskennellä maavaimalla, s.o. sukupuoli- ja tunnevoimilla tässä fyysisessä maailmassa.

Entä tahdonvoima, miten se toimii veressämme? Ajatelkaamme sanaa tahto. Se kuvastaa voimaa, jotain, joka

pane liikkeelle. Tahto käskee ruumistani ja se tottelee. Se toimittaa tekoja — mitä tahansa. Se voi antaa nälkäiselle leivän, mutta se voi käskystä toimittaa vaikka murhan. Tahdossa on jotain aarettoman vastuunalaista ja kuolemanvakavaa. Sillä tahdollamme maaraamme elämämme suunnan, omat askeleemme ajallisen elaman taipaleella. Voimme ajatella, että nama voimat, jotka meihin tulevat, ovat itsestaan puhtaita ja jumalallisia, mutta meihin tullessaan ne muuntuvat, personifioituvat kehitystasomme mukaisiksi. Sentähden tahdonvoimakin saattaa ilmetä meissä pahana tahtona yhtä hyvin kuin hyvänä voimana.

Ruumiimme on plastillinen, joustava ja kehityskykyinen. Mutta sen sisällä on luusto, joka on aineen jaykistyma. Luusto seisoo aivankuin kuoleman portilla, sillä jos sen nivelet lakkaisivat taipumasta, olisi jäykkyys täydellinen. Siksi kuolemaa onkin aina kuvattu luurangolla.

Kun nyt tahdonvoima tulee meihin, niin se tulee sisästäpäin, luuytimen kautta. Sieltä tulee jotain vereemme, joten tahdonvoima tulee aivankuin kuoleman takaa tai sisältä. Tama selittä tahdonvoiman luonnetta, pyhyyta ja vakavuutta.

Edelleen huomaamme, että uskonnon viittomalla henkisen elaman tiellä nama voimat voivat vapautua. Ne voivat herätä toimintaan uudella tavalla rakentaviksi ja luoviksi kyvyiksi. Evankeliumeissa kerrotaan, miten Jeesus itse ja hänen opetuslapsensa paransivat sairaita katten paallepanemisella. Heissä oli elamanvoima herännyt ja vapautunut luonnollisesta tilastaan tahdonalaiseksi hyvän voiman välineeksi. Eikä tama ole ainoastaan alkukristillinen ilmiö, sillä näin ovat henkiset ihmiset aina menetelleet. Ilmiö esiintyi jo Vanhan Liiton aikana.

Uuden Liiton ilmiönä sen sijaan tulee pitää Pyhän Hengen tulikastetta. Se taas merkitsee — kuten P. E.

opettaa — että maavoima — kääremevoima — herää Kristuksen avulla. Tämä voima vapautuu henkisesti luovaksi kyvyksi ja voimaksi.

Vastaavaisuuden nojalla voimme ajatella, että henkellä tiellä voi nyt myöskin tahdonvoima vapautua, koska kosmillis-jumalalliset ja henkiset voimat ovat uudella tavalla alkaneet vaikuttaa maailmassa. Se merkitsee nyt — jolloin ihmiskunta on tekojen tasolla joutunut tilille oman persoonallisen tahtonsa oikeasta tai väärästä käytämisestä — että elämä on joutumista silmästä silmään kuoleman kanssa. Ja tässä vaiheessa — elämän ”luuytimestä” — vuodattautuu uusi voima, Isän tahto.

Siksi voimme sanoa, että uuden maailmanuskonnon eräs tunnus — ”ei taistella, vaan voittaa” — saa selityksensä tästä uudesta voimasta. Kuten jo mainitsimme, ehtona on taistelusta ja väkivallan hengestä kieltäytyminen. Positiivinen puoli asiassa on aktiivinen työ uuden maailmanuskonnon työkentällä.

— — —

Uuden maailmanuskonnon voittava asenne kuvastuu niinkään uudessa suhteessa itseemme. Tässä se juuri tulee näkyviinkin. Vuorisaarnan tie ei ole taistelun tie. Oikea suhteemme Jumalaan, pohjimmaiseen alkuperäämme on, että sisimmässämme olemme yhtä arvokkaita, yhtä jumalallisia kuin korkeimmat Logokset. Mitä näinollen muuta lopulta voimme kuin voittaa. Jumala ei ole kaukaisuudessa, se on meissä, ja mikä Jumalalle olisi mahdollontta. Synti ja heikkous on meissä epätäydellisyyttä, sen pitää pudota pois.

Sillä kun alamme seurata Vuorisaarnaa, selviää pian, että niiden kielteisiin käskyihin sisältyy myönteisetkin puolet. Suuttumattomuuden käskyyn sisältyy hyvyys, epäpuhtaudesta kieltäytymisen käskyyn puhtaus, vannomattomuuden käskyyn totuus, pahan vastustamattomuus

den käskyyn — joka on käskyjen kulmakivi — rauha. Viides — rakkauden käsky — on itsestään myönteinen. Käskyjä seuraamalla voimme näinollen kasvaa positii-visissa hyveissä ja antaa epätäydellisyytemme pudota pois. Voitamme ilman taistelua.

Vuorisaarnan käskyt asettavat meidät aivan uuteen suhteeseen toisiin ihmisiin, ympäröivään elämään. Viides käsky kuuluu: Rakatkaa sotimasta ja rakastakaa vihollisiannekin. Rakastakaa toinen toistanne sillä rakkau-della, jolla Kristus meitä rakastaa. Jokainen käsky aset-taa meidät uuteen suhteeseen kanssaihmiisiimme ja vie-raisiinkin kansoihin, asettaen vaatimuksia vain itseämme kohtaan. Ensimmäinen totuus, mikä paljastuu uuden maailmanuskonnon viitoittamalla tiellä, on veljeys. Ar-vostelun kärki on kohdistettava omaan itseemme: pahaa ei pidä väkivalloin yrittää tuhota maailmasta. Se on karman lain alainen ja aikanaan tuhoaa itse itsensä, kun ten jo olemme maininneet. Se katoaa ajan mukana, kun uuden maailmanuskonnon henki pääsee valaisemaan ih-miskuntaa.

— — —

Kun vanhan tien tietäjä, profeetta, oli voittanut itsen-sä ja sen mukana näkymättömän maailman, löysi hän — kuten jo kerroimme — Kristuksen korkeammilla tasoilla. Miten sama asia tapahtuu uudella tiellä? Siten, niinkuin Pekka Ervast opettaa, että yliaistilliset ja henkiset koke-mukset eivät nyt tapahdu unimaailmassa, transsissa ollen, vaan tässä fyysillisessä päivätajunnassa. Vuorisaarnan tie johtaa Kristuksen kokemuseräiseen yhteyteen, Py-hän Hengen tulikasteeseen. Koska tätä sanotaan kristi-tyn varsinaiseksi sinetiksi, voimmekin tarkastella, mitä tällä okkultisesti ymmärretään ja missä suhteessa tuli-kaste on ainakin muutamiin Vuorisaarnan käskyihin.

Viidettä, rakkauden käskyä, sanotaan nimenomaan

suurimmaksi käskyksi. Mutta P. E. lisää, ettei rakkautta ole ilman puhtautta, eikä puhtautta ilman rakkautta. Nämä kaksi käskyä ovat kiinteässä suhteessa toisiinsa. Puh-tauden käskystä taas tiedämme, että se koskee ennen kaikkea sukupuolista puhtautta. Se on tekemisissä suku-puolivoiman kanssa.

Edellä tuli jo esille, että sukupuolivoima on syvimmäl-tään maavoima, maapallon sisältä, maapallon haltiasta lähtevä luova voima, joka sädehtii meissä esille sukupuolivoiman. Sitähän okkultistit kuvaavat käärmevoimaksi, joka aivankuin nukkuu tai uinuu meissä. Meihin ihmi-siin on kätkeytyneenä aivan hirmuvoima, mutta se on mel-kein lepotilassa, heräämättä. Ainoastaan sukupuolivoima on siitä sädehdystä.

Nyt on muistettava, että käärmevoiman herätessä voi-daan se ohjata eetteriruumiin voimapyörteisiin, jotka avaavat näkymättömän maailman ovet. Vanhalla tiellä tämä tapahtui viisaan opettajan ohjaamana, ja sen hal-linta kysyi hirmuisia ponnistuksia. Se on, kuten nimi osoittaa, saatanan voima, joka vei heikon auttamatto-masti vasemman käden tielle. Tämä on ymmärrettävissä koska vanhan tien vihitty oli vihkimyksen jälkeen poh-jimmaltaan sama kuin ennen vihkimystä. Hän oli sotilas, sankari, joka aina oli valmis taistelemaan totuuden ja oi-keuden puolesta. Väkivalta oli kuin pyhitetty asia en-nen Jeesusta. Näin ollen oli helppoa langeta väkivallan väärinkäyttöön, julmuuteen.

Nyt muistamme P. E:n opetuksista, että tulikasteen ehtona on Vuorisaarnan neljännen käskyn toteuttaminen, väkivallasta kieltäytyminen, ja että Pyhän Hengen tuli-kaste on sitä, että Kristus herättää meissä tämän uinuvan voiman, käärmevoiman. Tulikasteessa tämä voima he-rätetään, mutta ero on uudella tiellä siinä, että se on nyt Pyhän Hengen voima, joka samalla voittaa suku-

puolivoiman. Näin ollen pahan vastustamattomuus on edellytys sukupuolivoiman voittamiseksi. Se järjestyy uudella, luonnollisella tavalla Kristuksen avulla, ilman taistelua, ilman henkistä väkivaltaa. Samalla se voima ohjautuu niihin eetteriruumiin voimakkeskuksiin, jotka ovat tarpeelliset herätä toimintaan.

Näin tulee mahdolliseksi astua näkymättömään maailmaankin ylhäältä päin. Ensin Jumalan valtakunta, yhteys Kristukseen, sitten kaikki muu tulee siinä ohella, mikäli on tarpeellista henkistä työtä varten . . .

Syntynyt uusi maailmanuskonto, kristosofinen sanoma, on annettu ihmiskunnalle tulevaisuuden uskonnoiksi. Se sisällyttää itseensä kaikki vanhat uskonnot syystä, että siinä on esitetty kaikki oleellisin, mikä kuuluu henkiseen elämään. Se on uskontojen ydin ja samalla siinä on uutta asioiden, ja ennen kaikkea Kristusmysterion, syveneminen. Samalla, koska se ei ole ainoastaan ilmoitettu uusi elämäkäsitely, vaan se on ilmaus niistä kosmillisista voimista, jotka ovat tulleet ihmiskuntaa auttamaan, se asettaa entisetkin uskonnot elämään nähden uuteen asenteeseen. Niistä on tullut valmistavia teitä, jotka lopulta tuovat vakavan etsijän sisäisten kokemusten kautta maailmanuskonnon yhteyteen.

— — —

Edelleen olemme ymmärtäneet, että uskonnot, ja siis myöskin maailmanuskonto, viittoaa henkisen elämän tien. Ja tämä tie on samalla koulua. Ja koska tie on itse elämässä, on siis elämä koulua. Elämä taas kiertää näkyväisen ja näkymättömän maailman kehässä niin, että myöskin kuoleman jälkeen elämänkoulu jatkuu. Siirrymmekin nyt tarkastelemaan tätä koulutusta rajan kummallakin puolen.

ELÄMÄN KOULU JA KUOLEMANJÄLKEINEN ELÄMÄ I

Kuolemanjälkeisestä elämästä on tässä teosofis-kristosofisessa sanomassa paljon puhuttu, eikä suinkaan aiheetta. Onhan aikamme vallitseva elämänkäsitys ollut voimakkaasti materialistisuuteen taipuva. Maailman yleinen mielipide, josta edellä oli puhetta, on tässä länsimaisessa kulttuurissamme kohdellut sangen yliolkaisesti kaikkea, mikä vähänkin on vivahtanut niinsanottuihin tuonpuoleisiin asioihin. Ihmistajunnan jatkuminen fyysisillisen ruumiin lakattua toiminnasta on yleisen käsityksen mukaan ollut todistamaton väite, joidenkin haaveilijoiden ylläpitämä usko, joka perustuu vain ihmisen luontaiseen itsekkyyteen, koska elämä on sille äärettömän rakas. On vaikeata sopeutua ajatukseen, että tämä minuuden olemassaolon tietoisuus kerran lakkaisi.

Näin ajattelevat ihmiset yleensä syystä, että vaikka kristinuskon pyhä kirjakin — raamattu — selvin sanoin puhuu elämän kuolemanjälkeisestä jatkumisesta, niin kirkonoppi sijaissovitukseineen ja väärinkäsitettyine viimeisen tuomion kuvauksineen on vienyt selvät käsitykset hämäryyteen. Mutta kaikki tämä ei suinkaan merkit-

se, etteikö totuus voisi olla toisin. Totuushan on se mikä se on, eikä se ole riippuvainen meidän käsityksistämme ja mielipiteistämme. Jos kuolemanjälkeistä elämää on, niin se toimii omien lakiensa mukaan, uskomme me siihen tai olemme uskomatta.

Sentähden teosofisen liikkeen motoksi pantiinkin lause: Totuus on korkein uskonto. Meidän tehtävämme totuuden etsijöinä on vain tutkia ja koettaa ymmärtää mikä totuus on. Emme voi totuutta muuttaa toiseksi, voimme vain sen edessä nöyrästi taivuttaa päämme ja ottaa siitä selvää. Ja vähitellen voi totuus ilmoittaa itsensä. Voimme ensin saada älyperäisen näkemyksen asioista. Ajan tullen voi korkeampi minämme heittää sieluumme kuin valon välähdyksen, joka silmänräpäyksessä ratkaisee ylipääsemättömältä näyttävän pulman. Voimme päästä liisäksi unielämässä tai muulla tavalla saada kokemusta, joka meille itsellemme on ratkaiseva todistus toisesta maailmasta, jossa joltisellakin itsetietoisuudella liikumme ruumiimme nukkuessa.

Jokaisessa okkultisessa koulukunnassa on aina opetettu, että elämä on koulua. Jokaisessa uskonnossa niinkään on tähän viitattu. Mutta varsinkin niissä tiedoissa, joita on säilynyt varhemmilta ajoilta, esim. Egyptin pyramiidikouluista, on selvästi opetettu elämän kouluominaisuudesta eri luokkineen ja kokeineen. Niinkuin tavallisissa kouluissakin on eri luokkia ja joka luokalla omat kokeensa, jotka ratkaistuna oikeuttavat astumaan seuraavalle luokalle, niin on elämän koulussakin. Jokaisella meistä on kokemusta siitä, että elämässä on esteitä, kiusauksia ja ansoja, joihin voimme kompastua ja jotka vaativat oikeaa ratkaisua. Näitä kiusauksia ja kokeita on noissa okkultisissa kouluissa yritetty esittää symbolein ja vertauskuvallisin menoin siksi, että niihin osaaottavat alkaisivat niitä miettiä ja että näin tehden elämän joh-

donmukaisuus ja vakavuus avautuisi ja viitoittaisi tien etemme tietoisesti kuljettavaksi.

Sillä elämänkoulu jakaantuu itsestään aivankuin kahtia, niinkuin kaikki tässä ilmenneessä elämässä on kaksinaista. Puhuuhan Jeesuskin laveasta ja kaidasta tiestä. Suuri ihmiskunta kulkee laveata tietä, saaden viihdytystä messuista ja rituaaleista. Tai eivät kulje mitään tietä. Elämänkoulussa he kyllä ovat, sitä ei voi kukaan välttää. Mutta he ovat siinä itsetiedottomasti, passiivisesti. Tai jos ovat aktiivisia, niin tämä aktiivisuus useimmiten kääntyy elämän järjestystä vastaan, itsensä ja toisten tuhoamiseksi.

Tämä on elämänkoulun negatiivinen, kielteinen puoli, ja suuri ihmiskunta käy vielä kouluaan tällä tavalla. Mutta tässä koulussa on myöskin positiivinen suunta, ja siihen kuuluu toistaiseksi pieni vähemmistö. Se on elämän salakoulu, jonka oppilaat itsetietoisesti ja omasta vapaasta tahdostaan astuvat elämän koulutettavaksi. He ovat niitä, jotka kulkevat kaitaa tietä ja pyrkivät Mestarin johdolla Jumalan työtovereiksi. He yrittävät vapaaehtoisesti kasvattaa itseään elämän oman tahdon mukaisesti ja yrittävät oikein ratkoa niitä kokeita, joita elämä asettaa.

Näin jakaantuu elämänkoulu luonnonmukaisesti kahtia ihmisten erilaisuuden vuoksi. Siinä on pakollinen ja vapaaehtoinen linja. Jokainen käymme elämänkoulua pakosta, ellemme vapaaehtoisesti astu elämän salakouluun.

Paitsi että tämä näkyväinen elämänkoulu jakaantuu kahtia, voimme nähdä elämänkoulun kaksinaisuuden toisessakin merkityksessä. Ihminenhan on ikuisuusolento, kuten teosofinen ja kristosofinen elämänyymmärrys opettaa. Tätä näkyväistä elämää seuraa kuolema, ja sen jäl-

keen kuolemanjälkeinen elämä. Kuolema on aivankuin rajapyykki kahden elämän välillä. Mutta jo se seikka, että kuolemassa menetetään tämä fyysillinen ruumis osoittaa, että elämä kuoleman jälkeen on toisenlaista kuin tämä näkyväinen. Olemme aina määritelleet ihmistä kolminaisena rakenteeltaan — meissä vaikuttaa tieto, tunto ja tahto. Fyysillinen ruumis on juuri tahdon käyttöväline, sillä tahto voi käskää ruumista toimimaan. Sentähden tässä näkyväisessä elämässä on jotain positiivista verrattuna vainajien elämään tuonelassa. Tuonelaelämä on enemmän negatiivista ja vainaja on kuin elämän armoilla.

Vaikka sanommekin, että elämänkoulu tässä näkyväisessä maailmassa on kaikille pakollinen, niin meille on kuitenkin annettu merkillinen vapaus. Voimme olla tottelematta elämän lakeja. Voimme niitä rikkoakin. Voimme olla astumatta elämän salakouluun, tai astua siihen. Voimme tehdä hyvää tai paha mielemme mukaan, ottaa oppia tai olla oppimatta. Itse kyllä saamme kaikesta vastata — siitä pitää karma huolen — jokainen kylvömme kypsyy aikanaan meidän itsemme niitettäväksi. Mutta melko vapaita olemme elämään mieliharrastuksiemme mukaan. Tämä näkyväinen elämä paljastuu sangen positiiviseksi ja vapaaksi verratessamme sitä vainajien elämään tuonelassa. Vainaja on elämän armoilla, kuten jo sanoimme. Tässä näkyväisessä elämässä olemme vapaita oppilaita elämänkoulussa, mutta kuoleman jälkeen on koulu pakollista. Sillä elämä ottaa meidät syliinsä ja kasvattaa kuin tottelematonta lasta. Emme saa missään piilotella, emme "luntata" tunneilla. Emme voi mitään peittää emmekä salata. Kaikki, mitä meissä on, se näkyy. Olemme alastomina elämän edessä. Tahdomme tai emme, meidän on kuolemantakaisessa elämänkoulussa suoritettava läksymme ja kokeemme.

Näin ollen koko tämä suuri elämäkoulun jakaantuu kahtia. On tämä näkyväinen elämä, joka on luonteeltaan vapaaehtoinen ja positiivinen sekä näkymätön maailma ja sen elämä, joka taas puolestaan on pakollinen ja enemmän negatiivinen. Tämä näkyväinen elämä taas jakaantuu — kuten jo esitimme — kaikille pakolliseen, karmanalaiseen elämäkoulun ja vapaaehtoiseen elämän salakouluun, jossa karma voitetaan. Näemme siis elämässä kaksi suurta kaksijakoisuutta ja vielä on kolmas, mutta siitä puhumme myöhemmin.

— — —

Ettei elämäkoulun kaksinaisuus ole aivankuin sattuman varaista, vaan kuuluu se vallitsevaan rytmillisyyteen, ymmärrämme tarkastellessamme elämän poljentoa. Jo Pythagoras opetti, että elämä on rytmillistä ja että siihen sisältyy lukuja. Sentähden — ennenkuin etenemme — on paikallaan palauttaa mieleemme eräitä asioita. Ja koska tutkimuksemme samalla liittyy kuolemanjälkeiseen elämään, annamme ensinnä numeroiden sanoa sanottavansa. Tämä on tärkeätä siitä syystä — koska asiat niveltyvät toisiinsa — että maailmanuskonto ja tuomiokausi ovat todella u u s i v a i h e ihmiskunnan elämässä.

— — —

Pekka Ervast kertoo joutsenlaulussaan Suuressa Seikkailussa, miten neljäkymmentä munkkia salaperäisessä luolakokouksessaan aloittivat u u d e n v a i h e e n uskonpuhdistuksen työssä. Olihan uskonpuhdistusta jo aikaisemminkin tehty, esim. Luther. Mutta työ oli kesken. Uusi vaihe merkitsi maailmanuskonnon alkamista ja sitä taas — kuten kirjassa kuvataan — yritetään alkaa Pohjoisessa, Suomessa. — Joudumme ensiksikin kysymään, miksi työn alkajia oli juuri neljäkymmentä?

— — —

Ensiksikin toteamme, että lukuja ja numeroita on kuvattu eri tavoilla. Esimerkiksi roomalaisia numeroita viivoilla ja kirjaimilla. Samoin esim. numeroita viisi ja kuusi viisikantaisella ja kuusikantaisella tähdellä, neljää neliöllä tai ristillä, jossa on neljä haaraa, nolaa munalla eli ympyrällä jne.

Toinen huomioitava seikka on, että hebrealainen kirjaimisto merkitsee samalla numeroarvoja. Ensimmäinen kirjain alfa on numero yksi jne. järjestyksessä, kunnes kymmenes kirjain jod on numero kymmenen. (Mutta yhdestoista kirjain ei enää ole numero yksitoista, vaan kaksikymmentä. Kahdennentoista kirjaimen numeroarvo on kolmekymmentä, kolmannentoista kirjaimen numeroarvo neljäkymmentä jne.

Huomiomme kiintyykin nyt tähän kolmanteentoista kirjaimeseen mem, joka numeroi neljäkymmentä.

Nyt on huomattava, että nämä kirjaimet ovat tyypistettyjä kuvia alkuperäisistä symbolisista piirroksista. Ensimmäinen on ollut aate, joka kuvaksi piirrettynä symbolisoi määrättyjä asioita. Niinpä se kuva, mikä on alkuperäinen mem kirjain on luurankoinen viikatemies. Miehen vasen käsi on kohotettuna ylöspäin viikatteen varteen ja oikea käsi osoittaa maahan.

Tämä kuva viittaa vanhaan hermeettiseen lauseeseen: niin alhaalla kuin ylhäällä, ja päinvastoin. Mikään ei voi uudesti syntyä, ellei se kulje kuoleman kautta. Ellei jyvää maassa kuole, ei uusi korsi voi nousta tähkää kasvatamaan.

Sentähden on aina ymmärretty, että luku kolmetoista on kuoleman ja rakkaudessa uudestisyntymisen luku. Toisin sanoen: Mikä ei kolmessatoista rakkaudessa uudestisynty, se on kuolemaksi.

Ja tämä symboli sisällyttää numeroarvokseen neljäkymmentä.

Siirrymme nyt katselemaan elämän luonnollista vaihtelua. Ensinnäkin näemme kaksi ”pyörää”, pienemmän ja suuremman. Pienemmän muodostaa yö ja päivä, suuremman kesä ja talvi.

Päivä on toiminnan kausi, yö levon kausi. Päivä alkaa aamulla, kulkien keskipäivän kautta iltaan, muodostaen täten kuin ympyrän kaaren. Toinen kaari muodostuu ilta- ja keskiyön kautta aamuun, joten vuorokausi muodostaa kuin ympyrän.

Keskipäivä jakaa kuitenkin selvästi päivän aamu- ja iltapäivään. Keskiyö samoin jakaa yön kahtia. Näin ollen jakaantuu vuorokausi selvästi neljään osaan niin, että jos vuorokautta kuvaamme ympyrällä ovat aamu, ilta, keskipäivä ja keskiyö siinä käännepisteitä. Näin ollen muodostuu tämän vuorokautisen ympyrän sisään risti.

Sama asia toistuu avarammassa mittakaavassa kesän ja talven vaihtelussa. Vuosi sinään kuvaa ympyrää, jossa kevät ja syksy, keskipäivä ja keskitalvi ovat ristin kärkiä ympyrän sisällä.

Mitä tämä kuvaa? Ympyrä on tietenkin sama kuin nolla ja risti neljine haaroineen neljä. Risti ympyrän sisällä siis on sama kuin neljäkymmentä. (Se on samalla maapallon astrologinen symboli).

Vuorokautiseen ja vuotiseen vaihteluun, jossa neljäkymmentä symbolisesti näkyy, sisältyy, kuten jo sanoimme, toiminnan ja levon kaudet, elämä ja kuolema.

Kolmannen, vielä suuremman ympyrän muodostaa tämä maanpäällinen ihmisen elämä, joka alkaa syntymässä ja päättyy kuolemassa, sekä vastaava elämä kuoleman jälkeen. Siinäkin näemme ristin ympyrän sisällä. Ja koska nyt on kysymys elämän koulusta, sanomme, että tämä koulu jakaa tämän elämän ja kuoleman jälkeisen elämän ristiksi.

Pahan ja hyvän koulu jakaa elämän kahtia. Se on todellisuus elämässä, vaikka ei hyvän koulu toistaiseksi ole helposti näkyvissä. Sensijaan pahankoulu rehoittaa kaikkien nähtävänä. Kuolemanjälkeisessä elämässä sensijaan nämä koulut ovat erotettuna toisistaan kiirastuli- ja tivas-elämäksi, jotka negatiivisina jäljennöksinä näitä kouluja edustavat. Näinollen muodostuu suuri risti koko elämän sisälle, joten onkin sanottu, että Logos on aineen ristillä. Voisimme sanoa, että kolmetoista on abstraktinen aate alati jatkuvasta uudestisyntymisestä. Mutta kun se saa konkreettisen kuvan, kun se alkaa toteutua elämän ympyrässä, tulee siitä ympyrä ja risti. Tällä ristillä kärsii Jumalan poika meissä jokaisessa, odottaen todellista ylönousemisen päivää, jolloin ihmisen poika meissä, järjen poika, ihmisyys, pääsee oikeuksiinsa.

— — —

Tarkastelkaamme vielä muutamia tähän elämän ristiin kuuluvia ilmiöitä.

Ensiksikin näemme, ettei päivä vaihdu yöksi, eikä yö päiväksi — ainakaan täällä pohjoismaissa — yhtäkkiä, vaan nämä ajankohdat muodostuvat jaksoiksi. Emme tarkalleen voi määrätä, koska päivä loppuu ja yö alkaa.

Samoin on kesän ja talven vaihteissa. Voimme ajatella, että kesä alkaa jäiden lähdöstä ja talvi ensilumen tuloista. Mutta kesäinen ilma saattaa jatkaa lumentulon jälkeenkin, tai vaikuttaa ennen jäiden lähtöä. Samoin saattaa talvinen viima käydä ennen ensilumen satamista tai keväällä jäidenlähdon jälkeenkin. Näinollen muodostuvat nämäkin vaiheet jaksoiksi.

Toinen silmiinpistävä seikka on, että talvella, levonkautena, on yleensä elettävä kesän antamilla varastoilla, koska luonto ei anna mitään uutta. Talvi on elettävä ainankuin kesän armoilla.

Näitä seikkoja ajatellessamme voimme kysyä, miten on syntyminen tähän maailmaan tapahtuva, ja miten kuolema? Olisivatko nekin jaksoja? Olemme tottuneet ajattelemaan, että ruumiillinen kuolema on ehdoton ja ylipääsemätön raja tämän ja tuonpuoleisen elämän välillä, että näitä erottaa toisistaan aivan kuin iankaikkisen toivotonmuuden kuilu, joten näillä kahdella elämällä ei ole mitään yhteistä. Mutta jos katselemme syvemmälle näemme, ettei kuolema todellisuutena rajoitu tähän näkyvään fyysilliseen tapahtumaan, vaan voimme sanoa sekä kuoleman että kuolemanjälkeisen elämän venyvän ajanjaksoksi sekä näkyväisessä että näkymättömässä maailmassa.

Ajatelkaamme ihmistä, jonka elämä sammuu vasta vanhuuden heikkoudessa. Hän oli elämänsä varhemmilla asteilla voimakkaasti mukana maailman riennoissa. Hänellä oli nuoruuden kiintymykset, miehuuden työntäyteinen elämä. Mutta vähitellen saapuu vanhuus. Nuoruuden ja miehuuden tarmo sammuu vähitellen. Himot ja nautinnot menettävät merkityksensä. Yhä enemmän ja enemmän hän irtaantuu maailmasta, hän kuolee maailmalle sisäisesti. Vaikka hän elää edelleen ruumiillista elämää, niin sisäisesti hän kuolee. Hän elää myös kuolemanjälkeistä elämää, sillä tajunnan painopiste siirtyy lähemmäksi Jumalaa. Kuolemanjälkeisen elämän päämäärä ja kohde on lyhyesti sanoen Jumala, ja sen luo kulkeminen. Vanhuksen tajunnassa tämä on luonnollinen tila, sillä kun hän irtaantuu ja kuolee maailmalle, niin kuoleman jälkeinen elämä lähentää häntä jatkuvasti Jumalaan.

Kun ihminen täten kuolee maailmalle, ei hänellä näkymättömässä maailmassa tarvitse olla helvettiä eikä varsinaista kiirastulta. Hän siirtyy aikanaan persoonalliseen taivaaseen, koska hän luonnonmukaisesti osasi puhdistua jo eläissään.

Jos taas katselemme ihmistä, joka käy läpi ruumiillisen kuoleman elämänvoimien ollessa voimakkaimmillaan, niin ei hän syvemmin katsoen ole kuollut. Hän jää maan piiriin, kuten tutkijat selittävät, seuraa tämän näkyvän elämän tapahtumia ja on kaikessa mukana koko voimallaan. Niinpä saattaa vainaja epätoivon vimalla heittäytyä suojelemaan aarrearkkuaan, kun perilliset alkavat tasata hänen kokoamaansa omaisuutta. Hän on mukana omissa hautajaisissaan, yrittää saada itseänsä ilmaistuksi ja on kauhusta mykistyttyä, kun ei kukaan hänestä välitä, vaan oma tätinsäkin saattaa istua samalle tuolille, missä hän itse parhaillaan istuu. Vaikka hän on kuollut ruumiillisesti, pitää maaelämä häntä edelleen kahleissaan. Varsinkin nykyaikana, jolloin suuret sodat katkaisevat miljoonien ihmisten elämän kesken, seuraa fyysillistä elämää muistuttava vaihe — nk. kalman tila. Ihminen elää eetteriruumiissa, jolloin näkyväinen maailma on lähellä. Toinen syy edelläesitettyyn täytynee löytyä siinä, että näkymätön maailma on Jeesuksen esiintymisen jälkeen huomattavasti kultivoitunut. Varsinkin meidän päiviemme teosofinen liike on tässä suhteessa saanut suuria aikaan. Paitsi että elävät ihmiset voivat unimaailmassa tehdä auttavaa ja herättävää työtä vainajien keskuudessa, on vainajille järjestetty suoranaista kouluutusta, jotta ei tuonelaelämä rajoittuisi vain elämän armoilla olemiseen. Siksi voimme ymmärtää, että ainakin tuonelaelämän alkutaipaleella on nähtävissä jotain positiivista, jottain omatahtoista työskentelyä, joka kantaa hedelmää. Voisimme ehkä ajatella näin: Ihminen on eläissään nähnyt totuuden, sanokaamme että hän on ymmärtänyt Vuorisaarnan hengen ja siitä on tullut hänen elämänsä mittapuun. Hänellä olisi tilaisuus siitä puhua ja opettaa ihmisiä elämään sen mukaan. Mutta maailman tuomion, kun-

nian tai asemansa menettämisen pelosta ei hän ole uskaltanut siitä puhua.

Laiminlyönnistä seuraa luonnollisesti, että tästä heikkoudesta tulee tuskaa kuoleman jälkeen. Mutta vainaja, joka muuten on hyvä ja vilpitön ihminen, saa kouluutusta ja ymmärtää tehneensä erehdyksen. Nyt hän voi laiminlyöntiään korjata työllä, tekemällä kaikkensa valistaakseen toisia sekä tuonelassa että vielä eläviä ihmisiä. Täten vainaja lähestyy Jumalaa työn merkeissä ja voi näinollen muuttaa varsinaista kiirastuli elämäänsä inhimillisemmäksi.

Täten näemme, että kuolemanprosessi saattaa meidän päivinämmä venyä ajanjaksoksi, jossa kuolema ja kuolemanjälkeinen elämä kulkevat rinnatusten. Kun sanomme, että tässä elämänkoulussa on myöskin salakoulu, hyvän koulu niitä varten, jotka vapaaehtoisesti antautuvat henkiseen elämään, niin silmännähtävästi sama salakoulu on siirtymässä kuolemanjälkeiseen elämään niitä varten, jotka maaelämänsä aikana ovat vississä määrin henkisesti valistuneet . . .

Entä syntyminen tähän maailmaan? Vaikka lapsi ei vielä ole syntynyt, on hän jo ruumiillisesti olemassa äitinsä kohdussa. Mitä taas tulee lapsen syntymän jälkeiseen elämään, ei hän heti ole ihminen siinä mielessä kuin aikuinen. Vasta vähitellen lapsesta tulee minäolento.

Toiseksi näemme, että lapsi tuo taivasmaailman elämää maanpäälle. Lapsia on aina verrattu enkeleihin, nähty heissä taivaallinen viattomuus. Näinollen syntyminenkin venyy jaksoksi sekä ruumiillisesti että henkisesti, ja kuolemanjälkeinen taivaselämä tulee rajantakaa lapsessa maanpäälle. Syntymä ja kuolema seuraavat siis samoja elämän lakeja, mitkä kaikkialla luonnossa vaikuttavat.

Samaten voimme havaita, että niinkuin talvella eletään kesän armoilla, niin on kuolemanjälkeinen elämä elämistä

näkyväisen elämän "armoilla". Se on entisten kokemusten sulattamista.

— — —

Näiden johtopäätösten ja selitysten jälkeen siirrymme tarkastelemaan elämäntieteen kokeita, sillä mikä koulu elämä muuten olisi, ellei siinä olisi läksyjä ja kokeita. Ja elämäntietoa käydään myöskin kuolemantakaisessa maailmassa.

ELÄMÄN KOULU JA KUOLEMANJÄLKEINEN ELÄMÄ II

Mitkä siis ovat, lyhyesti esitettyinä, elämäkoulun kokeet? Ne käsittävät niiden voimien voittamista, jotka tässä ihmiskunnan elämässä vaikuttavat. Olemme kolminaisia rakenteeltamme. Meissä vaikuttaa tahto, järki ja tunne. Lisäksi olemme ruumiillisia olentoja, tämän ainemaailman kansalaisia. Elämäkoulun kokeet kohdistuvat näihin eri olemuspuoliimme. Tarkoitus on, että osaisimme luopua petollisesta kiintymyksestä. Elämme tässä neljännessä luomispäivässä, ja siksi meidän persoonallisuutemme on nelinäinen. Meissä on luonnollisina prinssiipeinä tahto, järki ja tunne, mutta menneisyydestä, eläinasteelta perittyinä elää meissä kuin loisena himo. Se ottaa tuhansia muotoja: Rahanhimo, vallan-, kunnian-, nautinnan-, vieläpä murhanhimo. Himo pitää meitä kiinni harhassa, ja elämäkoulun kokeet tähtäävät siihen, että osaisimme himon uhrata ihmisyyden alttarille.

Koska tässä fyysisessä maailmassa ja siis myöskin omassa ruumiissamme on neljä elementtiä, on maata, tulta, vettä ja ilmaa, niin on tullut tavaksi — se on peräisin jo vanhoista mysterioista — nimittää elämäkoulun kokeita näiden elementtien nimillä. Puhutaan maa-, tuli-, vesi- ja ilmakokeista. Maakoe vastaa tätä aineellista elämää

ja himon kiintymystä siihen. Tulikoe tunnetta, vesikoe ajatusta ja ilmakoe tahtoelämää. Näihin asioihin olemme himollamme kiintyneet, joten kokeen oikea ratkaisu merkitsee persoonallisuudellemme näinollen uhria. On osattava uhrautua. Ja uhri tässä merkitsee sisäistä voittoa, ja sitten ulkoistakin.

Sillä ihmiselämän tarkoitus on, lyhyesti sanoen, inhimillinen täydellisyys, kuten jo mainitsimme. Elämän tarkoitus on, että Jumalan tahto tapahtuisi maanpäällä niinkuin se tapahtuu taivaissa, jossa Jumala jo hallitsee. Maanpäällä ei Jumala vielä voi hallita, täällä hallitsee himo, itsekkyyd, saatana. Mutta tarkoitus on, kuten Isä meidän rukouksessa sanotaan: Tulkoon Sinun valtakuntasi. Taivasten valtakunnan pitäisi päästä syntymään maanpäälle, ja siinä valtakunnassa hallitsee Isä.

Ja miten se valtakunta voi maanpäälle tulla, miten täällä voi Isän tahto tapahtua? Ainoastaan siten, että me ihmiset pyrimme Isän täydellisyyteen. Että me rakennamme itsestämme temppelein, jossa Isän viisaud, rakkaus ja majesteettius voi asua. Ainoastaan meidän ihmisten kautta voi Isän tahto toteutua maanpäällä, kuten jo aikaisemmin olemme esittäneet.

Mutta esteenä meissä on himo ja siitä on osattava luopua. Kun himon uhraamme, seuraa voitto, vapaus. Uhri on vapautemme hinta. Näinhän on alemman maailman uhrikin käsitetty — sotilasuhri. Sotilasuhri ei kuitenkaan tuo uhrin antajalle muuta vapautta, kuin että hän menettää ruumiinsa. Mutta himosta luopuminen merkitsee henkistä vapautta, niin että Isän tahto voi päästä ilmenemään, ja että ihminen osaa myöskin itse uhrautua taivasten valtakunnan toteuttamistyöhön.

Maakokeen oikea ratkaisu merkitsee nyt tämän aineellisuuden uhria. Kulta on maakokeen symboli. Sanotaankin, että aika on rahaa. Kuitenkin muutamille on kunnia

suuremmasta merkityksestä kuin raha. Maakoe on myöskin kunnian koe.

Tulikoe on tekemisissä tunneprinsiipin kanssa, ja uhrattavat himon ilmennykset ovat itsekkäät halut ja pyyteet. Miten paljon meissä näitä on, siitä on jokaisella kyllin kokemusta.

Vesikoe vastaa ajatuselämää. Siinä on uhrattavana momenttina epäily ja usko. Sielumme on vanhojen uskomusten ja ennakkokäsitysten sitoma, materialisoituneitten käsitysten, jotka ovat henkisen elämän esteenä ja ainaisen epäilyksen synnyttäjinä.

Ilmakoe rinnastetaan tahtoon. Siitä sanotaan, että kiintymys ja kauhu, into ja inho ovat niitä elementtejä, jotka pitää uhrata. Kiintymys on aatteellista kiintymystä, intoa ja inhoa. Kysymys on kunnia- ja maineesta, vallasta.

Meillä on mahdollisuus suhtautua näihin elämäntieteiden kokeisiin ja kiusauksiin kahdella tavalla: Joko positiivisesti astumalla elämän salakouluun, hyvän kouluun, ja opetella voittamaan elämän kokeita itsetietoisesti, yhteistyössä kehitystä edistävien voimien kanssa; tai asettumalla vastarintaan, elämällä pahankoulussa, aiheuttamalla häiriöitä, hävitystä, ja näin joutumalla karman kuritettavaksi. Tulos tästä on enemmän negatiivinen.

— — —

Koska tuonelaelämä kokonaisuudessaan edustaa elämäntieteiden negatiivista puolta, voimme tarkastella sen asettamien kokeiden kielteistä voittamista. Otamme esimerkiksi keskitason ihmisen, jonka elämä katkeaa tavallista aikaisemmin, mikä epänormaalisen elämän ansiosta on sangen yleistä.

Oli jo puhetta, miten vainaja tarrautuu takaisin tähän näkyväiseen elämään, kun se alkaa häipyä käsistä — kaikkine kiintymyksineen. Tämä maa ja sen tarjoamat

antimet ovat käyneet ylen rakkaiksi, joten ero siitä kaikesta tuntuu perin vaikealta.

Mutta kun siitä kuitenkin on luovuttava, niin mitä jää jällelle? Köyhyys. Kalvava köyhyys jää käteen vainajalle. On kuvaavasti sanottukin, että kuolema on suurin köyhyys. Jos tästä kokemuksesta jotain jää käteen, niin on se elämän antama opetus, että aineelliset arvot ovat haihtuvaa virvatulta ja että materiaali aiheuttama kiintymys olisi aikanaan voitettava. Kuolemassa siitä on kuitenkin luovuttava. Se on inhimilliselle tajunnalle asetettu koe, joka pitäisi osata ratkaista oikein, positiivisen todellisesti, jotta sen sisältämä salaisuus muodostuisi portaaksi täydellisyyteen vievällä tiellä.

Tämä on selvästi maakoetta, vaikka sen antama opetus tulee lahjana elämän kädestä, eikä ole ansaittua omatahtoisella ponnistuksella ja voitolla.

Aikanaan joutuu vainaja uusiin kokeisiin, ja nyt on niillä selvästi toinen perusta, toinen kiinne kohta. Se on enemmän tunteissa, haluissa ja nautinnoissa. Ollaan tekemisissä tulikokeen kanssa, jossa keskeisenä kiinnepohjana on itsekkäät halut ja pyyteet. Vainajan helvetti ja kiirastuli on siinä, että hän on uskonut nautintojen autuaaksi tekevään voimaan. Siinä on ollut hänen elämänsä sisältö.

Mutta kun nautintojen lumo särkyy tuonelassa, niin mitä jää jällelle? Kolkkaus, tyhjyys. Elämä on harmaata ilman nautintojen iloa, tyhjää ja ikävää. ”Parempi olla kulkurina maanpäällä kuin kuninkaana tuonelassa”.

Tuloksena tästäkin kokemuksesta on sielullinen nöyryytys ja köyhyys. Se vie edelleen vesikoetta vastaavaan kokemukseen: aatteiden ja maailmanparannuspuuhien temmellyskentälle. Oman minuuden etevyys, omien suunnitelmien pätevyys lumoo. Herää epäily henkistä elämää ja Mestarein siveysoppia kohtaan; koska se maail-

man näkökulmasta on epäkäytännöllistä. Samoin herää usko, tai paremminkin totenapitäminen, todistamattomia oppirakennelmia kohtaan.

Aikanaan kuitenkin kaikki särkyy tuonelassa, ja vainaja näkee kaikkien kuvitelmiensa ontouden ja tyhjyyden. Köyhyys tulee häntä vastaan uudessa muodossa: älyllisenä köyhyytenä.

Näin tulee ihminen vähitellen elämän edessä köyhäksi, paljaaksi sieluksi. Mutta jotain on vielä jälellä. Se on oma minuus, joka elämän aikana oli niin kovin todellista. Se on persoonallinen tahto, usko oman itsensä ikuisuuteen. Minä tahdon, toimin, määrään, hallitsen. Mihin joudun, jos minuus häviää, jos usko tämän persoonallisen tajunnan jatkuvaisuuteen lakkaa? Vainaja joutuu kuin ilman varaan, perustus horjuu alla. Tulee lopullinen ja suurin köyhyys, kun minuuden täytyy luopua omasta itsestään, heittäytyä elämän syliin ja tunnustaa, että todellinen tahto onkin vain Isän tahto; että todellinen usko, joka kantaa ihmisen tämän toisen kuoleman yli, on uskoa Jumalaan, uskoa elämän armahtavaan rakkauteen.

Näin joutuu vainaja suorittamaan elämänkoulun kokeita kuoleman jälkeen. Mutta kuten näimme, tulokset ovat sangen negatiivisia. Kaikki riippuu kuitenkin siitä, miten ihminen on elämänsä aikana kokeista suoriutunut. Ihmisethän ovat sieluina sangen erilaisia, ja monet ovat eläissään myöskin jotain voittaneet. Ja, kuten jo edellä esitettiin, tuonelaelämä on vähitellen kultivoitunut joten vainajat, jotka siihen kykenevät, voivat saada myöskin opetusta. Mutta samalla ymmärrämme, että jos joku ei eläissään ole avautunut opetuksia vastaanottamaan, on se kuolemanjälkeen vaikeata, ellei toivotonta.

Edellä oli puhetta, että elämänkoulu jakaantuu varsinaiseen elämänkouluun ja elämän salakouluun. Voimme kysyä, mihin tämä salakoulu perustuu? Vastauksen

löydämme uskonnoista ja varsinkin uskontojen perustajien omista opetuksista. Silloin tällöin on maanpäällä esiintynyt viisaita Jumalan poikia, joilla on ollut tietoa siitä, että elämä on koulua, että elämässä vallitsee järjestys ja viisas johto, ja että ihmiselämällä on tarkoitus ja päämäärä. Emme ole täällä sattumalta, vaan kohteenamme on inhimillinen täydellisyys.

Tätä ovat uskontojen perustajat aina teroittaneet ja siksi Jeesuskin antoi viisi käskyään sanoen: Joka näitä seuraa, häntä on sanottava suurimmaksi taivasten valtakunnassa. Täällä elämässä hallitsee vielä yleensä pahan koulu, Asuurain henki, väkivallan mahti. Se teitä kasvattaa kärsimyksen koulussa. Mutta on olemassa toinen valtakunta, se, jossa Isä hallitsee, taivasten valtakunta. Se on näkymättömissä ja se on myöskin sisäisesti ihmisissä. Toistaiseksi se on näkymättömissä, mutta rukoilkaa, että se tulisi maan päälle, että Isän tahto tapahtuisi täällä niinkuin taivaassakin, että Isän valtakunta toteutuisi maanpäällä. On olemassa salakoulu tässä elämässä niitä varten, jotka tahtovat Isän valtakuntaan tulla.

Kun tutkimme Vuorisaarnan käskyjä näemme, että ne ovat annettu elämänkoulun kokeiden oikeaa ratkaisua silmälläpitäen. Suuttumattomuuden käsky pätee maakokeeseen, sillä yleensä meitä raivostuttaa juuri asiat, jotka ovat tekemisissä kullakin mahdin, toimeentulon ja kunnian kysymyksen kanssa. Jos tahdomme ratkaista maakokeen positiivisesti ja löytää sen antaman opetuksen, ei meidän pidä suuttua. Olemme rikkaita tai köyhiä, se on pienemmästä merkityksestä, mutta me olemme tilivelvollisia elämälle siitä, mitä omistamme. Tämä meidän tulee muistaa ja voittaa anastamisen halu, ryöväri-ihanne ja viha. Tuonelaelämän antama kokemus oli köyhyys, mutta voittaessamme vihan, voimme oppia olemaan köy-

hinä rikkaita ja päinvastoin. ”Autuaita ovat köyhät hengessä”.

Puhtauden käsky koskee tulikoetta. Puhtaat sydämetä saavat nähdä Jumalan. Vainajan kokemus oli kolkkaus ja tyhjyys, elämän harmaus ja ontous, kun nautinnon viehätys sammui. Mutta elämä saa uuden, entistä moninverroin todellisemman sisällön, kun siihen astuu Jumalan tajuaminen. Persoonallinen lempi muuttuu veljesrakkaudeksi. Näemme veljen, isän, äidin ja pojan toisissamme, toisessa sukupuolessakin. Kaikki olemme taivaallisen Isän poikia, ja näinollen Jumala asuu meissä jokaisessa.

Totuuden käsky pätee vesikokeeseen. Totuus ei ole sama kuin meidän kuvitelmamme totuudesta. Se on se mikä se on. Me voimme vain nöyrinä lähestyä sitä ja yrittää siihen tunkeutua. Autuaita ovat vanhurskaat, oikeamieliset. Heidät ravitaan taivaallisella leivällä. Oma etevyys, omat uskomukset ja epäilykset pitää upottaa Mestarin neuvoihin. Totuus yksin on riittävä.

Pahan vastustamattomuuden ja rauhan käsky koskee ilmakoetta. ”Autuaita ovat rauhan rakentajat”, lisää autuuden julistus. Rauhan rakentamisessa suuntautuu tahto Jumalan tahdon mukaiseksi, ja väkivallan kieltämisessä kuoleman kauhu pakenee.

Näin voi ihminen elämän salakoulussa ratkoa koulun kokeet oikealla tavalla, niin että voitto jokaisesta kokeesta muodostuu askeleeksi henkisen elämän tiellä. Samalla voimme tehdä erään havainnon: Tämä kaikki on kuoleman voittamista. Kuolemanjälkeinen elämä opetti, että kuolema on suurin köyhyys. Köyhyyden vastakohta on rikkaus. Kokeiden voittaminen rikastuttaa ihmistä sisäisesti. Hänessä kasvaa henkisiä arvoja. Kun ihminen on voittanut — sanokaamme — maakokeen, niin hän on positiivisen todellisesti kuollut, on mystillisesti kuollut

mammonan mahdollille. Ja mitä siitä seuraa? Tietenkin kuoleman jälkeinen, mystillisen kuoleman jälkeinen elämä. Yritimme jo kuvata miten eräissä tapauksissa kuolema venyy jaksoksi, jota ihminen voi elää täällä näkyväisessä maailmassa, ja myös fyysillisen ruumiin kuoleman jälkeinkin. Miten vanhus vähitellen irtaantuu maailmasta, vaikka hän yhäti elää. Samoin ihminen, käydessään elämän salakoulua, voittaa maailman tietoisessa työskentelyssä, itsensä voittamisessa, kuolee vähitellen ja astuu siis kuolemanjälkeiseen elämään jo eläissään. (Mutta koska hänessä kasvaa henkisiä arvoja, on kuolemanjälkeinen elämä uudestisyntymistä. Tässä tapauksessa se on syntymistä hyvydessä, hyvässä tahdossa. Se on — samoin kuin vainajankin elämä — kulkua lähemmäksi Jumalaa, kohti sitä elämän ja ihmisen periaatetta, jonka Jumala on kohteeksemme asettanut.

Sama on laita toisiin kokeisiin nähden. Elämän salakoulun oppilas kuolee vähitellen itsekkyudessa ja epäpuhtaudessa, syntyy puhtauteen ja elää siinä ”kuoleman” jälkeistä elämää. Hän kuolee valheelle ja epäuskolle ja syntyy uudelleen totuudessa ja veljeydessä. Hän kuolee väkivallalle, ja syntyy rauhan rakentajaksi.

Mutta samalla hän jo eläissään joutuu kuolemanjälkeiseen elämään toisessakin merkityksessä. Hän liittyy niiden auttajien joukkoon, jotka tekevät työtä vainajien maailmassa. Elämän nurinkurisuus, kasvatuksen kierous ja uskontojen sokeus ovat jättäneet meidät pimeyteen kuolemanjälkeisen elämän suhteen. Ikuisen kadotuksen pelko on suuresti vaikeuttanut vainajien elämää. Paljon tarvitaan apua näiden onnettomien valistamiseksi. Siihen tarjoutuu tilaisuus sille, joka eläissään uskaltautuu henkisen itsekasvatuksen kapealle tielle. Se on työtä uni-maailmassa, jossa muutenkin vietämme kolmanneksen

elämäämme ja joka näinollen ei ole — työn merkeissä kulutettuna — hukkaan mennyttä aikaa.

— — —

Mainitsimme alussa, että elämässä on vielä kolmaskin kaksijakoisuus. Meidän on huomioitava itse elämän järjestys, mikäli se koskee tätä planetaarista kehitystä. Ihmiselämä jakaantuu tässä neljännessä luomispäivässä kahtia, ja puoliskoita erottaa toisistaan tuomiokausi. Se on rajapyykki kahden elämäntavan välillä. Jos määrittelemme mitkä nämä elämäntavat ovat, voimme lyhyesti sanoa: ne ovat väkivalta ja rauha. Elämä ennen tuomiokautta perustuu väkivaltaan, pakkoon, uhkaan. Tuomiokauden jälkeen on perustus rauha, ihmisyys, rakkaus. Tuomiokausi merkitsee vanhan perustuksen ja elämänjärjestyksen kuolemaa ja tätä seuraavaa kuolemanjälkeistä elämää, joka on samalla uudestisyntymistä uuteen elämänjärjestykseen.

Käsite tuomiokausi merkitsee aikakautta ja koska näin on, on sillä sekä alku että loppu. Alku on meille ilmoitettu. Se on alkanut teosofis-kristosofisen sanoman yhteydessä. Sen päättymisen taas tietää Isä yksin.

Mutta koska tuomiokaudella on alku ja loppu, on sen keskipaikkeilla luonnollisesti taitekohta. Alkupuolella on väkivalta määräävä tekijä maailmassa ja rauhan rakentajat ovat syrjäytetyssä asemassa. Mutta kun taitekohta on sivuutettu, kääntyy tilanne luonnollisesti päinvastaiseksi. Väkivallan mahti sammuu ja ihmiskunta saa katella uuden päivän nousemista.

Näin voimme ajatella. Ja koska tuomiokauteen liittyy käsitteet kuolema ja kuolemanjälkeinen elämä, ja koska parhaallaan elämme tämän kauden alkupuoliskoa, niin voimme kysyä: onko ihmiskunnan elämässä havaittavissa merkkejä kuolemanjälkeisestä elämästä?

Vastaus on myönteinen. Helvetti ja kiirastuli ovat aina kuuluneet tuonelaelämään, mutta meidän ajallamme niistä on tullut myöskin fyysillinen todellisuus. Luokaamme vain silmäys ihmiskunnan nykyiseen tilaan, sen suunnattomaan kurjuuteen ja yli-inhimillisiin kärsimyksiin, niin oivallamme, että paratiisissa emme suinkaan elä. Kiirastulta tämä on, vieläpä monin paikoin todellista helvettiä. Kuolemanjälkeiset tilat ovat siirtyneet myöskin maanpäälle ja ihmiskunta on joutunut niiden suomiin kokemuksiin — ennen aikojaan. Ennen aikojaan siinä mielessä, ettei se ole vanhuksen tavalla osannut luopua tämän maailman kiintymyksistä, vaan on täydessä elinvoimassaan siihen astunut. Ei se ole myöskään elämän salakoulun oppilaan tavalla vapaaehtoisesti luopunut kiintymyksistään. Ihmiskunta on joutunut kiirastuleen elämän tahdosta, kehityksen virran kuljettamana.

Koska itse elämä on ottanut ihmiskuntaan nähden näin ratkaisevan askeleen, niin voimme ymmärtää, että elämänkoulu on suuresti aktivoitunut — ei ainoastaan hyvänkoulu, vaan myöskin pahankoulu. Molemmat ovat voimistuneet ja molemmilla on suuremmat mahdollisuudet. Kun ajattelemme, että elämän salakoulun oppilaan voitto on siinä, että hän oikein ratkaisee koulun kokeet, saaden niistä portaita kehityksensä tiellä, niin voimme kysyä: mikä on voimistuneen pahan koulun voitto? Mitkä ovat sen koulun portaita? Sota. Kun elämän pulmia, eteentulevia kokeita ratkaistaan väkivalloin, on edessä sota. Ja nimenomaan juuri maailmansota. Maailmansota, totaalinen teurastus on varmin merkki siitä, että tuonelaelämä on siirtynyt myöskin maanpäälle.

Pysähtykäämme hetkeksi tähän. On tapana sanoa: Sota on luonnollista, niin on aina ollut ja niin tulee aina olemaan. Aina on taisteltu vallasta, kunniaista. Aina on hallituksia kaadettu ja hallitsijoita teloitettu. Aina on

tietämätön kansa enimmäkseen kärsinyt ja lopulta sodan seuraukset maksanut.

Tämä on lyhytnäköistä puhetta. Niin on kyllä tapahtunut, mutta maailmansota ei ole ollut ennen kuin meidän ajallamme. Se ei ollut ennen mahdollista. Kun jossain maailmankolkassa sodittiin, ei muu maailma sen vaikutuksista tiennyt, eikä voinut olla temmellyksessä ”hengessä mukana”. Kuukausien, joskus vuosien kuluksa saattoi saapua lähetti, joka tiedoitti: niin siellä taisteltiin kun lähdin. Muu maailma eli rauhassa, ei edes tiennyt asioista, saati sitten, että toisella puolen maapalloa raivonnut sota olisi vaikuttanut jotain muiden maiden talouselämään.

Nyt ovat asiat toisin. Höyrylaivat, lentokoneet, puhelimet, radiot ovat tehneet maapallosta kuin suuren riitaisen perheen, jonka jäsenet voivat tietää tunnilleen, mitä muualla tapahtuu. Ihmiset siviilissä voivat seurata jokaista rintaman liikettä ja tuntea sympatioita ja antipatioita taistelupuolten saavutusten johdosta. Vaikka eivät kaikki olekaan fyysillisesti rintamilla, niin on mahdollisuus taistella ajatuksin ja tuntein, antaa henkinen panoksensa ja rukouksensa voima yhteisen hävityksen kiihdyttämiseksi. Todellinen maailmansota — kaikkien ihmisten sota — on tullut mahdolliseksi ja tulos tästä on näkyvässä koko ihmiskunnan yhtenäisenä kurjuutena.

Maailmansota on siis tunnusomaista ajallemme. Ja koska ihmiskunta niissä yrittää ratkoa elämän pulmia väkivaltaisain keinoin, täytyy näissä sodissa olla näkyvässä heijastusta elämänkoulun kokeista. Olemme kokeneet jo kaksi maailmansotaa, joten meillä on historiaa tutkittavana.

Kaikkien sotien syvimpänä syynä on kyllä vallan ja anastamisen halu. Mutta kun katselemme ensimmäistä maailmansotaa toteamme, että siinä oli silmiinpistävä

momenttina talouselämän pulmat. Tämä oli kuin ensimmäisen maailmansodan julkinen kultti, jolla sitä puolustettiin. Taisteltiin hiilestä, öljystä, kauppamarkkinoista. Näemme tämän olevan tekemisissä maakokeen kanssa. Ihmiskunta yritti näin ratkaista maakoetta ja me näemme, miten siinä onnistuttiin. Siinä vedettiin tuonela ja helvetti maanpäälle, ja siksi tuli eteen taloudellinen ja moraalinen alennustila. Sota oli kuoleman symboli, ja tämän kuoleman jälkeinen elämä ilmeni köyhyytenä. Mutta se ei ollut sitä köyhyyttä, josta sanotaan: autuaita ovat köyhät hengessään. Se oli pettyneen valitusta ja katumusta, josta toki muutamat heräsivät näkemään kaiken eletyn surkeuden.

Niinpä näemmekin, että tämä pieni katumus ja erehdysten tunnustaminen vähän helpotti elämää. Tapahtui samaa kuin vainajalle tuonelassa. Kun ihminen herää ja katuu, niin hän puhdistuu ja kärsimys poistuu. Samoin kansat perustivat kansojen liiton ja yleensä tunnustettiin: ei koskaan enää sota. Tämä kyllä sitten ajanollen unohdettiin ja kun tuli uusien kokeitten aika, yritettiin jälleen samoja sotaisia keinoja.

Toisen maailmansodan kultti oli toisenlainen. Vaikka taaskin vallan ja anastamisen halu peitettiin monenlaisiin verhoihin, niin se, millä tätä sotaä pääasiallisesti puolustettiin, oli poliittiset värit. Kyllä siinä puhuttiin elintilasta ja kansojen itsemääräämisoikeudesta, mutta keskeisin asia oli puolueväri. Meille on selvinnyt, että puolueet ovat himojen symboleja. Niillä peitetään itsekkyyttä ja eläimellisiä haluja. Näinollen toinen maailmansota kulki tulikokeen merkeissä, ja tämäkin koe päättyi kuolemaan, suureen kurjuuteen. Me elämme parhaallaan tämän kuoleman jälkeistä elämää ja voimme siinä nähdä erään ilmiön: Todellista katumusta ei vielä ole näkyvissä.

Nyt voimme totuudenetsijöinä kysyä: mikä on meidän tehtävämme tässä ihmiskunnan kuolemanjälkeisessä elämässä? Mehän elämme kuin vainajien maailmassa, henkisesti kuolleitten valtakunnassa. Onko meidän, ihmiskunnan kurjuuteen alistuen, riennettävä muiden mukana ja hajoitettava voimamme näiden vainajien mieliharrastuksia tyydyttääksemme? Onko meidän liityttävä jokaiseen hyvää tarkoittavaan seuraan ja yhdistykseen, mikä eteemme asetetaan? — vaikka hyvin tiedämme, että ne pohjimmaltaan lepäävät samalla väkivallan perustuksella, mistä vallitseva elämän kurjuus on lähtöisin.

Vastaus on tämä: Meidän on keskitettävä koko tarmomme henkiseen työhön, henkisesti kuolleitten herättämiseksi. On kaunista ja oikein seurata omantunnon ääntä lähimmäistensä hädän lievittämiseksi, mikäli osaamme ja kykenemme. Kuitenkin näemme esimerkkejä miten paljon tahansa, ettei ihmiskuntaa näin todella voida auttaa. Vaikka tässä henkisesti kuolleitten valtakunnassa muuttaisimme kivet leiviksi ja hankkisimme kaiken aineellisen hyvän tälle ihmiskunnalle, niin mitä iloa siitä olisi, koska puuttuu järkeä sen käyttämisessä. Kokemus näyttää, että mitä paremmin ihmiskunta on saanut elämänsä järjestetyksi, sitä hirmuisimman aseistuksen panevat kansat pystyyn, toistensa tuhoamiseksi. Siksi on kaiken kurjuuden perussyy poistettava. Hyväntekeväisyyttä harjoitetaan laajassa mitassa vieläpä oikein kansainvälisissä merkeissä. Tämä on niinkuin olla pitää. Mutta niiden ihmisten tehtävänä, jotka ovat saaneet järkensä ja sydämensä valaistuksi teosofisten aatteiden maailmasta, niiden tehtävänä on ihmiskunnan valistaminen henkisesti. Vain tässä on se apu, jota kaivataan.

Tätä työtä voidaan tehdä sekä näkyväisessä, että näkymättömässä maailmassa. Koska kuolema on venynyt

jaksoksi ja kuolemanjälkeinen elämä heijastuu tähän aineelliseen elämään, on luonnollista, että tämä elämä myöskin heijastuu vainajien elämään. Se näkyy siinä roudutyössä, jota tehdään vainajien keskuudessa. Kun ihminen on eläissään etsinyt totuutta, on hän kuoleman jälkeenkin avoin totuuden sanomalle. Hän voi oppia niitä asioita, joita hän ei eläissään osannut — yrityksistään huolimatta — selvästi ymmärtämään. Ja herätessään totuuden tietoon voi hänestä tulla työntekijä, joka vuorostaan vaikuttaa vielä eläviin ihmisiin, meidän tajuntoihimme.

Näin on työ molemmin puolista, kunnes väkivallan henki kaikkoo yhä useamman yksilön sydäimestä. Samalla aika rientää sitä vaihetta kohden, jolloin lempeät tulevat perimään maan. Silloin myöskin maailman valtiut itsestään luisuu niiden käsiin, jotka eivät ole valtaa tavoitelleet, jotka eivät ole pyytäneet muuta kuin työrauhaa saadakseen valaista ihmisveljiään samalla valolla, josta itse ovat tulleet osallisiksi.

Tämä vaihe on jo alkanut. Kun Logos näihin asti oli aineen ristillä kärsivän Vapahtajan asemassa, on hän nyt yhdessä ihmisessä astunut alas ristiltä voittajana. Niinpä tulikin mahdolliseksi, että ”Suuressa Seikkailussa” kuvattu uusi työvaihe saattoi alkaa ja jatkua ilman verimarttyyriutta. Siis kuvaannollisesti puhuen ja alussa esittämäämme symboliikkaa käyttäen: Vaikka kolmentoista mystillinen, lopulliseen ratkaisuun tähtäävä luku onkin astunut ihmiskunnan elämään, ei sen käytännöllinen ilmennys enää tullut ristiksi ympyrän sisälle. Toiselta puolen risti laskeutui alas ympyrästä tähän ulkoiseen elämään, jo toiselta puolen ympyrä nousi voittajana ristin yläpuolelle. Sentähden neljäkymmentä vapautui rajoituksesta, tullen ihmiskunnan pelastavaksi voimaksi.

— — —

Olemme koskettelleet elämän rytmiä, jossa päivä ja yö, kesä ja talvi, elämä ja kuolema vaihtelevat. Kaikki tämä on luonnostaan elämään kuuluvaa, mutta selvemmin se on näkyvissä ehkä juuri tässä neljännessä luomispäivässä, jossa parhaillaan elämme. Tämä luomispäivä on suuri käännekohta planeettamme jälleensyntymien ketjussa, ja siksi valot ja vanjat jyrkimmin eroavat toisistaan. Elämän kaksinaisuus näkyy kaikkialla — ulkonainen ihminenkin on jaettu kahteen sukupuoleen. Meissä ihmisissä on alempi ja ylempi minuus. Hyvä ja paha, valhe ja totuus, rakkaus ja viha antavat leimansa jokapäiväiseen elämään. Voisimme sanoa, että elämä on valon ja pimeyden taistelua. Mutta koska paha, väkivalta, viha . . . ovat myöskin elämää ja siis toimintaa, on sekin valoa omalla hämärällä tavallaan. On siis kaksi valoa, pienempi ja suurempi. Niinpä Vanhan Testamentin luomiskertomuksessa sanotaankin, että neljäntenä luomispäivänä luotiin kaksi valoa. Tarkastelemmekin seuraavassa valojen kaksinaisuutta.

KAKSI VALOA

Aluksi voimme muistuttaa mieleemme, että valo on tässä näkyväisessä maailmassa se elementti, jonka myötävaikutuksella elämäntoiminta pysyy käynnissä. Ilman valoa eläisimme täydellisessä pimeydessä ja sokeudessa eikä elämää nykyisessä merkityksessä voisi olla. Valo tekee mahdolliseksi tämän monipuolisen ja vaiherikkaan elämän ja meillä on näköaisti sitä varten, että sen avulla saisimme mahdollisimman todellisuuspohjaisen kuvan tästä ulkonaisesta maailmasta. Näköaistimme on kuin totuuden mittari, joka valon avulla kykenee tarkemmin määrittämään elämän yksityiskohtia.

Lisäksi huomaamme, että valoa voi olla joko suoraa tai epäsuoraa. Jokaisella voi olla kokemusta siitä, että silmämme erottaa todellisuuden varmimmin päivän valossa. Jos sanomme taiteilijan tekemän taulun todellisuuden perustuvan väreihin, väriyhdistelmiin, joita on sommiteltu päivänvalossa, niin esim. kuun valossa taulua katsellessamme emme kykene huomioimaan sen hienouksia. Heijastunut valo antaa väärän kuvan väreistä. Voimme siis todeta, että näkemystämme todellisuudesta rajoittaa tässä ulkoisessa maailmassa valon laatu.

Edellisen lisäksi paljastaa okkultinen tietous, ettei valo ole ainoastaan tämän ulkoisen, näkyvän maailman ilmiö.

Myöskin kuolemanjälkeinen elämä toimii valossa. Sekä tuonelat että taivaat ovat valon läpäisemät ja voidaan näissä tiloissa selvästi nähdä myöskin valon erilaisuutta. Niinpä verrataankin tuonelan ja persoonallisen taivaan valoa kuun valoon, erotukseksi siitä todellisesta päivän valosta, jossa kuolematon henkemme asuu.

Valo on siis ulkonainen todellisuus pohja sekä näkyväisessä että näkymättömässä maailmassa. Mutta jos katsomme ihmistä sielullisena ja henkisenä olentona, täytyy meidän puhua myöskin ihmisessä olevasta valosta. Puhutaan nimenomaan järjen valosta, eikä tämä ole pelkkää symbolia. Äly on meissä sielumme silmä, ja sillä on oma näkemiskykynsä. Kukaan keksijä ei olisi osannut mitään uutta synnyttää, ellei hän ensin olisi älynsä silmillä nähnyt keksintöänsä toteutuneena. Meissä on sielumme valo ja se tekee meistä ihmisiä. Sen avulla voimme rakentaa sekä ulkonaisessa maailmassa että sisäisessä, aatteiden maailmassa.

Rakentamista voimmekin käyttää inhimillisen kokonaisuuden mittapuuna. Jos me ainoastaan ajattelisimme ja tuntisimme, mutta emme mitään toimisi, emme yrittäisi viedä ajatuksiamme ulkokohtaiseen päätökseen, niin mitä ihmisiä me silloin olisimme? Toiminta tekee meistä kokonaisuuden, joka on kuin ennustus tulevaisuudestamme. Olemme kuin luovien jumalien symboleja.

Kun tältä pohjalta katselemme ihmistä voimme sanoa, että sama valojen kaksinaisuus näkyy hänessäkin. Se ilmenee juuri rakentamisessa. Tekomme on tulosta meissä olevasta valosta: näkeekö sielumme silmä asiat kirkaassa totuuden valossa, vai onko valomme kuun hohdetta, joka vääristelee todellisuuden.

Mainitsimme jo tuonelan valosta. Asioihin sisälle päättäksemme voimme ottaa esimerkin.

Pekka Ervast kertoo edesmenneestä ystävästään, tai-

teilijasielusta, jonka hän tapasi vainajien maailmassa. Tämä oli rakentanut siellä kauniin talon, oli kaariholveja ja paljon tauluja seinillä. Vainaja oli hyvin ihastunut saavutuksiinsa ja otti iloisena vastaan kertojan, näyttellen hieman ylpeillen työnsä tuloksia. Mutta — kertoo P. E. — kun hän astui sisään, teki hän sen huomion, ettei rakennuksessa ollut permantoa. Oli mättäitä ja suota ja kenties matelijoita. Vainaja vähän hätääntyi ja sanoi, ettei kaikki ollut vielä valmista. Hän huomasi yhtäkkiä missä on vika, ja häpesi sanomattomasti. Suuren tietäjän edessä näki hän työnsä uudessa valossa ja ymmärsi, että hänen taiteelliset harrastuksensa pohjautuivat itsekkyyteen. Hän oli maanpäälläkin askarrellut kiitoksen toivossa, ja tämän motiivin pohja on hyllyvää suota.

Ylläoleva esimerkki antaa sen opetuksen, että tuonelan valossa tehty rakennus on häviöön tuomittu. Tuonelaelämähän on kokonaisuudessaan entisen, maanpäällisen elämän jatkoa, ja sen purkaantumista. Vainaja tekee siellä kyllä tavallaan uutta. Hän näkee ajatuksensa ja tuntemuksensa toteutuvan. Mutta ne toteutuvat vain määrättyyn rajaan asti, vain siksi kunnes vainaja saa välähdyksen totuuden valosta, ja voi nähdä erehdyksensä. Tuonelan kuunvalossa ei voi rakentaa mitään pysyväistä, sillä sen tunnusmerkki on kuolema ja häviö. Pysyväistä siinä on sen antama opetus: katumus ja tämän synnyttämä varoittava omantunnon ääni uudessa jälleensyntymässä.

Kun sitten käännämme huomiomme ihmisten elämään yleensä, näemme tämän kaksivaloisuuden entistä selvemmin. Se näkyy siinä, että ihmiskunta yleensä rakentaa hävittämistä varten. Koko meidän sivistyksemme oppi- ja opetuslaitoksineen, vieläpä uskonnollinen elämämmeikin edellisten tukena näkee elämän siinä valossa, että tässä pitää kovasti ponnistaa, tehdä työtä ja hikoilla, jotta tämä elämä tulisi helpommaksi elää. Tämä on yleensä

elämännäkemyksemme positiivinen puoli. Mutta sen negatiivinen puoli näkyy siinä, ettei ole mitään varmuutta työmme pysyväisyydestä. Sota väijyy kaiken takana kuin painajaisuni, joten koko tämä ihmiskunnan suunnaton puuha on rakentamista sitä varten, että työn tulos milloin tahansa lakaistaan maan tasalle. Me elämme täällä maanpäälläkin kuin tuonelan kuunvalossa, joka vääristää elämännäkemyksemme. Kansojenkin elämässä on näkyvisä tämän valon kaksinaisuus. Niinkuin vainajalle jäi kaikesta puuhastaan käteensä katumus, samoin näemme saman ilmiön toistuvan kansojen elämässä: Kun sota on aikansa hävittänyt maailmaa, on tuloksena katumus — mikäli nykyajan ihminen enää osaa katua.

Edellä esitetystä selvinnee, että elämässä vaikuttaa aivan kuin kaksi valoa. Tämä ei ole pelkkää kuvapuhetta, sillä kuten sanoimme, järjen valo on todellista valoa yksilön sieluelämän kannalta. Sitäkin voi olla korkeampaa ja alemmaa, päivän ja yön valo muistuttavaa, jotka ihmisestä heijastuvat ulkoiseen elämään. Missä on elämää, toimintaa, siellä on myöskin valo, olkoon valo sitten päivän kirkkaudessa, joka aukaisee kukkien terät, tai yön kuutamossa, joka valaisee kalmiston kumpuja.

Vanhan Testamentin luomistarussa kerrotaan, että Jumala loi kaksi valoa, suuremman valon hallitsemaan päivää ja pienemmän valon yötä. Kertomus on kuvaava sen vuoksi, että vaikka nämä valot — aurinko ja kuu — ovat todellisuuksia sinään, niin ne samalla ovat vertauskuvia jostain henkisemmästä todellisuudesta.

Huomiomme kiintyy ensinnäkin sanaan hallitse. Tiedämme, että sekä päivän että yön valo hallitsevat aivan täydellä itsevaltiudella. Ei mikään ihmismahti kykene estämään kumpaakaan valoa loistamasta. Jos vaikka ajattelemme, että ihminen voi peittää maailmansa pilveen,

niin tästä huolimatta nämä valot loistavat hämmentymättöminä omassa valtakunnassaan, ja kuultavat paksunkin pilvikerrostuman läpi.

Toiseksi huomaamme, että vaikka kuu hallitsee yön maailmaa täydellä itsevaltiudella, niin sen valo sittenkin on auringon valo. Kuu ei valaise omalla valollaan, vaan on tämä yön valokin auringosta heijastunutta. Todellisuudessa on vain yksi valo. Joka hallitsee päivää hallitsee myöskin yötä, kuin edustajansa välityksellä.

Kolmanneksi näemme teoreettisena selviönä, että jos kuun valossa tapahtuu joitain muutoksia, niin nämä muutokset täytyy ensin tapahtua auringossa. Jos — sanoikaamme — auringon pilkut himmentävät auringon valoa, niin vastaava himmennys tapahtuu luonnon mukaisesti myöskin kuussa. Nämä seikat voimme pitää mielessämme.

Teosofia paljastaa nyt sen tosiasian, että tässä ilmenneessä elämässä ”pieni” ja ”suuri” ovat toistensa vastavaiisuuksia. Johan tiedekin on tutkimuksissaan huomannut, että atomi on kokonainen pienoismaailma, vastavaiisuus suuresta maailmasta, aurinkojärjestelmästä. Mutta teosofia opettaa lisäksi, että ihminen itse on jäljennös maailmankaikkeudesta, ja hänessä ilmenee aurinkokunnan voimat. Niinpä ihmiseen kätkeytyy myöskin nämä kaksi valoa, joita nimitetään yksilöllisyydeksi ja persoonallisuudeksi. Yksilöllisyyttämme edustaa jumalallinen puolemme, korkeampi minuutemme. Se vastaa aurinkoa. Persoonallisuutta taas edustaa tämä päivä tietoisuutemme ja sieluelämämme, ynnä ruumiimme kyvyt ja taipumukset. Nämä vastaavat kuuta.

Astrologia niinikään selittää, että ihmisluonnetta ja hänen elämänjuoksuaan tutkittaessa on huomioitava, että auringon asema ja aspektit kuvastavat yksilöllisyyttä ja kuu vastaavasti persoonallisuutta. Näinollen on olemas-

sa suorastaan maagillis-suggestiivinen vaikutus näiden taivaan valojen ja ihmisen rakenteen välillä.

Tästä voimme tehdä sen johtopäätöksen, että päivätajuisessa elämässämme on paljon yön tuntua, joka muistuttaa kuutamoita ja josta puuttuu päivän kirkkaus. Samalla saamme aavistaa, että todellista päivää kuitenkin on. Jossain tajuntamme yläilmoissa loistaa Jumalan kirkas auringo täydellä terällään, vaikkei se toistaiseksi valaisekaan tätä yön maailmaa.

Analogian mukaan ymmärrämme, että tämä persoonallisuutemme valo on heijastusta yksilöllisyytemme kirkkaasta auringosta. Päivätajuntamme valo on merkittävässä, salaperäisessä suhteessa korkeamman minuutemme valoon. Se heijastaa sitä määrättyissä suhteissa muuntu-neena. Ja tämä alempi valo on kaksinainen, kuten kuun valo. Sanotaanhan kuusta, että se on elämän suoja ja kuoleman tuoja. Tiedetään, että kuun kierto aiheuttaa lapsen sikiämisen, ja että enimmäkseen lemmensuhteet solmitaan kuutamossa. Toiselta puolen kuu on velhojen ystävä ja, niinkuin H. P. Blavatsky sanoo, sillä on vastaavaisuus täällä ainemaailmassamme siinä, ettei missään viihdy kukat paremmin kuin hautuumailla, kuolleitten valtakunnassa.

Samoin on tämä persoonallisuutemme kaksinainen voimakokoomus. Siinä piilee mahdollisuus joko taivaan puhdistamiseen pilvistä tai omalaatuiseen takaperoiseen kehitykseen.

Tosiasiakin on, että nämä meissä olevat valot hallitsevat täysin valtuuksin kumpikin omaa maailmaansa. Niinpä tämä persoonallisuutemme ei tavallisesti tunnusta olevan muuta viisautta kuin omansa. Elämme niin itsetietoisina ja mahtavina omaa elämäämme, että sellaiset asiat kuin esim. omatunto katsotaan yleensä heikkouden synnyttämäksi.

Samoin, koska emme yksilöllisyydestämme suuria tiedä, ymmärrämme senkin hallitsevan omassa maailmassaan.

Edellä esitetystä selviää, että koska meissä esiintyy kaksi valoa, ne luonnollisesti heijastuvat ihmisten toiminoissa ja yhteiselämässä: yhteiskunnissa, valtioissa ja koko ihmiskunnassa. Elämässä yleensä hallitsee kuun hohdoinen alempi ymmärrys aivan ylivoimaisesti — toistaiseksi. Sentähden ovat henkiset asiat jatkuvasti olleet joko toisella sijalla tai kokonaan syrjäytettyinä. Siksi myöskin kaikkalainen edistys, inhimillisen järjen luoma kulttuurielämä, vaikka se näennäisesti on hyvinkin suurta ja on saavuttanut ihmeellisiä tuloksia kaikilla aloilla, tähtää kuitenkin aineellisiin arvoihin. Koko tämä näennäisesti suunnaton edistys ja elämän kehitys tähtää pois päin Jumalasta, ja kohdistuu itsekkyyden palvelukseen. Se kaikki on kehitystä, se täytyy tunnustaa. Mutta se tapahtuu väärässä valaistuksessa, ja sentähden se johtaa yhä suurempaan hämäryyteen ja itsekkyyteen. Kaiken lopputulos keskittyy lopulta väkivaltaan, sotaan ja kuolemaan, kuten eletty elämä parhaallaan todistaa.

Toinen, aivankuin elämään tähtäävä suunta näkyy tässä alemmassa valossa siinä, että se ylläpitää näennäistä uskoa Jumalaan. Siitä ovat todisteena kirkot, lukemattomat lahkot ja yleensä uskonnollinen elämä moninaisuudessaan. Ihmiskunta kaipaa sielulle virkistystä rituaaleista ja messuista, ja se saattaa pitää näitä asioita hyvinkin pyhinä ja korkeina. Mutta kaikessa vaikuttaa omi tuinen takaperoinen kehitys, niin että ne aivankuin huomaamattaan etäännyvät Jumalasta ja antavat voimansa kuolemalle, sodalle ja väkivallalle. Ne eivät lopulta kykene nostamaan ihmistä ihmisyyden tielle, vaan valmistavat häntä sankarillisesti uhraamaan henkensä sodassa, jota pidetään elämän mitä luonnollisimpana ilmiönä.

Elämässä tapahtuu todella kehitystä kahteen suuntaan. Se näkyy selvimmän kirkon ja muidenkin uskontojen historiasta, kuten jo ensimmäisessä luvussa esitimme. Eikä yleensä puhutakaan uskonnon rappeutumisesta vaan kehityksestä. Yleensä ymmärretään, että rituaalinen kirkko on suuri parannus verrattuna alkuseurakunnan vaatimattomaan kristillisyyteen; koska kauniit ja juhlalliset seremoniat ovat omiaan ylentämään mieliä hartauteen.

Kuitenkin voimme asioihin syvennyttyämme ymmärtää, että kun on kysymys ihmisen ja Jumalan välisistä suhteista, ei siinä tule kysymykseen keinotekoinen hartaus, joka kuultaa aivankuin petokselle. Näissä asioissa pätee vain totuus. Ja kuka totuuden paremmin tiesi kuin Jeesus, Jumalan Poika. Hän taas vain opetti ihmisiä elämään oikealla tavalla, oikeassa valossa: "Vaeltakaa niin kauan kuin teillä valo on".

— — —

Palataksemme vielä kuvauksemme kuusta ja aurin-gosta huomaamme, että vaikka kumpikin hallitsee täysin valtuuksin, toinen yötä ja toinen päivää, niin ei sittenkään ole erikseen yön ja päivän maailmaa. Kumpikin hallitsee tätä samaa maailmaa, vaikka eri aikoina. Tämä on kuin lupaus tulevaisuuden suhteen. Koska kuun valo on taantumuksen valoa, sammuu se aikanaan. Jällelle jää vain aurinko ja sen yksinvalta.

Tämän ei tarvitse olla tuulesta temmattu ajatus. Sillä kolmannessa luomispäivässä ei ollut kuuta. Maa oli eetterisessä tilassa ja auringon valo oli kaikkialla. Yötä ei ollut. Sama tietenkin koskee viidettä luomispäivää, sitä joka seuraa nykyistä neljättä. Tällä kertaa kohdistuu huomiomme kuitenkin näiden valojen vastaavaisuuksiin ihmisessä ja ihmiskunnassa. Sillä tästä voimme oppia, että tämä alemman maailman valokin kerran sammuu. Voi tulla aika, jolloin kuutamoa ei enää kaivata elämän

järjestelyissä, vaan jolloin korkeampi valo voi yksin hallita maailmaa ja ihmiskuntaa.

Miten tämä on mahdollista? Katsokaamme.

Aina kun maailmaan on saapunut Valkoisen Veljeskunnan lähetti perustamaan uskontoa, on todellinen aurinko, jumalallinen valo, valaissut ihmiskuntaa. Se on loistanut keskellä alemman maailman kuunvaloa, jonka hohde on hetkeksi himmentynyt. Osa ihmiskuntaa on tämän valon tajunnut ja oivaltanut: heidän tulee katsoa sitä suoraan kasvoista kasvoihin, haihduttaa persoonallisuutensa sumut, niin että se herättäisi todellisen auringon heissä itsessään. Milloin pienempi milloin suurempi joukko on näin saanut sisäisen, henkisen valaistuksen, löytänyt oman korkeamman yksilöllisyytensä. Heissäkin on suurempi valo herännyt ja kuun valta vaimentunut.

Toistaiseksi tämä on ollut enemmän hetkellistä, sillä ihmiskunnan kuunvaloisessa tajunnassa ovat uskonnot — kuten jo mainitsimme — joutuneet takaperoiseen kehitykseen. Mutta uusia yrityksiä on ajantullen tehty, joten suurempi valokin on vuorollaan ollut valaisemassa. Historiallinen tosiasia kuitenkin on, että jokainen henkisen auringon pilkahdus ja kirkastuminen on heijastuslain vaikutuksesta jättänyt jälkensä myös kuun valoon, se on ihmiskunnan päivätaujuiseen ymmärrykseen. Aina on suurien uskontojen vanavedessä ollut harrasta valoon pyrkimystä useammassa muodossa. On syntynyt herännäisyyttä, luostarilaitoksia, pyhyiden tavoittelua. Vakavaa totuuden etsintää on ollut paljon kristikunnassakin. Siten ihmiskunnan arkitajuntakin on aina jonkun verran kirkastunut.

Mutta koska yksilölle on mahdollista ottaa hengen valo pysyväisesti itseensä ja tulla tämän kaltaiseksi, täytynee sama prosessi laajentua ihmiskuntaa käsittäväksi. Jos alemman järjen valo ja sen aiheuttama takaperoinen

kehitys saisi määräämättömästi jatkua, veisi se luonnollisesti ihmiskunnan kuolemaan. Kuolema uhkasi todella maapalloa, kuten Pekka Ervast sanoo "Kristosophia" kirjassaan. Näinollen tulee — jotta kehityksen jatkuminen luomissuunnitelman mukaan olisi mahdollista — henkisen auringon saada pysyvä jalansija ihmiskunnan elämässä. Eikä meidän tarvitse muuta kuin katsella omaa aikaamme tajutaksemme, että ihmiskunta, tämä sairas ja onneton suku, tarvitsee tosi henkistä lääkäriä. Vähempi sitä ei voi auttaa. Tämän lääkärin täytyy osata ratkaista elämän kaikki pulmat, tietää ihmisestä ja elämästä, kuolemasta ja Jumalasta kaiken, mitä ihmisjärki kykenee tarjoamaan. Hänen täytyy osata neuvoa, miten tätä elämää on eletävä, miten on löydettävä tie henkisen valon lähteille. Hänen on täytynyt kokea taivaan riemut ja helvetin tuskat, tunteakseen ihmisen mysteerit. Vähempi ei riitä, sillä ihminen on rakenteeltaan monisäikeinen, monenlaisten viettien, taipumusten ja tottumusten orja. Vain todellinen henkinen aurinko, josta persoonallisuuden kuun hohde on sammunut, voi häntä valaista.

Olemme jo nähneet, että jumalallinen valo on lopullisesti saapunut ihmiskunnan keskelle, ja pysyvästi jäänyt tänne loistamaan. Ihmiskunta on saanut tarvitsemansa henkisen lääkärin. Ilmentyneessä henkisessä auringossa on tapahtunut käänteentekevä kirkastuminen, ja se on fyysilliselläkin tasolla pysyvä, sen vaikutus alemman ymmärryksemme lainavaloon laadultaan ratkaiseva. Niinkuin ihminen on kolminainen, on tämä valokin tullut kolmessa aspektissaan: järjen, tunteen ja tahdon eli tekojen tasoille. Kahdentuhannen vuoden aikana se on tullut ihmiskuntaa lähelle. Ensin Indiassa, sitten Palestiinassa ja viimeksi täällä Suomessa. Se on kolminainen, koska on kysymys valosta, jonka pitää valaista tätä inhimillisen tajunnan hämäryyttä. Silmiinpistävin kyky, joka erottaa

ihmisen eläimestä, on järki. Se täytyy ensinnä valaista. Jeesuskin sanoo, että jos se valo, mikä meissä on, on pimeyttä, kuinka suuri silloin onkaan pimeys. Jos järki ei kykene ratkomaan muuta kuin tämän aineellisen elämämme pikkutarpeita, on se pimeyttä. Sen täytyy valaistua, jotta se käsittäisi henkisten asioiden ensitärkeyden.

Tänä materialisoituneena aikanamme on silmiinpistävää, että kaikkea sitä, mitä Lutherin mukaan kuuluu jokapäiväiseen leipään, pidetään merkityksellisimpänä. Siis ulkonaisen elämän tarpeet, hyvä terveys jne. Kaikkihan tämä on hyvää sinään, mutta kun koko tarmomme kohdistamme siihen, että aineellinen köyhyys poistuisi, että olisi ruokaa, vaatteita ja ruumiin terveyttä, että meillä jatkuvasti riittäisi kaikkea sitä, mikä tyydyttää persoonallisen onnen kaipuutamme, unohtuu tai pysyy salassa näiden arvojen puuttumisen syy. Emme osaa nähdä elämän henkistä taustaa, ja siksi kaikki ponnistuksemme valuvat hiekkaan. Ne johtavat lopulta päinvastaiseen tilanteeseen, mihin on pyritty. Meidän aikanamme on tehty suunnattomasti työtä muun muassa köyhyyden poistamiseksi, emmekä voi kieltää, ettei tästä aherruksesta olisi ollut myöskin tuloksia näkyvissä. Samoin sairaaloita on perustettu tuhka tiheään; niistähän ei aikaisemmin ollut paljon tietoa. Ihmiskunnan hyvinvointi häämöitti jo käden ulottuvilla, kuten aikaisemmin olemme esittäneet. Mutta sitten tuli sota. Se teki sairaita enemmän kuin sairaaloihin mahtui. Jälessä seurasi köyhyys ja kurjuus, joka muutamin paikoin on saavuttanut inhimillisen kestävyiden rajat.

Tämä kaikki on henkisen valon puutetta. Kaikki johtuu siitä älyllisestä pimeydestä, ettemme ole osanneet antaa arvoa ihmisyydelle. Emme ole jaksaneet ymmärtää, että samaan ihmiskuntaan kuuluvina meidän tulisi olla veljiä ja uurastaa, ei ainoastaan itsemme, vaan myös-

kin toistemme hyväksi. Vähin, minkä meidän pitäisi toisillemme suoda, on elämän oikeus. Meillä ei ole oikeutta riistää toisen elämää.

Ymmärryksen valoa meiltä puuttuu, ja sentähden ensimmäinen ihmiskunnalle annettu todellinen apu tähtäsi tähän. Buddha valaisi ihmiskunnan järkeä kirkkaan selkeillä opeillaan, niin ettei valoa ihmiskunnalta puuttunut. Asia erikseen on, minkäverran ihmiset ottivat vastaan Buddhan valoa.

Seuraavan ponnistuksen henkisen valon sytyttämiseksi teki Jeesus. Se tähtäsi sydämeen, tunnevoimiin, rakkauskyvyn herättämiseen. Se yritti herättää etenkin juuri veljeyden henkeä, ettei järjen valo pääsisi suuntautumaan kylmän laskelmoivaksi. Hänen valonsa, oppinsa ja elämäntätönsä on se tuki, johon järjen tulisi nojautua.

Viimeinen ja lopullinen rynnistys tapahtui teosofisen liikkeen puitteissa. Kristosofisessa sanomassa se saavutti täyttymyksensä. Se on yhdistetty kokonaisuus molemmista edellisistä, mutta samalla se valaisee tätä tekojen ja käytännön maailmaa. Sen tunnuksena on voitto tästä alemman maailman kuunvalosta ja sen materialisoituneesta voimasta: väkivallan hengestä.

Pitäessämme edelleen kiinni symboleistamme: aurigosta ja kuusta, voimme olettaa, että näiden suurien valojen heijastumat ovat näkyvissä myöskin ihmiskunnan kuunvaloisessa arkitajunnassa. Niiden on täytynyt jättää jälkensä tähän länsimaiseen sivistykseemme; koska se on suoranaista tulosta Buddhan ja Jeesuksen vaikutuksesta. Täytyy huomata, ettei heidän työnsä ollut vain opettamisessa, sillä maailman historiallinen kehitys oli tulemassa kohtaan, jolloin kuolema todella uhkaa maapalloa. Heidän tuomansa valo oli kosmillista valoa, ja heidän kauttaan virtasi ihmiskuntaan mahtavat kosmillis-

jumalalliset voimat. Siksi nämä voimat ovat vaikuttamassa siitä huolimatta, etteivät ihmiset heidän opeistaan tiedä tai välitä.

Niinpä näemmekin, että vaikka Buddha vaikutti itämailla, niin hänen kauttaan tulleet kosmilliset voimat pääsivät esille pää-asiallisesti länsimailla. Hänen todellinen valonsa tietenkin vaikutti Indiassa, mutta se tuli esille myöskin tässä länsimaisessa sivistyksessämme — kuin kuusta heijastuneena. Älyllinen totuudenetsintä on saavuttanut täällä uskomattomat mittasuhteet tieteellisenä edistykseenä. Tämä on selvästi Buddhan tuoman voiman ilmennystä, vaikka se edellä esittämämme takaperoisen kehityksen vuoksi on luisunut aineen kaikkivaltiuden palkvonnaksi ja väkivallan hengen parhaimmaksi välikappaleeksi.

Samoin näemme — ja tässä esiintyy selvästi kristillinen piirre — miten Jeesuksen rakkauden oppi on heijastunut monenlaisina, näennäisesti ihmisystävällisinä yrityksinä. Ovathan köyhäntalot tulleet yleisiksi täällä länsimailla, samoin kuin sotaaleskien ja -orpojen huoltaminen. Samoin kasvatustilat, sairaalat, ja ennakolta tulevaa sotaa ajatellen järjestetty silvottujen sotilaiden hoito. Kaikessa tässä on jotain näennäistä ihmisystävällisyyttä, jonkinlaista hyvyyden kaapuun puettua petosta. Sillä kaiken tämän puuhailun pohjimmaisena tarkoituksena on, että kansa olisi kaikin puolin varustautunut tulevaa sotaa varten. Tämä seikka on otettu melkein poikkeuksetta huomioon näissä niin sanotuissa yhteiskunnallisissa parannuksissa.

Kolmas valo, joka tuli maailmaan teosofisen liikkeen muodossa, on siksi läheinen asia, ettemme vielä näe paljon sen vaikutuksia ihmiskunnan ymmärrykseen. Yksi seikka kuitenkin on huomioitava. Se on kiihtyvä toiminnan nopeus. Olemme niin suunnattomasti hävittäneet näi-

tä aineellisia arvoja sodissamme, ja siksi tässä täytyy ponnistaa kaikki voimat. Toiminnan kuvaloisuus pilkistää siinä, ettei sodan turmiollisuutta haluta tunnustaa, eikä sen todellisia syitä poistaa. Näin ollen rakentaminen tapahtuu kuin hämärässä, järkeä ja hyvää tahtoa vailla olevassa toiminnan kiihkossa; että nopeasti saataisiin elämä käyntiin — tietenkin tulevaa sotaa silmälläpitäen.

Nyt on huomattava, että koska todellista päivää hallitseva suurempi valo on saanut ihmiskunnassa pysyvän jalansijan, loistavat ihmiskunnan taivaalla nyt molemmat valot. Tästä on omat seurauksensa, josta saamme aavistuksen katsellessamme kuuta auringon noustessa. Sitä myöten kuin aamu valkenee, himmenee kuun valovoima.

Niinpä näemmekin, että näin alussa ihmiskunnan taajunan taivaalla on syntynyt melkoinen sekasorto.

Mutta samalla näemme, miten henkinen aurinko valaisee ja lämmittää. Tämän vuoksi yhä useampi alkaa aavistaa, että entinen elämänjärjestys tuhoaa ihmiskunnan. Täytyy huomioida toistenkin kansojen tarpeita. Ei voida peittää elämän todellisuutta suurienkaan paperipinkkojen alle. Sen on näyttänyt jo vuosia toiminut rauhan konferenssi. Kansa on kansa hävinneenäkin, sitä ei saada olemattomaksi. Sen on elettävä siitä huolimatta, että se kummittelee uuden sodan uhkana. Ratkaisu täytyy kaikelle tälle keksiä. Mikä olisi parempi ratkaisu, kuin poistaa armeijat.

Näin valaisee henkinen aurinko. Mutta tämä ei ole aivan suoraa valoa vielä syystä, että niitä, jotka tästä valosta ovat suoraan osallisia, on kovin vähän. Se heijastuu ihmiskuntaan vielä kuin kalpenevan kuun kautta, ja tässä onkin kansojen pelastus. Voimme ymmärtää, että jos aurinko kirkastuu, se heijastuu myös epäsuorasti kuun kautta. Näinollen henkiset ihmiset, ne, jotka ovat pääs-

seet osallisiksi viimeisestä kosmisesta vuodatuksesta ja ovat kristosofisesta sanomasta löytäneet elämänsä valon, voivat välillisesti valaista ihmiskunnan ymmärrystä. Heidän hiljainen työnsä ja ponnistuksensa kantaa yleismaailmallisia hedelmiä siten, että ihmisten elämänsä tulos tulee valoisammaksi, että heidän persoonallinen ymmärryksensä voi vähän aueta ja ottaa vastaan korkeampaa valoa. Heidän työstään hyötyvät valtiomiehet, koulut ja kirkot. Ihmiskunta saa välillistä apua. Totuudenetsijäin työ ei ole poliittisissa harrastuksissa eikä maailman riennöissä. Se on hiljaista, vakavaa ponnistusta totuuden löytämiseksi, Jumalallisen Lain, Isän tahdon täyttämiseksi. Se kantaa siunausta tuottavia hedelmiä näkymättömästi.

Niinkuin ihmisessä korkeampi ja alempi minuus aikaan yhtyvät niin, että — kuvaannollisesti puhuen — aurinko yksin valaisee, eikä yötä enää ole, samoin täytyy kerran tapahtua ihmiskunnan kohdalle. Koska jumalallinen laki on ainoa todellinen laki ja Isän tahto ainoa tahto, joka lopulta toteutuu, voimme ymmärtää, että se kerran toimintansa aloitettua johtaa myöskin päätökseen.

— — —

Ja nyt voimmekin kysyä, miten tämä korkeamman valon valta voimistuu ihmiskunnassa? Koska elämä jatkuvasti tekee historiaa on luonnollista, että tässäkin on erilaisia jaksoja, erilaisia työn ja toiminnan vaiheita.

Ymmärrämme ilman selityksiä, että vaikka korkeampi hengen valo on teosofis-kristosofisen sanoman muodossa annettu ihmiskunnalle, vaikka se on puhuen ja painetussa sanassa meille esitetty, niin se jää hedelmättömäksi, elleivät ihmiset luo aatteista todellisuutta. Vaikka Pekka Ervast eli ja opetti keskuudessamme ja vaikka hän itse eli elämänsä hengen korkeuksissa, niin ihmiskunnan kan-

nalta tämä merkitsee hänen opetuksiinsa syventymistä ja niissä elämistä. Täällä tekojen maailmassa ei tapahdu mitään ilman työtä ja ponnistusta.

Niinpä henkisen valon kirkastuminen tapahtuukin ensin yksilöissä, senjälkeen ryhmissä, vähitellen yhdessä ja lopulta useammassa kansassa. Vastaavaisuuden löydämme jälleen ihmisessä itsessään.

Ensimmäinen askel on älyllinen totuuden etsiminen. Se johtaa aikanaan totuuden löytämiseen, ymmärryksen avartumiseen siinä mielessä, että Vuorisaarnan Mestari vastaa hänelle korkeinta auktoriteettiutta. Hänen opetuksissaan on tehty selvä ero näiden kahden valon välillä. On laskettu perusta todelliselle ihmisyydelle. Se perusta, jolle alemman järjen valossa rakennetaan, on väkivalta. Se on juoksevaa santaa, joka vierii alta niiden tulvien kuljettamana, joita syyn ja seurauksen lain voimasta syntyy väkevämmänoikeuden hallitessa.

Toinen on kallioperusta, jolle rakennetaan korkeamman järjen päivän valossa. Tämä perusta on rauha, rakkaus, ihmisuus. Se on Kristus meidän sydämemme taivaissa. Se on pysyvä, ikuinen syystä, että tämän perustan on laskenut jumalallinen aatteilu, kaiken olevaisen suunnittelija.

Voimme sanoa, että tässä vaiheessa korkeampi valo valaisee totuudenetsijän päätä, järkeä. Se johtaa aikanaan sydämen valaistukseen, vakaumukseen ja uskoon. Hänen suhteensa toisiin ihmisiin muuttuu veljen ja sisaren suhteeksi. Kallioperusta, rauha ja ihmisuus laskeutuu aivan kuin päästä sydämeen, ja totuudenetsijä näkee uudessa valaistuksessa ihmisyyden ongelman. Hän ymmärtää sydämellään, että väkivallasta luopumisen vaatimus perustuu veljeyteen. Kaikki olemme veljiä, koska meillä on yhteinen Isä.

Kolmannessa vaiheessa alkaa korkeampi valo valaista aivan kuin vatsaa, tekojen elämää. Vatsa on ihmisruumiin

talouskoneisto. Samoin joutuu totuudenetsijä tekemään järjestelyjä niin hyvin omassa talouselämässään kuin yleensä käytännön maailmassa. Järkeily ja usko johtavat lopulta tekoihin, ja nyt hän tekee kaiken uudessa valaistuksessa. Alemman valon hallitsevat ihmiset jakavat elämän arvot siten, että henkiset asiat voivat olla miten sattuu, pääasia on ” jokapäiväinen leipä”. Hänelle sitävastoin on henkinen elämä tullut tärkeimmäksi, joten aineellinen toimeentulo saa mennä siinä sivussa.

Näin joutuu ihminen kokonaisuudessaan päivää hallitsevan suuremman valon valaistukseen. Siinä hän voi joutua tekemään erilaisia kokemuksia ja käytännöllisiä ratkaisuja. Voipa käydä niinkin, että hänen on käytännössä todistettava itselleen ja muille, onko hänen tekojensa kulmakivi todella rauhan rakentaminen. Ainakin nykyisissä yhteiskunnissa tämä ratkaisu on useimmissa tapauksissa tehtävä siten, että tästä aineellisesta elämästä on kokonaan luovuttava. Ennen on luovuttava ruumiin elämästä kuin henkisestä valosta.

Voimme myöskin ymmärtää, ettei ihmiskunnan näkökulmasta katsottuna riitä, että siellä täällä on ihmisiä, jotka älyssään ymmärtävät näitä asioita. Täytyy syntyä kuin sydämiä, jotka ovat suuremman valon läpäisemiä. Pitää olla totuudenetsijäin ryhmiä, joissa palaa elävä hengen tuli, niin että on olemassa myöskin täällä ainemaailmassa yhdysside hengen maailmaan. Nämä ryhmät ovat veljeyden käytännöllisiä kouluja, joissa ihanne pyrkii toteutumaan käytännössä. Mutta ne ovat samalla valon majakoita ihmiskunnan kuuvaloisella merellä, ja niistä voi työn ja ponnistuksen avulla vähitellen kasvaa se henkisen valon keskus, joka Pekka Ervastilla oli tähtäimessä.

Voimmekin lopuksi todeta, että koko teosofisen liikkeen olemassaolo tähtää tähän. Ihmiskunta on kehityksessään

saapunut ratkaisevaan kohtaansa, ja sentähden sille on annettu kaikki se apu ja henkinen valo, joka voi auttaa sitä eteenpäin tiellään. Se on annettu teosofis-kristosofisessa sanomassa, jossa elämän kaikki pulmat ovat ratkaistu.

Mutta, kuten sanoimme, se vaatii jatkuvaa työtä ja ponnistusta. Korkeampi valo on tullut maailmaan, uusi tie henkiseen elämään on avattu. Väkivallan henki on alustavasti ja peruuttamattomasti voitettu, ja näinollen uudet tuulet puhaltavat ihmiskunnan yllä.

Tästä johtuu, että kaikki mikä on hiekalle rakennettu, sortuu. Sortumista ei voida välttää, mutta siitä johtuvaa onnettomuutta, kurjuutta ja kärsimystä voidaan vaimentaa henkisellä työllä. Ihminen on järkiolento. Alemman ymmärryksensä kuuvaloa hän voi kirkastaa totuuden auringossa ja muuttaa elämänsä suunnan.

Sentähden työ ei ole toivotonta. Teosofis-kristosofinen rakennustyö on työtä ajan ja paikan rajoitusten ulkopuolella. Se on jokaiselle mahdollista ja kaikkia siihen kutsutaan. Siinä työssä on ihmiskunnan pelastus. Sen työn tuloksena voi kerran Jumalan kirkas aurinko paistaa täydellä terällään täällä surujen tähdellä.

Mutta ennenkuin rakennustyö aloitetaan; on kulmakivi laskettava. Kulmakiveenhän kätkeytyy sekä ihmisyyksilön että ihmiskunnan Jumalan Temppelein johtavat aatteet.

KULMAKIVI.

Kristosofisen sanoman yhteydessä mainitaan usein sana kulmakivi. Kulmakivi henkisessä pyrkimisessä on vuorisäärnan neljäs käsky. Raamatussa mainitaan, että se kivi, jonka rakentajat ennen hylkäsivät, on nyt tullut kulmakiveksi.

On siis näinollen ollut toinen kulmakivi. Se ilmenee Jeesuksen sanoissa: "Olette kuulleet sanotuksi vanhoille: silmä silmästä ja sinimarja sinimarjasta. Mutta minä sanon teille — minun oppilailleni —: älkää tehkö pahalle vastarintaa". Kulmakivi on siis ennen ollut kosto, väkivalta. Jeesus laski uuden kulmakiven, passiivisen asennoitumisen pahaan.

Näemme elämässä vaikuttavan kaksi voimaa, hyvän ja pahan. Ne voimat ovat meissä itsessämme, niin että on kuin sielussamme puhuisi vuoroin enkeli ja demooni. Toinen voima yllyttää pahuuteen, itsekkyyteen, nautintoon; toinen kehoittaa itsehillintään, epäitsekkyyteen, hyvyteen. Ja koska nämä voimat ovat sisäisesti meissä, tulevat ne näkyviin myöskin ulkoisessa toiminnassamme. Kehityksestämme riippuu, että useimmiten juuri demooni saa tahtonsa kuuluville. Ja tästä on johtunut käsitys, ettei Jumala yksin hallitse maailmaa. On toinen hallitsija — pahalainen — joka osottautuu olevan meissä Jumalaa

voimakkaampi ja joka, yrityksistämme huolimatta, saa meidät toimimaan siten, että syntyy onnettomuutta, sotia ja kaikkea pahaa. Ja vaikka emme uskokaan tämän toisen voiman ikuiseen kaikkivaltiuteen Jumalan rinnalla, niin elämä todistaa, että kaksi voimaa on todellisuuksina meissä itsessämme, kaksi valoa, kuten edellä esitimme.

Joudummekin näinollen kysymään: tällainenkö ihminen todellisuudessa on? Olemmeko pohjaltamme todella näin rikkinäisiä ja epämääräisiä olentoja, että se minä, joka näitä voimia kuuntelee ja tottelee, ei olekaan itsenäinen tajunta, vaan näkymättömien voimien ja valtojen tahdoton välikappale? Olemmeko tuomitut aina olemaan orjana talossamme?

Sanoimmekin edellä, että kaikki riippuu kehityksestämme. Tätä ajatusta tukee käsite kulmakivi. Se viittaa siihen, ettei todellista rakennusta vielä ole. On kulmakivi annettu vasta. Se voi olla laskettu meihin. Eihän kulmakiveä panna valmiin rakennuksen alle, vaan sen päälle vasta rakennetaan. Olemme kutsutut rakentamaan itsensä Jumalan temppeleä, ja kulmakiven olemme saaneet.

Mitä nyt kulmakivi symbolisoi?

Vanhan tradition mukaan kulmakivi laskettiin rakennuksen koilliskulmaan. Huomaamme, että ilmansuunnilla oli tärkeä merkitys. Rakennuksen tuli olla itä-länsi suuntainen, neliseinäinen. Rakennuksen perusmuoto on nelisivuinen syystä, että sen tilavuus on kaksi kertaa niin suuri kuin vastaavan kolmisivuisen rakennuksen.

Ennenkuin rakentamista aloitettiin, laskettiin kulmakivi. Se voitiin tehdä ontoksi ja siihen asetettiin tärkeitä asiakirjoja ynnä muita rakennuksen tulevaa tarkoitusta valaisevia esineitä. Näinollen kulmakivi sisälsi perusajatuksen rakennuksen tulevasta tehtävästä. Kulmakiven las-

keminen oli kuin paikan vihkiminen määrättyyn tarkoitukseen.

Vasta tämän jälkeen alkoi rakennuksen perustuksen laskeminen. Se taas tapahtui niiden periaatteiden mukaan, mitä kulmakivi edellytti. Jos kulmakivi oli laskettu kirkkoa varten, ei rakennusta alettu perustaa oikeussaliksi, vaan tietenkin kirkoksi. Perustusta laskettaessa toteutettiin ne suuntaviivat, jotka olivat kulmakivessä aatteina. Vasta sitten voitiin tehdä itse rakennus, joka luonnollisesti toteutti sekä perustuksen että kulmakiven aatteen.

Minkävuoksi kulmakivi asetettiin juuri koilliskulmaan? Luonnollisesti siksi, että kun perustuksen laskeminen aloitettiin kulmakivestä ja auringon kulkua seuraten myötäpäivää, tuli itäinen perustus ensimmäiseksi. Niinkuin aurinko nousee idästä ja noustessaan antaa maalle elämän, samoin tuli vakavaan tarkoitukseen vihityn rakennuksen olla kuin vertauskuva auringosta. Sen itäinen, eteläinen ja läntinen seinä symbolisoivat nousevaa, keskipäivän ja laskevaa aurinkoa. Pohjoisseinä edusti yötä ja kuolemantakaista elämää, jolloin aurinkoa ei näkynyt.

Jeesus ja vielä selvemmin Pekka Ervast opettaa, että ihmiskunnalle on annettu uusi kulmakivi, jolle voimme rakentaa tulevat sivistyksemme. Ihmisyksilöinä taas rakennamme itsestämme Pyhän Hengen temppeleitä ja samalla kiviä ihmiskunnan suureen temppeeliin. Nyt voimme kysyä: miksi väkivallasta kieltäytyminen on tullut todellisen ihmisyyden periaatteeksi, kulmakiveksi?

— Siksi, kuten Jeesuskin sanoo, että taivasten valtakunta on lähestynyt. Niin Vanhassa kuin Uudessaakin Liitossa ihminen tietää tulleensa pelastetuksi kuoleman valtaasta, kun hän löytää Kristuksen. Vasta kun Kosmillinen Kristus saa asuntonsa ihmisessä, kun Jumala itse ilmoittaa itsensä, voi ihminen sanoa kokeneensa sitä to-

tuutta, joka ei enää petä. Vaikka ihminen vaeltaa ulkona ruumiistaan ja näin tietää olevansa kuolematon eli ruumiin elämästä riippumaton olento, ei hän vielä välttämättä ole kokenut persoonallisuuden kuolemattomuutta. Kristus on kaiken kulmakivi. Ja koska Kristus oli Vanhassa Liitossa korkeammilla tasoilla, oli häneen yhtyminen vain siellä mahdollista. Sentähden pahan vastustamattomuus saattoi olla kuin kruununa vihityn päässä, se oli saavutus pitkän taipaleen lopussa.

Mutta kun taivasten valtakunta tuli ihmiskuntaa lähelle, kun Kristus laskeutui tähän päivätajuiseen elämään, merkitsee se sitä, että se kivi, joka ennen koristi vihityn kruunua, tuli nyt elämän perustukseksi. Siitä tuli koko henkisen elämän lähtökohta. Nyt ei tarvitse enää näkymättömästä maailmasta etsiä Kristusta, vaan nyt on lähdeittävä siitä, että väkivalta kielletään. Tämä on se periaate, josta kaikki muu rakentaminen lähtee. Sillä kun on kysymys ikuisesta elämästä, kuolematomasta ruumiista ja kaiken jumalallisen toteutumisesta, ei siihen mahdu hävittämisen aate. Hävittäminen sisältyy väkivaltaan, mutta rakentaminen menestyy vain rauhan vallitessa.

Kun siis ryhdymme rakentamaan omaa Salomonin tempeliämme Jumalalle, omaa elämänymmärrystämme uuden ajan merkeissä, on ensimmäinen tehtävä laskea kulmakivi. Tämä merkitsee, että on tehtävä työtä väkivaltakysymyksen kanssa niin paljon, että se selviää. Jos tämä jää epäselväksi, ei ole mitään takeita, etteikö rakennuksestamme tule vaikka rosvojen luola. Sillä kulmakivessä on periaate kaikkkeen muuhun. Jos se ei ole oikea, syntyy myöhemmin ylipääsemättömiä ristiriitoja.

Ajatelkaamme seuraavaa tapausta. Totuudenetsijä saattaa olla vilpittön pyrkimyksissään. Hän myöntää Vuorisäärnan elämänsä perustaksi noin suurin piirtein ja ajattelee: Tahdon yrittää olla suuttumatta, se on inhi-

millistä ja oikein. Yritän olla puhdas ajatuksissani; sydämeni sanoo, että näin on hyvin. Elän totuudessa ja yritän vihamiehiänikin rakastaa. Tämäkin on niinkuin olla pitää. Mutta tuo neljäs käsky on kiperä ja kapera. Mitä tämän kansan käy, jos ei pahaa vastusteta? On käsitteettömiä arvoituksia tässä yhteiskunnassa, on rikollisia, jotka tarvitsevat vankiloita, mielisairaita, jotka kansoittavat hoitolat. On naapurikansoja, tarvitaan sotalaistosta. Tarvitaan poliiseja ja miksi ei pyöveleitä. En jaksata ratkaista tätä ongelmaa. Olkoon se siis vähän syrjässä, yritän vaan olla hyvä ihminen ja seuraan näitä toisia käskyjä.

Näin saattaa kulua vuosi vuoden jälkeen. Mutta eräänä päivänä tulee tieto: Sota. Se tulee kuin salama taivaalta. Tavalla tai toisella riippuen ihmisen paikasta yhteiskunnassa, sota vetää hänet armotta mukaansa.

Ihminen tuntee koko rakennuksensa horjuvan: Mitä merkitsee olla hyvä ja suuttumatta — jos täytyy lähteä murhan töihin? Mitä merkitsee puhtaus verisissä vaatteissa? Mitä merkitystä on todella tykkien jyskeessä? On suorastaan ivaa samalla rakastaa ja ampua vihollisiksi nimitettyjä ihmisiä. — Olen rakentanut temppeleitäni, niinkuin itse ymmärsin hyvin olevan, mutta sillä ei olekaan kulmakiveä, joka antaa rakennukselle oikeat suhteet ja oikean perustuksen. Kaikki saavutukset romahtavat tämän puutteessa.

Täytyy todella olla hyvin viisas ja tarmokas ihminen, jos kriittillisen hetken tullen osaa jälkeensä asettaa oikean kulmakiven rakennuksensa alle. Senthden viisaus sanoo: ensin kulmakivi.

Kun siis perusteellisen tutkimuksen ja selvittelyn avulla on laskettu todellisen Kristustemppelein kulmakivi, kun olemme tulleet siihen sisäiseen vakaumukseen, että väkivalta sen kaikissa muodoissa on kiellettävä, ja ettemme

itse tietemme väkivaltaa käytä, on edessä temppelin perustuksen laskeminen. Sillä kulmakivi ei vielä ole koko perustus, vaikka se itse kuuluu perustukseen ja määrää rakennuksessa kaiken muun. Perustuksen laskeminen aloitetaan kulmakivestä ja, kuten vanhassa rakennussymboliikassa määritellään, kulmakivi on koilliskulmalla. Lähdettäessä siitä myötäpäivää perustuksen laskennassa, on itäseinän perustus tehtävä ensiksi.

Perustuksen laskeminen merkitsee samaa kuin kulmakiven laskeminenkin: On voitettava joitain elämässä vaikuttavia voimia. Ihminen on pienenokuva maailmankaikkeudesta, ja siksi meissä on edustettuina maailmankaikkeuden voimat. Olemme niiden kokoomus ja ne hallitsevat meitä, koska emme vielä ole valmiita temppeleitä. Emme osaa elää niin, että nämä voimat meidän kauttamme tulisivat ihmisyyden palvelukseen.

Nämä voimat ovat, kuten edellä mainitsimme, elämänvoima, sukupuolivoima ja tahdonvoima. Elämänvoima tulee ylhäältäpäin, auringosta. Sukupuolivoima alhaaltapäin — se on maavoima. Ja tahdonvoima tulee sisästäpäin. Ne vuodattautuvat vereemme ja tekevät, että voimme minuuksina asua tässä ruumiissa ja sen veressä. Voimme olla eläviä, lisätä sukua ja määrätä, mitä tämä ruumis tekee ja toimii.

Lisäämme vielä, että koska elämänvoima hallitsee lapsuutta — sekä ihmisyksilössä että myöskin ihmiskunnan lapsuusaikaa — on se tekemisissä aamun, nousevan auringon ja siis idän kanssa. Sukupuolivoima vaikuttaa täydellä tehollaan taas miehuudessa ja sitä edustaa näinollen keskipäivä, etelä. Tahdonvoimaa edustaa — tai on edustanut — vastaavasti länsi ja laskeva aurinko, mutta n y t voisimme sanoa, että sitä edustaa pohjoinen. Vaikka vanhuudessa tahdonvoimalla on keskeinen sija, niin, kun otamme huomioon ne kosmillishenkiset tosiasiat, joi-

ta ajallamme on tapahtunut, on vanhuudessa viisau s tärkein. Viimeistään vanhuudessa — jos ei ennen — tulisi totuuden valon päästä valaisemaan. Kaksi valoa vaikuttaa elämässä, mutta mitä meistä tulee ellei korkeampi hengen valo, totuuden valo, meitä valaise? Siksi sanomme, että länsi ja laskeva aurinko edustavat totuuden voimaa, totuuden valoa. Katselkaamme laskevaa aurinkoa. Se synnyttää kaihon ikuisuuteen. Vaikka päivä painuu mailleen aavistamme — kuten runoilijat ovat aavistaneet — että jossain takana, näkymättömissä, on ikuisen totuuden valtakunta.

Tahdonvoimaa — kuten mainitsimme — edustaa pohjoinen, yö, jolloin ei aurinkoa näy. Tämä voimahan vaikuttaakin meihin aivankuin kuoleman valtakunnasta. Se on sisäisin voima, jonka kanavakin on luuydin, ihmisruumiin sisäisin kohta.

Nämä voimat vaikuttavat meissä ja koko ihmiskunnassa, emmekä osaa niitä hallita. Elämänvoima kiinnittää meidät tähän näkyväiseen elämään, panemme liiaksi arvoa kaikille niille aarteille, joita maailma tarjoaa. Ja kun kaikki asiat eivät luista niinkuin toivomme, olemme taipuvaisia suuttumaan ja hermostumaan.

Sentähden temppeimme itäinen perustus on oleva Vuorisaarnan ensimmäinen käsky: älä suutu. Se on tarkoitettu elämänvoiman hillitsemiseksi. Se on oikea perustus, joka lähtee suoraan kulmakivestä ja toteuttaa pahan vastustamattomuuden periaatteen meissä itsessämme. Miksi suuttuisimme, koska jo väkivallasta olemme kiellettyneet.

Eteläseinän perustus on: Älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas. Niinkuin kulmakivi on kielteinen pahaan nähden ja itäinen perustus on kielteinen elämänvoiman kiihoitukselle, on eteläisen perustuksen oltava kielteinen sukupuoli-

livoiman vaikutuksille. Näin tulee perustuksesta kulmakiven hengen mukainen.

Läntisen seinän perustuksen laskemiseksi on annettu ohje: Älä vanna, älä puhu turhia, ole tosi. Tästä seinästä pitää tulla ikkuna totuuden valolle. Tämä valo ei ole yksinomaan tämän maailman valoa, joka — niinkuin kokemus opettaa — on taipuvainen materialisoitumaan ja elättämään alemmaa ymmärrystämme. Totuus on hengen voimaa, Jumalasta säteilevää, ja siihen sisältyy myöskin elämän näkymätön puoli: henkimaailma ja hengen maailmat. Tähän perustukseen liittyy ajatus kulmakivestä: Älä vastusta totuuden valoa. Ole sille avoinna. Älä anna järkeilevän minuutesi sotkea niitä totuuden näkemyksiäsi, joita parhaimpina hetkinäsi olet intuitiivisesti saanut.

Viimeiseksi joudumme laskemaan temppelimme pohjoisen seinän perustusta. Tältä suunnalta vaikuttaa tahdonvoima. Se, kuten toisetkin voimat, tulee persoonalliseen tajuntaamme. Sen tunnusmerkki on: **M**inä tahdon. Minuus on tahdonkanava ja alempi minuus on itsekäs. Siksi ihminen on taipuvainen tahtomaan pahaa. Personallinen minuus on avoin kanava vanhasta kulmakivestä lähtevälle väkivallan ja sodan hengelle, tuonelan ja helvetin voimille.

Sentähden pohjoisperustuksen laskemiseksi sopii ohje: Älä sodi.

Näin syntyy temppeliimme kulmakiven hengen mukainen perustus. Aivankuin tavallisen rakennuksenkin perustus on näkymättömissä maan sisässä ja kuitenkin rakennuksen koossapysymiseksi ehdottoman välttämätön, samoin Vuorisaarnan ohjeiden mukaan laskettu ihmisyyden temppelin perustus on aivankuin näkymätön, koska se on passiivinen, kielteinen. Jos en tee sitä ja sitä, en

myöskään teoillani loista ulospäin.

Vielä puuttuu temppeleistämme seinät ja katto. Mistä ne syntyvät? Ne kasvavat itse perustuksesta, ovat perustuksen positiiviset ilmaukset. Ellei näin olisi, ei temppeleistä tulisi kulmakiven hengen mukaista. Suuttumattomuuden perustuksesta kasvaa — kuvaannollisesti puhuen — itäinen seinä: hyvyys. Eteläiseksi seinäksi tulee vastaavasti puhtaus ja länsiseinäksi, joka on totuuden valon ikkuna, tulee totuus. Pohjoisseinäksi kohoaa rakkaus, sotimattomuuden positiivinen puoli.

Kaikki nämä voimat ovat jo ulospäin näkyviä ominaisuuksia, kuten seinät rakennuksessa. — Entä tempppelin kupukatto? Mikä on yhteistulos, näkyvin ilmennys Vuorisaarnan tien kulkijan sisäisessä hengen elämässä? Se on ihmisyys. Ihmisyys on kuin tempppelin katto, joka yhdistää kasvaneet voimat ja kyvyt.

Voimme lopuksi kysyä: Sitäkö varten rakennamme ihmisyuden temppeलिä, että siinä loistaisimme hyveillämme?

Kaukana siitä. Elämän tahto päinvastoin on, että meistä kasvaisi temppeलि Jumalalle, huone, jossa Isä hallitsee. Tarkoitus on, että Isän voima ja majesteettius saisi yhä useampia asuntoja täällä alemmassa maailmassa, ja että meistä kasvaisi rakennuskiviä siihen suurempaan Temppeलिin, joka ihmiskunnasta on kerran muodostuva. Tämä Temppeलि syntyy silloin, kun taivasten valtakunta toteutuu laajemmassa mitassa maanpäällä. Sehän on toistaiseksi toteutunut vasta taivaissa ja maanpäällä ainoastaan niiden ihmisten sydämissä, jotka — kuten Jeesus sanoo — ovat ottaneet Kristuksen huoneensa.

Kirjallisuutta

Ken tahtoo syventyä teosofis-kristosofiseen sanomaan, siihen suureen Maailmanuskonttoon, jolle teosofinen liike kokonaisuudessaan valmisti maaperää ja joka varsinaisesti esiintyy Pekka Ervastin elämäntyössä ja hänen kirjallisessa tuotannossaan, hänelle suosittelemme seuraavia kirjoja:

H. P. Blavatsky:

Teosofian avain nykyään loppuunmyyty	60:—
Hiljaisuuden ääni	

Pekka Ervast:

Vuorisaarna	80:—
Ihmisyuden uskonto	80:—
Gnostikot	80:—
Ruusu-Ristin syntysanat Suomessa	50:—
Tähtikoulut	40:—
Johanneksen evankeliumi	80:—
Nykyisen ajan ongelma ja sen ratkaisu	90:—
Jeesuksen salakoulu	80:—

J. R. Hannula:

Vuorisaarnan oppilaan näkö- kulmasta I—V	150:— 200:—
Mestari ja me	100:— 130:—
Tuomiokausi	100:— 130:—
Tuomiokausi II	100:— 130:—
Jos Kristusta seuraisin?	100:— 130:—

J. R. Hannula:

Ihmisyys	100:— 130:—
Paratiisin taru	100:— 130:—
Mestarin sanoma	100:— 130:—

Väinö Lehtonen:

Miten ymmärrän elämän koulun	30:—	40:—
Uudenajan työsaralta	40:—	55:—
Kansallinen uudestisyntyminen	15:—	
Rauhan temppeleli	60:—	80:—
Elämän arvoitus	100:—	130:—

S. A. Kosonen:

Kaloista Vesimieheen	50:—	70:—
Missä vapaus	15:—	
Totuuden etsintä	75:—	100:—
Kaksi valistusajan ilmiötä	40:—	
Päivännousua kohti	60:—	85:—

Martta Jalava:

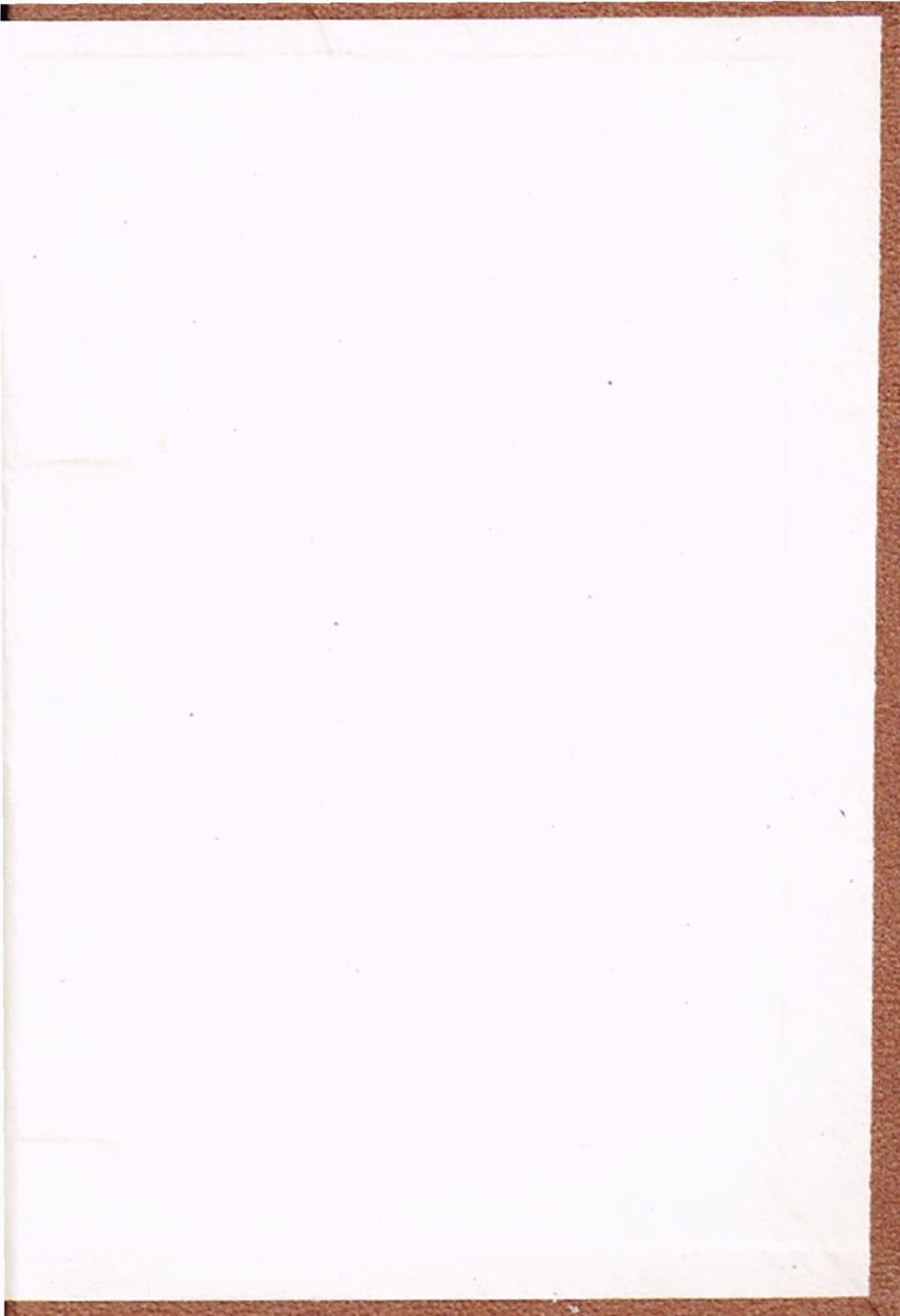
Kasvatustyö	40:—	60:—
Kristinuskko ja teosofia	10:—	
Äidin ihanteet	10:—	
Mitä on jälleensyntyminen	10:—	

Kesäkurssiesitelmiä:

1943: Yksilö ja ryhmä	30:—	50:—
1944: Kehitys	40:—	55:—
1945: Elämän koulu	50:—	70:—
1946: Miten autamme ihmiskuntaa	60:—	80:—
1947: Kirkastus	70:—	100:—
Kesäkurssimaininkeja 1947	25:—	

Näitä kirjoja voi tilata osoitteella: Neiti Alma Allin-
niemi, Tampere, Santalahdentie 7 E 13.

Näistä asioista puhuu myös Hyväntahdon aikakausi-
kirja Pohjolan Valo, 10 numeroa vuodessa, hinta 200 mk.
Toimitus: Turku, Korkeavuorenkatu 2. C 31.

HINTA 130:—